

URADNI VESTNIK

OKRAJA CELJE

LETO IV

1. aprila 1959

ST. 9

VSEBINA

OBCINSKI LJUDSKI ODBOR CELJE

64. Perspektivni plan občine Celje za razdobje od 1957. do 1961. leta.

65. Odlok o uvedbi dopolnilnega plana proračunskega prispevka iz osebnega dohodka delavcev za leto 1959.

OBCINSKI LJUDSKI ODBOR LAŠKO

66. Odlok o tem, katere zgradbe se štejejo kot zgradbe za počitek in oddih lastnika.

67. Odlok o dopolnitvi odloka o pobiranju občinskega prometnega davka na območju občine Laško.

OBCINSKI LJUDSKI ODBOR MOZIRJE

68. Odlok o turistični taksi.

OBCINSKI LJUDSKI ODBOR SLOVENSKE KONJICE

69. Odlok o tem, katere zgradbe se štejejo kot zgradbe za počitek in oddih lastnika.

OBCINSKI LJUDSKI ODBOR SOSTANJ

70. Odredba o določitvi najvišjih cen na drobno oziroma načinu njihovega oblikovanja za posamezne proizvode.

IZVOLITVE, IMENOVANJA IN RAZRESITVE

Okrajni ljudski odbor Celje.

REGISTER FINANČNO SAMOSTOJNIH ZAVODOV

FOPRAVKI.

64.

Po 50. členu zakona o občinskih ljudskih odborih (Uradni list LRS, št. 19-88/52) in 26. členu statuta občine Celje v zvezi s 4. členom zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov in njihovih organov (Uradni list FLRJ, št. 52-644/57) je Občinski ljudski odbor Celje na seji občinskega zbora in na seji zbora proizvajalcev dne 26. decembra 1958 sprejel

PERSPEKTIVNI PLAN OBČINE CELJE ZA RAZDOBJE OD 1957. DO 1961. LETA**I. poglavje****KARAKTERISTIKA RAZVOJA V PREDHODNEM OBDOBJU IN MOŽNOSTI ZA BODOČI RAZVOJ**

Celje je po svoji velikosti tretje mesto v Sloveniji. Mesto ima zelo ugodno prometno lego. Leži skoraj v zemljepisnem središču slovenskega ozemlja. Od Ljubljane je oddaljeno po železnici 89 in po cesti 75 km, od Maribora po železnici 67 in po cesti 61 km. Tudi napram vzhodnim republikam države je njegova lega zelo ugodna; z Zagrebom je povezano v dveh smereh, preko Zidanega mosta in preko Rogaške Slatine. V celjski pokrajini segata drug v drugega alpski in panonski svet. Mesto Celje leži na najnižji točki Spodnje Savinjske doline. Njegova nadmorska višina znaša 241 m.

Področje občine Celje se znatno razširja. Tako se je občina v letu 1955 povečala za področje Škofje vasi in Štor, konec leta 1958 pa se je priključila še občina Vojnik.

Na območju občine Celje (brez Vojnika) prebiva 38.606 prebivalcev, tako da znaša gostota 313 prebivalcev na 1 km² površine, upošteva je bodočo občino

z Vojnikom pa bo 47.772 prebivalcev, gostota pa 204 prebivalcev na 1 km² površine.

	Površina v km ²	Prebivalci skupaj	Gostota na 1 km ²
Celje	12.327	38.606	313
Vojnik	10.621	9.166	86
Skupaj	22.948	47.772	204

Ker leži celjska kotlina na veliki obalpski poti, ji je to dejstvo pripomoglo do izgradnje železnic (južne železnice leta 1864, savinjske leta 1891 in rogaške leta 1905), mestu Celju pa do križiščne prometne lege in znatne urbanistične rasti tako, da ga lahko štejemo v vrsto najrazvitejših mest v državi. Temu dejstvu je treba pripisati, da je razvoj industrializacije v občini Celje (brez občine Vojnik) že tako napredoval, da se izkazuje le še 11,7% kmetijskega prebivalstva, industrijskega delavstva pa že 34,7%.

Ugodni geografski položaj občine, prometna lega mesta, večdesetletna proizvodna tradicija ter ugodni zgodovinski pogoji so osnovni razlog za hiter gospodarski, zlasti industrijski razvoj občine.

Prva večja industrijska podjetja so nastala že v drugi polovici XIX. stoletja (Železarna Štor 1851, Cinkarna 1873, Tovarna emajlirane posode 1894).

Doba stare Jugoslavije je dala na področju industrije nov zagon, ker so bili temelji v glavnem že postavljeni. V tem času je posebno značilen prodor inozemskega kapitala v glavne industrijske podjetje v Celju. Prodor tujega kapitala so med drugim omogočili tudi za inozemski kapital ugodni carinski predpisi.

Zaščitni carinski predpisi so zlasti v tekstilni industriji omogočili tujemu kapitalu graditi tovarne, saj se jim je izplačalo zaradi teh pogojev in cenene de-

lovne sile importirali stare izrabljene stroje. Tako je tuji kapital ustanovil Tkalnico hlačevine in tovarno »Metko«. To delovanje tujega kapitala pa se ni omejevalo le s tekstilno industrijo, čeprav so bili pogoji tod najugodnejši, ampak se je razširil tudi na druge stroke: v kemični industriji je leta 1921 ustanovljena Braunsova tovarna (sedaj »Aero«), dalje podružnica slovite nemške tovarne esenc Schimmel & Co (sedaj ETOL), v kovinski industriji pa perforacijska tovarna v Gaberju in tovarna Žična.

Tudi domačim industrijalcem ni manjkalo podjetnosti. Tako sta bili ustanovljeni tekstilna tovarna ELKA in AMI. V kemični industriji milarna, v lesni industriji Čaterjeva žaga; v industriji gradbenega materiala je bila tik pred drugo svetovno vojno zgrajena opekarna Bukovžlak.

Kot ostale predele naše države je okupacija prizadela tudi celjskemu gospodarskemu področju veliko škodo. Zaplenjeno slovensko premoženje je dobilo nemško upravo, ki je bolj kot je slabela udarna moč velikonemške države, tem bolj izkoriščala kapacitete ob popolnem zanemarjenju tudi najnujnejših in obnovitvenih del.

Osvoboditev in svetle perspektive bodočega socialističnega razvoja v novi Jugoslaviji so dale močan zagon za obnovo gospodarstva v celjski občini. Z letom 1947 smo s petletnim planom postavili prve materialne osnove za nadaljnji razvoj gospodarstva, predvsem industrije. Rekonstrukcije in kapitalna izgradnja sta pripomogli v začetnem obdobju do normalne proizvodnje, tako da je bila do leta 1949 dosežena predvojna raven, v nekaterih strokah pa je bila že celo presežena. V to obdobje spada tudi pričetek gradnje Tovarne organskih barvil in lesnoindustrijskega podjetja »Savinja«. Z združitvijo in postopnim povečanjem kapacitet nekaterih prejšnjih predvojnih obrtnih obratov so nastala večja industrijska podjetja: Tovarna tehtnic, Strojna finomehanika »Idro«, »Pesek Štore«. Prav tako so nastajala tudi večja obrtna podjetja: »Žlata tarna«, Kovinsko podjetje, Pohištvo, Avtoobnova. V nadaljnjem razvoju: elektroplavž v Štorah, Petersen naprave v Cinkarni, novi proizvodni objekti AERO, Idro in Tovarna tehtnic ter Avtoobnova.

V letu 1954—1956 se je dvignil obseg družbenega bruto proizvoda v celotni industriji za 8 % pri naslednjih pokazateljih:

	1954	1956 v milijonih	Indeks 1956/1954
bruto proizvod	19.646	21.104	108
materialni stroški	11.280	11.914	107
družbeni proizvod	8.366	9.190	109
amortizacija	716	876	122
narodni dohodek	7.650	8.314	108

Podjetja so se do leta 1956 razvijala vsako zase; posebno pri srednjih teh manjših podjetjih so se investirala sredstva po trenutnih potrebah. Manjkali so predvsem kompleksni gospodarski programi celotnega razvoja posameznih podjetij.

Ostale gospodarske panoge so v preteklem obdobju tudi znatno napredovale, vendar ne tako naglo kot industrija. Zaradi tega so nastala precejšnja nesorazmerja, ki jih bo treba v tem obdobju postopoma odstraniti. Eno takih nesorazmerij nastopa v odnosu med razvojem industrije in med razvojem prometa, ki je zaostal, prav tako je tudi zaostajala kmetijska proizvodnja. Premalo pažnje so podjetja dosedaj po-

lagala za specializacijo, kooperacijo itd., kar bo seveda potrebno hitro nadoknaditi. Podobno je tudi z gradbeniško dejavnostjo, kateri primanjkujejo predvsem obrtne delavnice in mehanizacija.

Mehanski prirast prebivalstva v mesto je povzročil veliko stanovanjsko krizo tako, da je koncem leta 1956 primanjkovalo 1870 stanovanj. V pomanjkanju razpoložljivih stanovanjskih kapacitet je prizadeto zlasti mesto, ki je med drugim izgubilo ob bombardiranju kar eno osmino stanovanjskega fonda.

Z naglim razvojem gospodarskih dejavnosti in s povečanjem prebivalstva so se pokazali veliki problemi tudi na področju šolstva, v zdravstvenih, socialnih in drugih ustanovah. Ob koncu preteklega obdobja se je začelo izvajati tako ekonomsko politiko, ki je omogočila postopno reševanje nekaterih navedenih problemov.

Zvezni, republiški in okrajni perspektivni plan zahtevajo in omogočajo, da se navedene neskladnosti kompleksno rešujejo in da se omogoči uspešnejši razvoj.

Zato se za dobo od leta 1957 do 1961 za občino Celje (vključena tudi sedanja občina Vojnik) postavlja tole gospodarsko-politični cilji in naloge:

1. Zaradi predvidene večje gospodarske aktivnosti računa ta družbeni plan s povečanjem skupnega družbenega proizvoda od 28.304 milijonov din v letu 1956 na 44.253 milijonov din v letu 1961, t. j. za 57 % ter s povečanjem narodnega dohodka od 11.809 milijonov din na 17.500 milijonov din v istem razdobju, t. j. za 58 %. Povečanje družbenega bruto proizvoda do leta 1961 v primerjavi z letom 1956 in v primerjavi z njegovim gibanjem v republiškem in okrajnem merilu je naslednji:

Panoga	LRS 1961/1956	OLO Celje 1961/1956	ObLO Celje 1961/1956
gospodarstvo skupaj	147.1	154	157
od tega:			
industrija	147.1	147	157
kmetijstvo	161.2	168	155
gozdarstvo	113.6	109	105
gradbeništvo	134.4	195	168
promet	139.5	133	128
trgovina	145.5	155	154
gostinstvo	150.9	189	139
obrt	146.3	160	165

2. Obseg industrijske proizvodnje se bo v letu 1961 povečal za 60 % nasproti letu 1956. To bo možno doseči z boljšim izkoriščanjem obstoječih kapacitet, z rekonstrukcijami že zastarelih in dotrajanih obratov, z razširitvami obstoječih obratov, kakor tudi z novogradnjami. Industrijsko proizvodnjo je nujno opraviti v izdelavo visokovrednih končnih izdelkov tako za domače potrebe kakor tudi za izvoz.

Poleg tega računa družbeni plan tudi z relativno manjšo porabo uvoženega reprodukcijskega materiala, zaradi povečanja proizvodnje tega materiala in zaradi večje prilagoditve industrije domačim surovinskim virom.

3. Kmetijska proizvodnja bo v tem obdobju porastla za 55 %. Tako visoko kmetijsko proizvodnjo bomo dosegli z znatnimi investicijskimi vlaganji, s še hitrejšim razvojem socialističnih kmetijskih posestev in zadrug, z uvajanjem modernih agrotehničnih ukrepov, z razširitvijo kooperacije in s poglobljanjem socialističnih odnosov na vaši.

4. Z intenzivnejšim razvijanjem zaostalih dejavnosti se bodo odstranila glavna nesorazmerja v razvoju gospodarskih panog in delavnosti družbenega standarda. Razvoju trgovine, obrti, gostinstva in turizma, delno gradbeništvu in prometu, se za to razdobje posveča posebna skrb s tem, da se bodo njihove usluge in storitve povečale in izboljšale.

5. Da bi se omogočilo pospešeno reševanje stanovanjskih in komunalnih problemov, problemov v zdravstvenih, prosvetnih in socialnih službah, se bodo usmerjala znatna sredstva za te namene. Gospodarske organizacije pa morajo prispevati v znatni meri k uresničevanju tega cilja z direktnim vlaganjem in z dotacijami.

6. Vzporedno s povečanjem proizvodnje in delovne produktivnosti je treba z investicijsko politiko, organizacijskimi in drugimi ukrepi učinkovito vplivati na stalno povečanje ravnih življenjskega standarda ter s tem v zvezi močnejše razvijati gospodarske in negospodarske dejavnosti, ki najbolj neposredno vplivajo na raven življenjskega standarda oz. na doseganje predvidenega obsega proizvodnje in produktivnosti.

II. poglavje

DRUŽBENI BRUTO PROIZVOD IN NARODNI DOHODEK

1. V obdobju 1957-1961 se računa na naslednji porast družbenega bruto proizvoda in narodnega dohodka:

	1958	1961	Indeks 61/56
	v milijonih dinarjev		
Družbeni bruto proizvod	28.204	44.253	157
Narodni dohodek	11.109	17.500	158

Predvideno povečanje proizvodnje, računane v bruto proizvodu in narodnem dohodku, bo možno doseči z racionalnejšim izkoriščanjem proizvodnih zmogljivosti, z večjo storilnostjo, s stimulativnejšim nagrajevanjem, pravičnim načinom premiranja ter s splošnim dvigom življenjskega standarda. Prav tako pa bo na doseganje planiranega družbenega bruto proizvoda in narodnega dohodka vplivala struktura investicijskih vlaganj v posamezne gospodarske panoge, kakor tudi v negospodarske dejavnosti.

2. Predvideno povečanje skupnega družbenega proizvoda in narodnega dohodka temelji na povečanju proizvodnje in storitve in se predvideva v posameznih gospodarskih panogah naslednji porast:

a) družbeni bruto proizvod (v milijonih din)

Gospodarske panoge	1956	1961	Indeks
Gospodarstvo skupaj	28.204	44.253	157
Industrija	21.104	33.224	157
Kmetijstvo	900	1.399	155
Gozdarstvo	348	365	105
Gradbeništvo	1.303	2.195	168
Promet	746	962	128
Trgovina	999	1.537	154
Gostinstvo	366	705	193
Obrt	1.355	2.272	165
Komunalna dejavnost	1.083	1.594	147

b) Narodni dohodek (v milijonih din)

Gospodarske panoge	1956	1961	Indeks
Gospodarstvo skupaj	11.109	17.500	158
Industrija	8.314	13.242	159
Kmetijstvo	389	613	158
Gozdarstvo	251	263	105
Gradbeništvo	375	685	182
Promet	250	315	127
Trgovina	669	979	147
Gostinstvo	102	200	196
Obrt	479	833	173
Komunalna dejavnost	280	370	132

Ker pri predvidenem povečanju proizvodnje še niso izčrpane vse rezerve, zlasti v industriji in kmetijstvu, bo po posameznih panogah možno doseči še večji obseg proizvodnje, če se bodo dosledno izkoriščale prednosti stimulativnega načina nagrajevanja in kooperacije, predvsem kooperacije z zasebnim kmetijstvom. To pa bo odvisno tudi od ustreznega obsega investicijskih vlaganj.

III. poglavje

INVESTICIJE

Pri investicijskih vlaganjih v razdobju 1958 do 1961 se računa predvsem s takimi investicijami, ki bodo omogočile, da se v čimkrajšem roku doseže čimvečji učinek za razvoj gospodarstva in za izboljšanje življenjskega standarda. Da bi odstranili pomanjkljivosti, bodo investicijska vlaganja usmerjena predvsem v zaostale gospodarske panoge, zlasti kmetijstvo, obrt, trgovino, turizem in promet. Prav tako pa se računa, da bo v bodočem obdobju mogoče v širšem obsegu kot dosedaj uporabiti znatna razpoložljiva sredstva za nadomestitev iztrošene in zastarele opreme naše industrije ter tako modernizirati obstoječe obrate. Poleg tega pa se bodo znatno povečale investicije tudi za razvoj družbenega standarda, predvsem za stanovanjsko-komunalne graditve in šolstvo.

V občini Celje so predvidene v obdobju 1957 do 1961 investicije v skupnem znesku 14.400 milijonov dinarjev, ali povprečno 2.880 milijonov letno.

Glede na osnovne cilje se bodo investicije v gospodarstvu in izven gospodarstva gibale takole:

	Razdobje 1957—1961 v milijonih	Struktura %	Povprečno letno
Bruto investicije	14.400	100	2.880
od tega:			
gospodarske investicije	8.744	61	1.750
negospodarske investicije	5.656	39	1.130

Od skupnih gospodarskih investicij 8.744 milijonov v tem razdobju se predvideva naslednje investicijsko vlaganje po posameznih gospodarskih panogah (v milijonih):

Gospodarska panoga	Razdobje 1957—1961	Struktura %
gospodarstvo skupaj	8.744	100
od tega:		
industrija	5.183	59.1
kmetijstvo	955	11.0
gozdarstvo	60	0.7
gradbeništvo	280	3.2
promet	533	6.1
trgovina	890	10.2
gostinstvo in turizem	417	4.7
obrt	426	5.0

Od celokupnih investicij v gospodarstvu odpade na:

gradbena dela	2836 milijonov ali 32%
opremo	4766 milijonov ali 54%
prevozna sredstva	558 milijonov ali 7%
ostalo	584 milijonov ali 7%

Finansiranje gospodarskih investicij se predvideva iz naslednjih virov:

	milj.	
— iz sredstev gospodarskih organizacij	4.568	51%
— iz sredstev občinskega sklada	470	6%
— iz sredstev okrajnega sklada	392	5%
— iz sredstev LRS in FLRJ	3.153	36%
— iz ostalih sredstev	161	2%

Iz sredstev LRS in FLRJ so dosedaj že zajamčeni krediti v višini 1.060 milijonov dinarjev.

Sredstva občinskega investicijskega sklada bodo predvidoma razdeljena takole:

kmetijstvo	24 milijonov	3,10%
promet	20 milijonov	2,55%
trgovina	210 milijonov	26,90%
gostinstvo in turiz.	40 milijonov	5,15%
obrt	176 milijonov	22,70%
komunala	200 milijonov	25,50%
za obrat. sredstva	110 milijonov	14,10%
skupaj	780 milijonov	

Pri gospodarskih investicijah je predviden predvsem močan porast investicij v kmetijstvu, prometu, trgovini, obrti, gostinstvu in turizmu, ki so v svojem razvoju dosedaj zaostajale.

Za negospodarske investicije se bodo po posameznih dejavnostih družbenega standarda vlagala naslednja sredstva (v milijonih):

	V razdobju 1957—1961	Struktura %
šolstvo	750	13.2
prosveta in kultura	136	2.4
zdravstvo in soc. varstvo	269	4.8
šport in telesna vzgoja	130	2.4
komunalni objekti	1070	19.1
stanovanjska izgradnja	3252	57.1
stanovanjske skupnosti	28	0.5
gasilstvo in civil. zaščita	21	0.5
skupaj	5656	100

Finansiranje negospodarskih investicij se predvideva iz naslednjih virov:

v milijonih

iz proračuna občine	400
iz sklada za stanov. izgradnjo	2257
iz cestnega sklada	70
iz komunalnega prispevka	222
iz sklada za kadre	375
iz občinskega sklada	200
iz sredstev podjetij	1222
iz prispevka investitorjev	480
iz ostalih virov	430

V kakšne namene se bodo vlagala investicijska sredstva v gospodarstvu v tem razdobju, je konkretno opisano pri posameznih panogah gospodarstva, negospodarske investicije pa pri posameznih dejavnostih družbenega standarda.

Da bi se predvideni plan investicij lahko izpolnil in da bi se predvsem lahko izposlovala investicijska sredstva iz zveznih, republiških in okrajnih skladov, je potrebno, da vse gospodarske organizacije, ki še nimajo potrjenih investicijskih programov, te čimprej pripravijo.

Znatna sredstva, ki jih v bodočem razdobju name ravamo vložiti, zahtevajo, da bo rentabilnost investicijskih vlaganj v bodočem razdobju večja kot doslej. Investicijski programi morajo biti v skladu s splošnimi smernicami gospodarskega razvoja. V ta namen je treba investicije proučiti glede na surovinsko bazo, tržišča, strokovni kader in drugo, kar vse je treba upoštevati posebno pri revizijah investicijskih programov.

Da bi se vsestransko upoštevalo maksimalno varčevanje, tako pri gospodarskih kot negospodarskih investicijah ter da bo možno izdelovati investicijske programe, je treba okrepiti obstoječe projektantske organizacije.

Investicijska sredstva iz proračuna in posameznih skladov za potrebe družbenega standarda bodo razporejena in podrobneje usmerjena z vsakoletnim planom.

IV. poglavje

PRODUKTIVNOST IN ZAPOSLENOST

1. Temeljna naloga gospodarskih organizacij mora biti skrb za neprestano povečanje proizvodnje v vseh panogah gospodarstva, od česar je odvisen nadaljnji razvoj celotnega gospodarstva in povečanje življenjskega standarda. Za izvršitev te naloge je odločilne važnosti povišanje produktivnosti dela, kjer je od povišanja produktivnosti v veliki meri odvisno, kako se bo razvijalo gospodarstvo in kako bodo naraščale realne plače ter osebni dohodki.

V razdobju 1957—1961 se bo pospešilo povečanje produktivnosti:

— z izboljšanjem tehnološkega postopka, to je z racionalizacijo dela;

— z izvršitvijo rekonstrukcij, ki so najnujnejše zaradi ozkih grl v proizvodnji in izrabljenih naprav;

— s poenostavitvijo proizvodnega načina in z uvedbo standardnih proizvodov, ki omogočajo serijsko izdelavo (kovinska in lesna industrija);

— z uvedbo ali izboljšanjem planiranja in priprave dela;

— z izboljšanjem delovnih metod in z ureditvijo delovnih mest;

— z ureditvijo in skrajšanjem notranjega transporta v proizvodnji;

— z uvajanjem novih delovnih metod, ki poenostavljajo in olajšujejo delo na znanstvenih principih sodobne organizacije dela;

— z izboljšanjem delovne kontrole na slehernem delovnem mestu;

— z uvedbo medfaznega obračuna proizvodnje in z uvedbo planskih kalkulacij po stroškovnih mestih ter z zadolžitvijo nižjega vodilnega osebja, da spremlja izvajanje del, oziroma proizvodnjo, tudi po naravnih in fizičnih pokazateljih strokovnega mesta;

— s povečano skrbjo za pravilne delovne odnose v gospodarski organizaciji;

— z zagotovitvijo rednega oskrbovanja s surovinami in materialom;

— s povečanjem delovnega efekta vsega tako imenovanega neproduktivnega osebja;

— z uvedbo ukrepov za zmanjšanje števila nesreč pri delu in z odstranitvijo zdravju škodljivih vplivov;

— z uvedbo smotrne, sistematične in dosledne personalne politike, z uvajanjem modernih metod za strokovno in splošno izobraževanje odraslih, z določitvijo pogojev in zmožnosti za napredovanje v okviru gospodarske organizacije;

— z dosledno sprovedbo analitične ocene delovnih mest za določitev pravih razmerij med delovnimi mesti kot pripomoček za vzpodbudno nagrajevanje;

— z uvedbo tehničnih norm in pravih metod za delo po učinku in sprovedbo premiranja;

— s tako tarifno politiko, ki veže povečanje osebnih dohodkov neposredno na storitve ali učinke posameznikov.

Na tej podlagi so dani pogoji, da se bo produktivnost, izražena v družbenem bruto proizvodu in v narodnem dohodku na enega zaposlenega v gospodarstvu, povečala v letih od 1957—1961 takole:

	1961	1956	Indeks	Letno povprečje
	v tisočih			
Družbeni bruto proizvod na enega zaposlenega	1.872	2.375	126.8	4.3
Narodni dohodek na enega zaposlenega	836	940	127.7	4.5

Po posameznih panogah se predvideva naslednje povečanje produktivnosti dela za to razdobje:

	Indeks 1956—100
Industrija	123.0
Kmetijstvo	115.0
Gozdarstvo	103.2
Gradbeništvo	122.0
Promet	113.4
Trgovina	115.2
Gostinstvo	133.3
Obrt	124.5
Komunala	128.3

S previdnim povečanjem pa še niso izrpane vse možnosti še za večje povečanje proizvodnje in produktivnosti, kar bi omogočilo tudi večje zvišanje osebne potrošnje od predvidene.

2. Na podlagi predvidenega povečanja proizvodnje in povečanje produktivnosti dela bi se smelo vključiti do leta 1961 v gospodarstvu največ do 4100 novih zaposlenih ali 28%, oziroma povprečno 820 na leto.

Po posameznih panogah gospodarstva se predvideva naslednje povečanje delovne sile:

	Število zaposlenih 1961	1956	Indeks 1956—100
Industrija	8119	10.388	127
Gozdarstvo	433	440	101
Gradbeništvo	1802	2.480	137
Promet	872	992	114
Trgovina	1146	1.530	134
Gostinstvo	277	400	144
Obrt	1195	1.610	135
Komunalna dejavnost	703	810	115
Gospodarstvo skupaj	14.550	18.650	128

Povečanje števila zaposlenih je potrebno zaradi predvidenih večjih rekonstrukcij v nekaterih gospodarskih organizacijah in zaradi uvajanja nove ali povečanja dosedanje proizvodnje. To velja zlasti za industrijo, gradbeništvo, obrt ter trgovino, ki bo razširila in izboljšala predvsem maloprodajno trgovsko mrežo.

Gospodarske organizacije bodo morale zaposlovati nove delavce praviloma samo na novo uvedenih delovnih mestih, ki morajo biti le posledica uvajanja nove proizvodnje, novih tehnoloških postopkov, ali pa izboljšanje organizacije dela s pogojem, da se doseže večja produktivnost dela in večji fizični obseg proizvodnje.

Gospodarske organizacije morajo z vsakoletnimi plani točno določiti tudi plan zaposlovanja delovne sile, ki mora biti ekonomsko in tehnično utemeljen ter v skladu z ukrepi za porast produktivnosti dela!

Povečanje števila zaposlenih z večjim prilivom prebivalstva povzroča večji pritisk na stanovanjski fond in komunalne investicije. To morajo upoštevati pri politiki zaposlovanja gospodarske organizacije, ki bodo morale v ta namen rezervirati večja sredstva, da se ne bo zmanjševal komunalni standard.

Gospodarske organizacije bodo z analitično oceno delovnih mest ugotovile stvarne potrebe po kadrih, kar naj jim služi za perspektivno kadrovske politiko, katero morajo začeti izvajati.

Na tem področju bo potrebno:

— v večji meri uveljaviti in razširiti poklicno posvetovanje za izbiro poklicev mladine;

— širše vključevanje mladine v uk, zlasti v kritične poklice;

— ustanoviti v okviru občine organ, ki bi s širšega stališča povezal in koordiniral delo pri vzgoji kadrov.

Gospodarske organizacije pa naj zlasti skrbijo za:

— strokovno izobraževanje delavcev na način, ki bo glede na potrebe gospodarskih organizacij najbolj učinkovit;

— organizirajo naj centre za vzgojo kadrov, bodisi posamično ali v okviru strok in panog;

— varstveno-tehnično in zdravstveno izobrazbo zaposlenih;

— posvetiti večjo skrb delovnemu človeku glede splošnega izobraževanja in razvedrila.

V. poglavje

OSEBNA POTROŠNJA IN DRUŽBENI STANDARD

A. Osebna potrošnja

V skladu s cilji in nalogami, ki so nakazani v resoluciji Zvezne ljudske skupščine o perspektivnem razvoju osebne in splošne potrošnje, se bo v bodočem razdobju zagotovil hitrejši porast osebne potrošnje in izboljšanje življenjskih pogojev delovnih ljudi v celjski občini.

1. Po predvidenem razvoju gospodarstva in po porastu produktivnosti dela pričakujemo v obdobju 1957 do 1961 dvig osebne potrošnje za 6—7% povprečno na leto. Z družbenim standardom se računa na povečanje investicijskih vlaganj za družbeni standard in to prvenstveno za stanovanjsko izgradnjo, komunalne naprave, šolstvo, zdravstvo, telesno vzgojo in socialno skrbstvo.

V bodočem razdobju se računa z naslednjim porastom osebne potrošnje:

	v 000.000 din		
	1956	1961	indeks
skladi osebne potrošnje	3,120	4,904	157%

Dvig osebne potrošnje in osebnih dohodkov prebivalcev temelji na porastu materiala proizvodnje, števila zaposlenih in na produktivnosti dela.

2. V razdobju 1957—1961 računamo na porast zaposlenih v družbenem sektorju gospodarstva in v negospodarskih dejavnostih povprečno za 840 oseb letno.

Glede na porast delovne sile se bo zvišal plačni sklad v družbenem sektorju:

Gospodarstvo		Indeks	Negosp. dejavn.	Indeks	Skupaj	Indeks
1956	1,890	100%	724	100%	2,614	100%
1961	3,175	168%	1,122	155%	4,297	164%

Nova delitev celotnega dohodka in večja produktivnost dela zagotavljata naraščanje osebne potrošnje in dohodkov delavcev.

Prav tako se bodo povečali dohodki kmetijskega prebivalstva, kar pa vsekakor mora biti v skladu z uspehi proizvodnje, zlasti pa z uspehi pri prodaji kmetijskih pridelkov. Zagotoviti je treba tudi hitrejšo naraščanje dohodkov kvalificiranega osebja, zlasti kvalificiranih in visokokvalificiranih delavcev.

Glede na predvideno povečanje sklada osebnih prejemkov zaradi večje zaposlenosti iz večjih povprečnih plač se računa, da bo potrošnja delavskih in uslužbenskih gospodinjstev na enega člana gospodinjstva porastla v povprečju za 6% na leto.

3. V okviru predvidenega razvoja osebne potrošnje in izboljšanja življenjskih pogojev delovnih ljudi bomo vodili skupaj z organi družbenega samoupravljanja konkretno politiko o uporabi razpoložljivih sredstev za osebno potrošnjo in za družbeni standard. Posebno skrb pa bomo posvetili tisti dejavnosti gospodarstva, ki neposredno vpliva na izboljšanje življenjskih pogojev prebivalstva, zlasti predelovalne industrije, trgovine, obrti in raznih uslužnostnih dejavnosti, kar je za celjski industrijski center še posebne važnosti.

Občinske stanovanjske skupnosti in hišni sveti bodo morali pritegniti najsposobnejše ljudi, ki bodo s svojim delom skrbeli za izboljšanje življenjskega standarda prebivalstva s tem, da bodo skrbeli za boljše

organizacijo preskrbe in potrošnje, ustanavljali razne servise za izvrševanje del, ki jih sedaj opravlja vsako gospodinjstvo zase. Povečanje števila potrošniških svetov ter skrb za njihovo uspešno delovanje, stalna kontrola cen, izboljšanje množične prehrane, bo prav tako vplivalo na izboljšanje življenjskih pogojev prebivalstva.

B. Družbeni standard

Družbeni standard se bo v razdobju 1957—1961 razvijal skladno s splošnim gospodarskim razvojem v celjski občini.

Naloge, ki se postavljajo za dvig življenjskega standarda, so prvenstveno te-le: izgradnja stanovanj in komunalnih naprav, izboljšanje pogojev splošne in strokovne izobrazbe ter zdravstvene zaščite delavcev.

Za dvig družbenega standarda računamo z naslednjimi proračunskimi sredstvi:

Namen uporabe	1956	Povprečno na leto 1957/61	Indeks %
Kultura in prosveta	91	128	141
Socialno skrbstvo	69	80	117
Zdravstvena zaščita	27	43	158
Državna uprava	58	79	140
Komunalna dejavnost	76	115	152
Ostalo	51	75	148
skupaj	372	520	140
Negosp. investicije	—	100	—
Skupaj	372	620	166

Izračun proračunskih sredstev temelji na podlagi smernic zveznega in republiškega in okrajnega plana ter obstoječih predpisov. Naraščanje proračunskih izdatkov je utemeljeno, ker s povečanjem prebivalstva nujno istočasno rastejo tudi potrebe po stanovanjskih, komunalnih, zdravstvenih, šolskih, kulturno-prosvetnih in drugih izdatkih.

Občinski ljudski odbor Celje bo posebno skrbel za smotrno uporabljanje sredstev za vse našete dejavnosti. Zaradi pomanjkanja sredstev za negospodarske investicije v preteklem obdobju bo občina zlasti skrbela, da bo z vsestransko štednjo omogočila čim večji razmah teh investicij, ker se v preteklem obdobju niso v zadostni meri vlagale.

Perspektivni razvoj posameznih dejavnosti skupne potrošnje v letih 1957/1961 bo naslednji:

Šolstvo

V bodočem razdobju do leta 1961 bo treba zadostiti povečanim potrebam šolstva ne samo zaradi naglega naraščanja prebivalstva, ampak tudi zaradi šolske reforme, ki mora biti izvedena v tem planskem razdobju. V letu 1956 so bile razmere v našem šolstvu zelo neugodne, saj se je uvajala že tretja izmena solarjev. V celjski občini so delovale v letu 1956 naslednje obvezne šole: »I. osnovna šola«, »II. osnovna šola«, »Polule«, »Teharje«, »Pomožna šola«, »Store«, »Kompole«, »Svetina«, »Šmartno«, »Ljubečna«, »Nižja gimnazija «Store» ter nižji razredi I. in II. gimnazije v Celju, »Vojnik«, »Soka«, »Strmec«, »Frankolovo«, »Črešnjice«, »Dobrna«.

Razvoj šolstva v celjski občini prikazuje naslednja tabela:

Leto	Število šol	Število učencev	Število oddelkov	Število učilnic	Površ. učilnic	Število učencev na 1 učil.	Število učencev na 1 odd.
1956	18	6.596	211	123	6.687	53	31
1957	18	7.212	220	123	6.666	58	33
1961	18	7.380	231	145	7.986	50	31

Stanje šolstva 31. 12. 1956 in 31. 12. 1957:

Leto	Štev. preb.	Površina v ha	Število osnovnih šol	Število učencev	Število niž. gimn.	Število dijakov	Število pom. šol	Število učencev	Skupaj šolobv. učencev
1956	47.772	22.948	15	4.093	5	2.343	1	154	6.596
1957	49.024	22.948	15	4.657	5	2.360	1	195	7.212

V odnosu na površino, na prebivalstvo in na število otrok, je pregled obvezno izobraževalnih šol naslednji:

Leto	Število učencev	1 šola na prebival.	Število otrok na 1 šolo	Na 1000 prebiv. odpade otrok	Otroški vrtci	Dijaški domovi
1956	6.596	2.275	293	154	3	2
1957	7.212	2.334	343	147	3	2

Od navedenih šol je šola na Svetini pogorela v letu 1958 in se pouk vrši v zasilnih prostorih, zato bomo v letu 1959 zgradili novo šolo na Svetini, ki bo imela 3 učilnice.

Upoštevajoč načelo, da naj se gradijo šole po možnosti na periferiji mesta, bomo do leta 1961 zgradili šolo na Hudinji. Ta šola bo s svojimi 16 učilnicami sprostila celjske osnovne šole za 900 do 1000 učencev, skupno z nabavo potrebnih učil pa bo omogočila sprovedbo osnovnih principov šolske reforme.

V Dobrni je v gradnji nova osemletna šola, katero je treba do leta 1961 dograditi.

Močan industrijski kraj Štore je glede šolstva silno zanemarjen. Kljub močnemu povojnemu porastu prebivalstva je šolstvo ostalo v istih prostorih, kot je bilo pred vojno. Trenutno je razmeram priskočila na pomoč Železarna Store, ki je dala potrebam šolstva na razpolago provizorij, v katerem so urejene učilnice in ostali prostori za nižje razrede osemletke, medtem ko uporabljajo višji razredi prostore v stari šoli, ki pa so pretesni. To šolo tudi učenci višjih razredov obiskujejo iz Kompol in Teharij, ker navedeni šoli nimata višjih razredov. Nujno je torej, da dobi industrijski kraj Štore šolo, ki bo primerno velika in bo združevala nižje razrede osnovne šole z višjimi. Do konca leta 1961 bodo pripravljeni vsi načrti za novogradnjo ustrezne šole.

Ker ima večina šol, ki so bile leta 1955 priključene mestu Celju, šolske prostore v zelo slabem stanju, se ti prostori postopoma obnavljajo. Tako se je v letih 1957 in 1958 obnovila šola v Kopolah ter pridobila ena učilnica in učiteljska stanovanja. Obnavlja se že tudi šola na Ljubečni. Potrebna obnove je tudi šola v Rožni dolini. Ta šola je pretesna in zanemarjena. Z gradnjo dvorišnega trakta bo pridobila eno učilnico. Vzporedno s tem se obnavlja šolsko poslopje na Teharijih. V vseh navedenih šolah pa je tudi nujno potreben nov šolski inventar in drobna učila, kar bomo morali do leta 1961 izpopolniti.

V obdobju petletnega plana bomo torej nanovo zgradili:

v obveznem šolstvu 19 učilnic s 1.140 m²,

v neobveznem šolstvu 18 učilnic s 1.046 m².

K že obstoječim šolam bomo dozidali 3 učilnice s 140 m².

Ker bodo nekateri šolski prostori postali neprimerni, jih bodo morale nove kapacitete delno nadomestiti.

Nižje strokovne šole so delno v pristojnosti okrajnega ljudskega odbora Celje, delno pa v pristojnosti celjske občine. V tabeli je prikazano stanje na vseh šolah te vrste v celjski občini ne glede na pristojnost.

Leto	Število šol	Število oddel.	Število učencev	Število učilnic	Število učencev na odd.	Število učencev na učilni
1956	8	43	1087	28	25	38
1957	8	46	1187	27	26	44

Do leta 1961 bomo zgradili vrtnarsko šolo z 2 učilnicami in vajensko šolo za kovinarje z devetimi učilnicami. Število vajencev kovinarjev stalno narašča. Obe gradnji bo finansiral sklad za kadre LRS in OLO Celje. Iz tega sklada se je v letu 1957 finansirala tudi novogradnja Šole za trgovske učence s 7 učilnicami, do leta 1961 pa se bo finansirala novogradnja internata metalurške industrijske šole v Štorah.

Ker je večina šol celjske občine v krajih z ugodnimi prometnimi sredstvi in zvezami, ni težav za učne moči. Izjema je šola na Svetini, kamor nameščamo le novince, ker se starejši prosvetni delavci za to težko mesto ne javijo. Z izvedbo šolske reforme pa stanje kadrov ne bo več tako zadovoljivo, zmanjkalo nam bo precej predmetnih učiteljev za višje razrede osnovnih šol.

Tudi fizikturnega kadra nam zelo primanjkuje. Da bi se zadovoljilo potrebam za kadre, bo v bodočem razdobju treba vzporedno z novogradnjami šol zgraditi tudi več stanovanj, s čimer bo mogoče pridobiti potrebne kadre. Vprašanje kadrov bomo delno rešili tudi s štipendiranjem.

Število učnih moči na šolah celjske občine:

Leta	Profesorji	Predmetni učitelji	Učitelji	Strokovni učitelji	Honorarni	Skupaj
1956	4	13	137	9	48	211
1957	6	14	148	10	47	285
1961	25	65	171	15	34	310

S priključitvijo nižjih gimnazij ob izvedbi šolske reforme dobimo še 17 profesorjev, 25 predmetnih učiteljev, 5 učiteljev, 1 strokovnega učitelja in 3 honorarne učne moči — skupaj torej 51 učnih moči.

Da bi si celjska občina zagotovila kader, ima 40 štipendistov, od tega 20 slušateljev univerze (7 absolutov), 2 na višji šoli in 18 dijakov srednjih šol.

Struktura in vrednost investicij za šolstvo v obdobju 1957/1961 bo naslednja:

	v milijonih
1. Gradnja šole na Hudinji z opremo	135
2. Dograditev šole na Dobrni	95
3. Gradnja šole na Svetini	23
4. Adaptacija šole na Kopolah	13
5. Adaptacija šole v Ljubečni	2,5
6. Adaptacija šole v Šmartnem	15
7. Adaptacija šole na Teharijih	2
8. Adaptacija šole v Črešnjicah	7,5
9. Adaptacija šole v Vojniku	11
10. Adaptacija šole v Socki	0,5
11. Adaptacija šole na Frankolovem	7
12. Nabava opreme	3,5
13. Gradnja internata metalurške industrijske šole v Štorah	133
14. Gradnja vajenske šole kovinarske stroke	120
15. Gradnja šole za trgovske učence	67
16. Gradnja Vrtnarske šole in internata	55
17. Gradnja Pomožne šole za defektno mladino	60
Skupaj	750

Kultura in prosveta

Uresničitev načela širjenja obzorja najširših ljudskih množic bo mogoče doseči v obdobju 1957/1961 s tem, da bo osnovna smer razvoja kulturno prosvetne dejavnosti v nadaljnjem širjenju ljudske prosvete in razvijanju kulturnih, znanstvenih zavodov in ustanov.

1. V letu 1957 je v celjski občini delovalo 20 kulturno prosvetnih društev in Svobod. To število se do leta 1961 ne bo povečalo, pač pa se bo povečalo število članstva v teh društvih od 3856 v letu 1956 na 6070 v letu 1961.

2. Ustanovi Mestni muzej in Študijska knjižnica kljub svojim dosedanjim uspehom v obstoječih prostorih nista v stanju, da bi razvili svojo dejavnost v skladu s potrebami. Obema je treba do leta 1961 z obnovitvijo omogočiti nemoteno poslovanje. Tudi Glasbena šola je utesnjena v zastarelih prostorih, in ne more ugoditi vse večjim potrebam prebivalstva po glasbeni izobrazbi. V primernih prostorih bi se ta šola lahko razširila tudi na Srednjo glasbeno šolo. Nujno je torej do leta 1961 pripraviti vso potrebno dokumentacijo za gradnjo glasbene šole v Celju.

3. Ker je pomanjkanje kulturnega doma v Celju pglavitni problem zaviranja in širjenja delavske kulture, je treba že v obdobju 1957/1961 pričeti z gradnjo kulturnega doma v Celju.

4. Spomeniškemu varstvu je treba posvetiti vso pozornost. S primernimi zaščitnimi deli je treba očuvati razvaline celjskega Starega gradu. Dela morajo biti končana do leta 1961.

5. Investicijska sredstva za kulturno prosvetne namene bodo znašala v obdobju 1957/1961:

	v milijonih din
1. Obnova grofije in nabava opreme	40
2. Glasbena šola, nabava načrtov	2
3. Gradnja kulturnega doma v Celju	20
4. Zaščita Starega gradu	3
5. Ljudska knjižnica Vojnik	1
6. Prosvetni dom Vojnik	3
7. Prostori za Svobodo Gaberje	7
Skupaj	136

Telesna vzgoja

1. Slabemu stanju šolske telesne vzgoje se je pridružila še šolska reforma, s čimer se je vprašanje telesne vzgoje še bolj zaostri. Upoštevajoč, da zajema šolstvo 18 % vsega prebivalstva, moramo v obdobju 1957/1961 šolski telesni vzgoji posvetiti vso skrb.

V skladu z načrtom Sveta za šolstvo je treba zgraditi telovadnice pri novih šolskih poslopih na Hudinji in v Štorah. Adaptirati je ponovno prostore v Kajuhovem dijaškem domu za telovadnico, ki je temu namenu služila že pred vojno. Pri vseh šolah je urediti potrebne zelene površine za gradnjo šolskih igrišč s potrebnimi napravami, nabaviti pa je tudi opremo, rekvizite in orodja. Takšna igrišča je treba zgraditi za I., II. osnovno šolo, ki bosta obenem služili potrebam tudi drugih šol in družbenim organizacijam.

Da bi zagotovili potrebno število strokovnega kadra za telesno vzgojo, bomo štipendirali najmanj tri kandidate letno.

2. V letu 1957 je na področju celjske občine delovalo 7 društev za telesno vzgojo »Partizan«, 7 športnih društev, 7 samostojnih športnih klubov, eno planinsko društvo, 13 strelskih družin, taborniški red, konjeniški klub, avto-moto društvo in Aeroklub. Skupno 39 osnovnih organizacij za telesno vzgojo. Celje je tudi sedež okrajne zveze »Partizan« ter okrajnih športnih zvez oziroma podzvez za odgovarjajoče športne panoge in igre.

V letu 1957 je bilo v telesnovzgojnih društvih vseh članov 8457 od tega aktivnih 6185.

Socialna struktura aktivnega članstva:

Socialna pripadnost	Število članov	Indeks %
delavci	143	18,5
kmetje	47	0,8
uslužbenci	956	15,5
dijaki	2964	47,9
študentje	515	8,3
predšolski otroci	349	5,6
ostali	211	3,4
Skupaj:	6185	100 %

Pregled članstva nam pove, da je v celjski občini 21,5 % prebivalstva vključenega v organizacije za telesno vzgojo in šport, od tega 16 % med aktivnimi zastopniki. Struktura po socialnem sestavi nam pove, da ne moremo biti zadovoljni niti z 18,5 aktivnega članstva iz vrst delavstva, še manj pa z 0,8 % kmečkega prebivalstva. Ti odstotki so mnogo nižji od jugoslovanskega povprečja. Pregled aktivnega članstva po letih starosti kaže, da se pretežni del prebivalstva ukvarja s telesno kulturo le do 18. leta starosti, nakar sledi znatno upadanje.

Analiza članstva v družbenih organizacijah za telesno kulturo kaže, da bo treba v bodoče našo dejavnost usmeriti predvsem med delavsko in kmečko mladino. Ustvarjeni so pogoji za ustanovitev partizanskega društva v Štorah, v obstoječih društvih pa bo treba število aktivnega članstva povečati. Vzporedno z razvojem Partizana moramo nadalje razvijati športno aktivnost v tistih panogah, ki imajo v občini pogoje za množičen razvoj. To velja predvsem za atletiko, smučanje, telovadbo, plavanje, strelstvo, planinstvo in razne igre. V občini bo treba razvijati tudi nove športne panoge, ki se pri nas še niso razmahnile — težka atletika, kolesarstvo.

3. V organizaciji »Partizan« računamo z ustanovitvijo novega društva v Štorah in s povečanjem števila aktivnega članstva za 50 %, v planinstvu s povečanjem za 25 %, v strelstvu za 30 %, v taborniški organizaciji za 23 % in pri drugih športnih organizacijah za 40 %. Povečalo se bo tudi število strokovnega kadra, ki se bo šolal v tečajih v okrajnem in republiškem merilu. V odnosu s sedanjim stanjem bo organizacija »Partizan« pridobila 500 % prednjakov III. razreda, športne organizacije bodo zvišale število instruktov za 50 %, strelstvo za 200 %, taborniki za 400 %, ostale organizacije pa za 50 %.

4. V tem razdobju se predvidevajo naslednja investicijska dela:

	v milijonih
— ljudsko kopališče	80
— športni stadion v Štorah	5
— športni stadion »Olimpa«	10
— telovadnica Kajuhov dom	4
— ureditev šolskih in ostalih športnih naprav	23
— priprave za gradnjo centralnega stadiona v Celju	1
— nabava orodja in športnih rekvizitov	7

Za navedena investicijska dela je potrebnih 130 milijonov dinarjev. Navedena sredstva se bodo krila deloma iz občinskega proračuna, deloma pa iz lokalnih virov — iz prispevkov gospodarskih organizacij, ki bodo nastopale kot investitorji.

5. Obstoječe športne objekte, ki bodo služili večjemu številu prebivalstva, bo morala prevzeti v vzdrževanje občina, ali pa bo pomagala društvom z dotacijami.

6. Celje kot turistični center mora z razvojem turizma skrbeti tudi za izgradnjo turistično-športnih objektov.

7. Športne objekte je treba zagotoviti tudi našim delavcem v neposredni bližini podjetij, oziroma njihovih stanovanjskih naselij ter s tem približati telesno vzgojo našim delovnim ljudem.

Zdravstvo

1. Prva povojna leta je bila zdravstvena služba še zelo pomanjkljiva, delno zaradi pomanjkanja zdravstvenega kadra, delno zaradi pomanjkanja odgovarjajočih prostorov za zdravstveno službo. Za izboljšanje zdravstvene službe je celjska občina z zdravstvenimi zavodi pristopila k štipendiranju zdravstvenega kadra in novogradnji zdravstvenih prostorov.

V letu 1957/1961 bo treba posvetiti večjo pozornost predvsem preventivni zdravstveni zaščiti prebivalstva. Z dograjenim zdravstvenim domom bomo lahko raz-

širili zdravstveno preventivno in kurativno dejavnost. V zvezi s tem bomo morali namestiti nov zdravstveni kader, kar je razvidno iz naslednje tabele:

	1955	1956	1957	1961
splošni zdravniki	14	16	17	30
specialisti	3	3	2	7
zobozdravniki	3	3	6	10
dentisti	9	9	9	14
medicinske sestre	18	20	22	44
sanitetni tehniki	3	3	3	4
zobni tehniki	10	12	12	20
ostali srednji kader	6	6	5	5
bolničarke	19	20	20	30
babice	5	4	5	7
zobne asistentke	14	16	15	24
ambulantne administrat.	—	—	—	4
Skupaj:	99	110	116	195

Lekarne	1955	1956	1957	1961
farmacevti	9	9	9	13
farmaceutski pomočniki	3	3	3	7
laboranti	4	5	5	8
Skupaj:	16	17	17	28

Pojačati bo treba predvsem zobozdravstveno službo za šolske in predšolske otroke, organizirati pa revmatološki dispanzer, gerontološko ambulantni in patronažni center. Ker je bila zasebna zdravniška praksa na teritoriju celjske občine ukinjena, je treba povečati število splošnih ordinacij.

V obratnih ambulantah so že v letu 1957 nastale nekatere potrebne organizacijske spremembe. Obratna ambulanta v Cinkarni se je osamosvojila in prešla v samostojno finansiranje skupaj z zobno ambulanto. Po isti poti bosta šli v letu 1958 obratni ambulantni Tov. emajlirane posode in še »Metka« Celje, tudi z zobnimi ambulantami. Nujno je treba organizirati še obratno ambulantno v Železarni Štore ter ojačati oziroma razširiti preventivno zdravstveno službo v obratnih ambulantah na teritorijih krajevnih uradov.

Sedanje obratne ambulante poslujejo v adaptiranih prostorih, kateri ne odговarjajo poslovanju javne zdravstvene službe. Predvideno je, da bodo pristopile k novogradnji obratnih ambulant Cinkarna in Tovarna emajlirane posode. Tovarna Metka bo izvedla manjše adaptacije, Železarna Štore pa bo preskrbela gradbeni načrt za novogradnjo.

2. Občina je že v pretekli dobi posvetila precejšnjo skrb preventivni zdravstveni službi in ostalemu zdravljenju prebivalstva. Izdatki so znašali povprečno nad 1000 din na 1 prebivalca.

3. V dobi 1957/1961 bodo vložena v novogradnje in adaptacije prostorov naslednja denarna sredstva:

	v milijonih		
Naziv objekta	1957	1958/1961	skupaj
Zdravstveni dom Celje	73	97	170
Obratna ambulanta Metka	2	3	5
Obratna ambulanta TEP	—	30	30
Obratna ambulanta Cinkarna	—	32	32
Obratna ambulanta Železarne	—	1	1
Zdravstvena postaja Vojnik	—	1	1
Skupaj:	75	164	239

Sredstva za adaptacije obratnih ambulant oziroma novogradnje obratnih ambulant, bodo prispevale gospodarske organizacije same.

Socialno varstvo

1. Služba socialnega varstva je širje začela delovati šele po vojni. Od takrat pa do danes je opravljala naslednje naloge: organizirala je pomoč vsem v vojni prizadetim osebam, otrokom brez staršev, inva-

lidom, družinam brez hranilcev in drugim žrtvam vojne, reševala pa je tudi socialne probleme, ki so ostali še iz predvojne Jugoslavije.

Skrb za zaposlene žene in matere, delovno usposabljanje invalidov in zaščita otrok bodo prvenstvene naloge socialnega varstva v obdobju 1957/1961. Ob zvišanju števila socialnih podpirancev se bo zvišala tudi socialna podpora, tako bo znašala podpora I. razreda 3000—4500, izjemoma tudi 5000 dinarjev, II. razreda 2000—2500 dinarjev, in III. razreda 1000—1500 dinarjev.

Število otrok pod skrbništvom raste predvsem zato, ker ostanejo pod skrbništvom do polnoletnosti. Število otrok v mladinskih domovih znatno pada zaradi vedno bolj urejenih razmer, delno pa z organizacijo rejniške službe na občinskem teritoriju, ki je že močno razvita, treba pa jo bo še naprej razvijati. Mrežo dnevnih zavetišč za otroke bo treba razširiti v okviru stanovanjskih skupnosti.

2. V investicijski dejavnosti za socialno varstvo pa bodo izdana v obdobju 1957/1961 naslednja sredstva:

	v milijonih	
	1957	1958—1961
skupaj 1957 do 1961	10	20
	10	30

Gornja sredstva se bodo uporabila:

- za gradnjo počitniškega doma
- za otroke v Baški
- za ureditev srednje višinskega doma odih za otroke

23 milijonov
7 milijonov

Socialno zavarovanje

V skladu z veljavnimi predpisi in predvidenim splošnim zavarovanjem bo število zavarovancev v nenehnem porastu. Če upoštevamo povprečno letno povečanje števila aktivnih zavarovancev zadnjih pet let, računamo, da bo število aktivnih zavarovancev v razdobju 1957—1961 naraslo takole:

Leto	Celje	Vojnik	Skupaj
1957	18.811	1.659	20.470
1961	21.921	1.929	23.850
Indeks	16 %	15 %	16 %

Upokojencev (starostnih in invalidskih) je bilo leta 1957 na področju Celja 3703 in na področju Vojnika 423, torej skupno 4126. Pričakuje se, da bo naraščanje števila upokojencev v naslednjih letih nekoliko večje kot v preteklih letih, ker veliko aktivnih zavarovancev, ki sicer izpolnjujejo pogoje za pokojnino, še zanj ne zaprosijo, ker so čakali na novi zakon o pokojninskem zavarovanju. Novi zakon tudi določa olajšanje za doseg pokojnine vdovam (40 let), kar bo tudi dvignilo število upokojencev. Zaradi tega se računa, da se bo število upokojencev (starostnih in invalidskih) povečalo v letu 1961 na 4.700.

Glede na prikazano naraščanje števila zavarovancev in njihovih svojcev je treba predvsem povečati kapacitete zdravstvene službe in to tembolj, ker so ukinjene privatne prakse in če bo zavarovano v naslednjih letih celokupno prebivalstvo. Odstotek prebivalstva, ki v celjski občini še ne uživa zdravstvenega zavarovanja je minimalen, saj znaša komaj 4,08 %, dočim je ta odstotek na področju Vojnika precej višji in znaša 52,7 % nezavarovanega prebivalstva.

Prvenstveno, najkasneje do konca leta 1959 je treba popolnoma dograditi in opremiti Dom ljudskega zdravja v Celju, kajti že v letu 1956 je uživalo v mestu Celju zdravstveno varstvo iz naslova socialnega zavarovanja 95,92 %. Celjska ambulanta pa opravlja praktično vso specialistično službo za področje celotnega okraja.

Ustrezno tem je treba povečati tudi kapacitete celjske bolnišnice.

Odstotek izostankov od dela zaradi bolezni in nesreč se je v zadnjih petih letih (1952—1956) znižal od 4,99 na 4,58 %. S pospešeno dejavnostjo v higiensko-

tehnični zaščiti se bo treba truditi za to, da se ta odstotek zniža na 4 %; to je realno, saj bo morala tudi zdravstvena služba izboljšati metode svojega dela in si prizadevati, da se bo število dni, ki je potrebno za zdravljenje, znižalo.

Sestavni del vsake medicine je tudi preventivna služba, ki smo ji v preteklih letih posvečali premalo pozornosti. V letu 1957 je Okrajni zavod za socialno zavarovanje trošil na področju celjske občine (z Vojnikom) ca. 45 % svojih preventivnih skladov, t. j. preko 10 milijonov dinarjev. Ker se po perspektivnem planu predvideva zvišanje teh skladov, se računa, da se bo za preventivno službo uporabilo za našo občino v letu 1961 ca. 20 milijonov dinarjev.

Stremeti je treba, da bo povečana skrb za rehabilitacijo in prekvalifikacijo invalidov ter bi se s tem zmanjšalo število invalidov in invalidskih upokojencev v tem razdobju vsaj za 10 %. Zaradi tega je tudi treba, da se v tem razdobju tako uredi in opremi ortopedska delavnica, da bo služila lahko svojemu namenu.

Stanovanjske skupnosti

Pomen stanovanjskih skupnosti v komuni je predvsem v tem, da povezujejo občane v zaključenih prebivalnih območjih in soseskah pri urejanju vseh vprašanj, ki se tičejo takega področja. Predvsem morajo skrbeti stanovanjske skupnosti za racionalno organizacijo preskrbe; za razvoj služb, ki pomenijo razbremenitev domačega gospodinjstva in žena; za razvoj služb za varstvo otroka, zdravstvene preventive; za organizacijo sosedске pomoči in na splošno za razvoj dobrih socialističnih sosedskih odnosov. S takim razvojem bodo stanovanjske skupnosti lahko služile namenu razširjene družine.

1. Gospodinski servisi:

Za potrebe mesta je potrebnih okrog 25 pralnih in čistilnih servisov, če računamo, da mora tak servis z enim strojem nuditi usluge približno 200 gospodinjstvom. Dosedaj je urejenih že 10 takih servisov. Do konca leta 1958 pa bo urejenih skupno 12 servisov in bi bilo torej ustanoviti še 13 servisov, kar bi stalo okrog 8,8 milijonov dinarjev.

Dalje je potrebno urediti 6—8 likalnic, od katerih bi bile 2 opremljene z likalnimi stroji na paro za moško in žensko gornje oblačilo. Dve likalnici z električnimi ročnimi likalniki že poslujeta. Stroški za ureditev navedenih likalnic brez likalnih strojev bi znašali ca. 1,4 milijona dinarjev.

Nujno je urediti 6—8 kopalnic, ki bi bile opremljene 1 ali več šivalnimi stroji, ki so lahko tudi v sklopu likalnic. Ena kopalnica dosedaj že posluje. Za ureditev 6 kopalnic bi bilo potrebnih ca. 1,8 milijonov dinarjev.

2. Otroška zavetišča:

Otroška zavetišča morajo biti organizirana po starostnih skupinah za otroke od 14 mesecev do 3 let. Takih zavetišč, jasli, je urediti 6 s kapaciteto po 100 otrok, skupno 600 otrok.

Druga skupina so otroci od 3 do 7 let, to so predšolski otroci. Za to skupino otrok je potrebnih 12 zavetišč po terenih s povprečno kapaciteto 60 otrok, skupno za 720 otrok. Za ureditev teh zavetišč bi bilo potrebno okrog 8 milijonov dinarjev.

Tretja skupina so otroci od 7 do 15 let, to je šolska mladina, za katero je urediti zavetišča v okviru šol. To bi bili tkvz. pionirski domovi, v katerih pa se mora dobiti zavetišče ca. 1200 otrok. Taka zavetišča je možno izvesti tudi z dograditvijo šole na Sp. Hudinji in bi potem odpadlo na eno šolo v Celju približno 300 otrok. V teh zavetiščih oziroma domovih bi bili otroci pod nadzorstvom učiteljev, ki bi jim pomagali delati domače naloge, obenem pa bi bili s prehrano vezani na obstoječe šolske kuhinje.

V vseh osemletkah bi bilo v ta namen potrebno izprazniti po dve sobi. Šolska dvorišča, ki so vsa dovolj

obsežna, pa je treba vsaj delno spremeniti v primerna igrišča. Za opremo teh zavetišč in igrišč je potrebno za eno osemletko po 850 tisoč dinarjev, torej skupno za štiri osemletke 3,4 milijone dinarjev.

3. Otroška igrišča:

V različnih predelih mesta je urediti okrog 20 otroških igrišč; za njihovo opremo je potrebnih ca. 3 milijone dinarjev, pri čemer je računati na prostovoljno delo stanovalcev.

Za začetek so ureditvi spredaj navedenih institucij dolžna priskočiti na pomoč skupnost in podjetja, nato pa bi upravljale te institucije stanovanjske skupnosti. Vzdržujejo se same z zaračunanjem uslug.

K ustanavljanju in razširjenju otroških zavetišč, jasli, za otroke starosti od 14 mesecev do 3 let bi se pristopilo šele po letu 1961, če bodo potrebna finančna sredstva zbrana.

4. Tudi ureditev zdravstvenih postaj bi se odložila po letu 1961.

5. Centralni obrati stanovanjske skupnosti:

Sedanje obrate oziroma servisno službo pri Stanovanjski upravi je povečati z ozirom na potrebe še za približno 40 kvalificiranih, polkvalificiranih, nekvalificiranih delavcev. Pri tej upravi je tudi pojačati finančno tehnični servis s potrebnim strokovnim kadrom.

Remontno podjetje je potrebno pojačati za izvrševanje hišnih popravil.

6. Investicije:

Za izvedbo vseh nakazanih nalog so potrebna naslednja sredstva:

	v milijonih
— za ureditev 11 pralnih servisov	8,8
— za ureditev 6—8 likalnic	1,4
— za ureditev 6—8 kopalnic	1,8
— za ureditev 12 otroških zavetišč (3—7 let)	8
— za ureditev 20 otroških igrišč	3
— za ureditev 4 šolskih zavetišč z igrišči	3,4
— oprema servisov za hišna popravila	1,6
Skupaj:	28,0

VI. poglavje

INDUSTRIJA

1. Na temelju ravni, ki jo je dosegla industrija v preteklih letih, se pričakuje, da bo industrijska proizvodnja v petletnem razdobju 1957 do 1961 porasla za 60 %.

Da bi se doseglo v petletnem razdobju predvideno povečanje proizvodnje, je potrebno, da se razvoj industrijske proizvodnje v tem obdobju usmerja predvsem:

— na polno izrabo proizvodnih zmogljivosti, ker obstojajo proste kapacitete v osnovnih sredstvih;

— na izpopolnitev osnovnih sredstev z nadomestitvijo, rekonstrukcijami in razširitvijo v dosedanjih obratih in podjetjih, kjer obstoje ekonomski pogoji za rentabilno povečanje proizvodnje;

— za dovršitev začetnih objektov;

— za izboljšanje energetske preskrbe ob smotrnejši uporabi in maksimalnem varčevanju vseh vrst energije;

— na večjo učinkovitost proizvodnih procesov na podlagi boljše izrabe proizvodnih zmogljivosti, povečanega varčevanja z materialom, boljše organizacije ter povečane produktivnosti dela;

— na povečanje proizvodnje za osebno uporabo z razširjenim sortimentom in izboljšano kvaliteto;

— na povečanje proizvodnje za izvoz;

— uvažati se mora kooperacija kot naprednejši način proizvodnje.

2. Na tej podlagi se pričakuje naraščanje fizičnega obsega industrijske proizvodnje za 10 % povprečno na leto tako, da bi bila industrijska proizvodnja v letu 1961 za 60 % večja kot v letu 1956.

Po posameznih strokah se pričakuje tole gibanje fizičnega obsega industrijske proizvodnje:

	1961
	1956
112 — proizvodnja premoga	111
114 — črna metalurgija	144
115 — barvna metalurgija	145
116 — proizvodnja nekovinskih rud	114
117 — kovinska industrija	184
120 — kemična industrija	340
121 — industrija gradb. materiala	164
122 — lesna industrija	137
123 — papirna industrija	146
124 — tekstilna industrija	144
127 — živilska industrija	115
128 — grafična industrija	178
Industrija skupaj	160

Plan predvideva povečanje proizvodnje v vseh strokah industrije. Pomembnejši porast proizvodnje pa je predviden v barvni metalurgiji, v kovinski, kemični in tekstilni industriji, industriji gradbenega materiala in grafični industriji.

3. V letu 1961 se predvideva na tej podlagi tole povečanje proizvodnje nekaterih važnejših skupin industrijskih proizvodov:

	Merska enota	Proizvedeno 1956	Pričakovana proizvod. 1961	Indeks 1958/1961
Energetska proizvodnja premog	t	28.940	32.000	111
Reprodukcijski material SM jeklo	t	24.860	40.000	162
ostali profili	t	24.296	40.000	164
bentoniti	t	—	25.000	
cinkana pločevina	t	2.572	3.300	128
žveplena kislina	t	23.000	43.000	186
intermediati za barvila	t	121	540	445
AZO barvila	t	184	450	245
eterična olja	t	4,8	15	240
esenci	t	34,9	110	315
parfumsko olje	t	4,9	415	306
odpreski	t	1.203	4.000	331
vzmeti	t	120	270	225
žično pletivo	t	400	650	184
papir	t	188	600	319
furnir	m ³	—	700	

Proizvodnja namenjena kmetijstvu:

superfosfat	t	18.428	29.000	158
sredstva za varstvo rastlin »Cinkan«	t	—	600	

Izdelki namenjeni gradbeništvu:

apno	t	15.772	18.000	115
zidaki	000 kom.	6.732	13.700	204
strešniki	000 kom.	1.300	1.350	103

Izdelki namenjeni pretežno osebni potrošnji:

emajl. in ostala posoda	t	4.900	9.500	194
sanitarni izdelki	t	288	1.000	348
volnene odeje	000 m ²	82	100	122
bombažne tkanine	000 m ²	3.428	3.600	106
konfekcija perila	000 m ²	830	1.800	218
konfekcija postelj	000 m ²	162	240	148
trikotaj. konfekc.	t	7,1	23	325
pozamentarija	t	4,4	9	204
Oprema:				
tehtnice	t	632	880	138
foto povečevalniki	kom.	30	500	1660
risalne mize	kom.	200	2.000	1000

4. Da bi se dosegel planirani obseg proizvodnje, je treba računati:

— da se bo povečala delovna sila v petletnem razdobju 1956—1961 za 27%;

— da bo treba vložiti v industrijo 5,183 milijonov dinarjev;

— da bo treba dvigniti izkoriščanje kapacitet od sedanjih (v letu 1956) 72% na 90% v letu 1961;

— da se bodo povečala obratna sredstva za 22%. Na podlagi predvidenega povečanja proizvodnje in povečanja produktivnosti dela bi se smelo vključiti do leta 1961 v industriji skupno največ do 2270 novih zaposlenih (27%) ali povprečno 454 na leto.

Potrebno je sistematično izboljševati kvalifikacije zaposlenih in ustvarjati pogoje za neprestano izpopolnjevanje in dopolnjevanje njihovega znanja. To mora biti eden od glavnih činiteljev pri uvajanju sodobnejše organizacije in tehnologije v proizvodnji in njune učinkovite uporabe, kakor tudi pri izboljšanju organizacije blagovnega prometa.

Z ozirom na predvideno povečanje obsega proizvodnje v industriji se računa naslednje gibanje delovne sile po kvalifikacijah:

	1956	Struktura	1961	Struktura	Indeks 1961/56
Industrija — zaposleni skupaj	8119	100	10388	100	127
od tega:					
visokokvalificirani	712	8.8	910	8.9	
kvalificirani	3553	44.0	4426	43.7	
polkvalificirani	2782	34.1	3631	34.0	
nekvalificirani	1072	13.1	1421	13.4	

Da bi se pospešil pritok strokovnih kadrov v gospodarstvu, so potrebni organizacijski in gospodarski ukrepi, ki bodo dajali delovnim ljudem stimulacijo, da si pridobivajo višjo kvalifikacijo.

Računa se, da bo treba vložiti za nadaljnji razvoj industrijske proizvodnje v dobi 1957 do 1961 skupno okoli 5.183 milijonov din investicij, in sicer:

za dovršitev objektov	158 milijonov ali 3,2%
za rekonstrukcije	4.410 milijonov ali 85,0%
za novogradnje	615 milijonov ali 11,8%
Po namenu uporabe odpade:	
na gradbena dela	1,607 milijonov ali 31 %
na opremo	3,465 milijonov ali 67 %
od tega:	
uvožena oprema 1,778	
domača oprema 1,687	
ostalo	111 milijonov ali 2 %
Za finansiranje investicij v industriji se predvideva:	
	milj. ali %
lastna sredstva gosp. organizacij	2,365 46
že zajamčeni lokalni krediti	146 3
že zajamčeni republ. in zvez. kred.	752 14
še potrebni krediti	1,920 37

Od skupnih investicij v industriji se predvideva naslednje vlaganje po strokah:

	Dovršitev objektov	Rekonstrukcije	Nove gradnje	Skupaj v milij.
112 — proizv. premoga	—	32	—	32
114 — črna metalurgija	—	1.279	80	1.359
115 — barvna metalurg.	—	329	446	775
117 — kovinska industr.	108	1.526	16	1.650
120 — kemična industr.	—	297	—	297
121 — ind. gradb. mater.	—	278	—	278
122 — lesna industrija	28	81	—	109
123 — papirna industr.	—	36	—	36
124 — tekstilna industr.	18	317	—	335
127 — živilska industr.	—	34	—	34
128 — grafična industr.	4	201	73	278
Industrija skupaj	158	4.410	615	5.183

Pretežni del razpoložljivih sredstev se bo uporabil za rekonstrukcije in madomestitev dotrajanih osnovnih sredstev in le manjši del za dovršitev in zgraditev novih objektov. Z rekonstrukcijami bomo odpravili zastarelost in ozka grla v proizvodnem procesu, da bo doseženo izkoriščanje kapacitet v letu 1961 ca. 90% nasproti 72% izkoriščanja v letu 1956.

Skupna vložena sredstva 5.183 milijonov din v petih letih so ena bistvenih materialnih osnov za izvedbo planiranih nalog. Predvsem bodo imela ta vložena sredstva odraz v zvišanju industrijske proizvodnje, tako proizvodnje izvoznih artiklov (kovinska in lesna industrija) in artiklov široke proizvodnje (kovinska, tekstilna in grafična), v dvigu proizvodnje reprodukcijskega in gradbenega materiala.

Zaradi povečanja blagovnih skladov za široko uporabo se bodo usmerila večja sredstva kot doslej za rekonstrukcije predelovalne industrije, zlasti kovinske in tekstilne. Za predvidena povečanja izvoza industrijskih izdelkov in boljšo preskrbo z domačim reprodukcijskim materialom bodo potrebna investicijska vlaganja v metalurgijo, kemično industrijo in lesno industrijo.

Sorazmerno z dvigom proizvodnje bodo porasla tudi obratna sredstva, in sicer za 22% pri povprečnem koeficientu obračanja 3,5 v letu 1961.

5. V skladu s povečanjem industrijske proizvodnje v petletnem razdobju bo družbeni bruto produkt porastel za 57% ali povprečno letno za 9,5%, narodni dohodek pa za 59%, oz. povprečno 10% letno.

Pri posameznih strokah se računa s temle povečanjem družbenega bruto produkta:

Stroka	v milijonih		Indeks 1961/56
	1956	1961	
112 — proizvodnja premoga	80	160	200
114 — črna metalurgija	4,607	6,500	141
115 — barvna metalurgija	4,711	6,002	128
116 — proizvodnja nekovinskih rud	25	26	102
117 — kovinska industrija	5,585	10,324	184
120 — kemična industrija	628	2,130	336
121 — industrija gradbenega materiala	208	371	184
122 — lesna industrija	777	1,150	148
123 — papirna industrija	62	94	151
124 — tekstilna industrija	2,956	4,246	144
127 — živilska industrija	608	701	115
128 — grafična industrija	857	1,500	178
Industrija skupaj	21,104	33,224	157

Pri posameznih strokah se računa s temle povečanjem narodnega dohodka:

112 — proizvodnja premoga	49	88	180
114 — črna metalurgija	1,614	2,240	139
115 — barvna metalurgija	1,281	1,890	146
116 — proizvodnja nekovinskih rud	14	15	102
117 — kovinska industrija	3,069	5,377	180
120 — kemična industrija	236	766	321
121 — industrija gradbenega materiala	98	175	188
122 — lesna industrija	216	407	188
123 — papirna industrija	26	49	187
124 — tekstilna industrija	1,277	1,644	128
127 — živilska industrija	65	54	83
128 — grafična industrija	369	537	146
Industrija skupaj	8,314	13,242	159

6. Glede na povečani obseg proizvodnje in pri porastu delovne sile za 27% se bo dvignila produktivnost dela na enega zaposlenega v petletnem razdobju za 23% ali povprečno na leto okoli 4%.

Povečanje proizvodnosti dela leta 1961 nasproti letu 1961 po posameznih strokah

	1961
112 — proizvodnja premoga	1956
114 — črna metalurgija	102
115 — barvna metalurgija	115
116 — proizvodnja nekovinskih rud	122
117 — kovinska industrija	114
120 — kemična industrija	127
121 — industrija gradbenega materiala	154
122 — lesna industrija	160
123 — papirna industrija	135
124 — tekstilna industrija	114
127 — živilska industrija	106
128 — grafična industrija	115
Industrija skupaj	121
	123

Pri povečanju delovne sile za 27% in pri produktivnosti dela za 23% bo v preteklem razdobju dosežen porast proizvodnje za 60% ob izvršitvi rekonstrukcij in novih gradenj, ki so predvidene v tem petletnem razdobju.

Na povečanje produktivnosti bo poleg izboljšanja splošnih pogojev za poslovanje vplivala predvsem tudi izpopolnitev gospodarskega sistema in stimulativnejši način nagradjevanja. Pravilna razdelitev dohodka, zlasti tistega dela, ki ga bodo gospodarske organizacije namenile za osebne dohodke, je važen pogoj za povečanje proizvodnje in produktivnosti dela. Zato je ena izmed najvažnejših nalog gospodarskih organizacij, da vpeljejo znotraj podjetja tako delitev dohodka, ki bo vezala osebne dohodke posameznikov na njihov neposredni učinek pri delu.

7. Perspektivni razvoj industrije po strokah bo naslednji:

Elektrogospodarstvo (stroka 111)

Novi zakon, ki ureja organizacijo elektrogospodarstva enotno za vso državo, označuje distributivna podjetja, kot komunalna podjetja. Na podlagi tega se podjetje Elektro Celje, kot distributivno podjetje, obravnava pod komunalno dejavnostjo.

Proizvodnja premoga (stroka 112)

V občini obstoja Rudnik rjavega premoga Pečovnik z manjšo kapaciteto. Zaradi manjših zalog in zaradi težkih pogojev pridobivanja premoga in šibkih premogovnih zalog, se ne računa, da bi se lahko proizvodnja bistveno povečala. V tem premogovniku se takorekoč zaradi jamskih razmer ne da uvajati mehanizacijo transporta, kar bistveno vpliva na dvig storilnosti pri rudnikih. Da se ugotovijo zaloge premogovnih ležišč, se bodo izvršila raziskovalna dela v Košnici ter južnem in severnem delu Konstanca-polja.

Črna metalurgija (stroka 114)

Železarna Store ima napravljen idejni osnutek perspektivne razširitve podjetja za razdobje 1957—1971. To razdobje je razdeljeno na tri periode in sicer 1957 do 1961, 1962—1966 in 1967—1971.

Od vseh teh period je za podjetje po perspektivi najaktualnejše razdobje 1962—1966, ko se bo pristopilo k temeljiti razširitvi podjetja.

Pri planu se je upoštevala zastarelost nekaterih pogonov ter potreba po povečani proizvodnji z ozirom na interne potrebe države, kakor tudi vprašanje uvoza nekaterih materialov, ki jih še danes naša država uvaža.

Pri povečani proizvodnji je treba dati poudarka predvsem na povečani proizvodnji obdelanih valjev, t. j. od sedanjih 1500 ton na 2500 ton letno ter valjanega materiala, ker je asortiman proizvodov razširjen in se predvideva, da se bo proizvodnja valjanih proizvodov povečala v letu 1961 za 8.000 ton.

Vprašanje vzmetnega jekla in ostalega valjanega materiala z ozirom na čedalje večje potrebe naše brodo-

gradnje, avtomobilske in železniške industrije je aktualnejše, zato bosta povečana proizvodnja in bogatejši asortiman tega materiala, ki ga podjetje predvideva v tem razdobju, ugodno vplivala na potrebe te industrije.

Železarna Štore je začela tudi s proizvodnjo bentonitov (izkopna mesta so sedaj priključena Železarni) kot stranska obratna dejavnost Železarne ter se bo ta obrat sčasoma osamosvojil v samostojno podjetje. Do leta 1961 se kot minimalna proizvodnja računa 25.000 ton letno samo tistih bentonitov, ki jih bo potrebno predelati v artikle za industrijske potrebe, možen pa bo še uspešen izvoz.

Za predelovalnico bentonitov bo potrebno v tem razdobju investirati 70 milijonov din, zaradi česar je potrebno proučiti lokacijo obrata bentonitov.

Železarna mora nujno obnoviti svoje naprave, da zagotovi redni proizvodni proces in da doseže predvideno povečanje proizvodnje do konca leta 1961. Rekonstrukcije se bodo izvršile v valjarni, jeklarni in šamotni.

Od vseh teh navedenih obratov pa je najbolj tehnično zaostal obrat šamotne, katerega je potrebno celotno z opremo in stavbami rekonstruirati. Sedanja kapaciteta obrata je 7.500 ton na leto, po izvršeni rekonstrukciji pa bo zmogljivost okrog 15.000 ton na leto s tem, da bo odpadlo na opeko 10.000 ton, na malto pa 5.000 ton letno. Od celotne proizvodnje tega obrata bi se 40 do 50 % uporabilo za interne potrebe, dočim se bo z ostalo proizvodnjo krilo potrebe domačega trga po šamotnem materialu.

Drugi obrat, ki je predviden za rekonstrukcijo, je valjarna. Ta obrat je zastarel in so v njem zelo slabi higiensko-tehnični pogoji, na drugi strani pa k temu sili samo tržišče, ki ima vedno večje potrebe po valjanem materialu. V letu 1952 je podjetje pristopilo k elektrifikaciji srednje proge, s čemer se je zvišala proizvodnja od 24.000 ton na 28.000 ton letno, vendar pa ta elektrifikacija ni bila popolna. K temeljni rekonstrukciji sili tudi to, da so parni kotli, ki dajejo paro parnim strojem za pogon proge, že stari preko 40 let ter da zato obstoja nevarnost izpada istih, kar bi imelo za posledico izpad celotne produkcije. V izogib temu je bila že letos naročena oprema za elektrifikacijo grobe proge in sicer v Čehoslovaški. S to elektrifikacijo se bo proizvodnja dvignila na 40.000 ton letno in v končni fazi po letu 1961 pa na 60.000 ton letno.

Že sedanja kapaciteta jeklarne ne zadostuje za povišano proizvodnjo valjarne in more podjetje za razliko v ingotih, t. j. ca. 8.000 ton letno, kupovati v Železarni Ravne in Zenici. Da bi se v bodoče osigurala surovinska baza za valjarno, je potrebno v jeklarni dvigniti proizvodnjo, kar je mogoče doseči le z rekonstrukcijo obrata.

Asortiment jeklarskih proizvodov je v zadnjih letih postal precej pester in zahteva taka proizvodnja tudi dodatnih tehničnih izboljšav, kar je tudi v perspektivi predvideno. Vsa proizvodnja tega obrata bo uporabljena za interne potrebe, zato v tem primeru ni vprašanje tržišča.

Za vse te navedene rekonstrukcije znaša predračunska vrednost za to obdobje 1.273.000 din s tem, da odpade na:

šamotno	204 milijonov
valjarno	589 milijonov
jeklarno	410 milijonov
bentoniti	70 milijonov

Potrebna sredstva za rekonstrukcijo Železarne so visoka in bo potrebno, da se rekonstrukcijska dela po prioriteti posameznih obratov izvršujejo.

Od novogradenj pa bo Železarna gradila le laboratorij, medtem ko bo ostali program o novogradnjah eventualno prišel v poštev šele po letu 1961.

Železarna predvideva v tem razdobju tudi znatno povečanje izvoza. V letu 1961 se predvideva naslednji izvoz:

vzmetnega jekla	4.000 ton
zrcalovine	1.500 ton
kokile	1.000 ton
bentonitov	15.000 ton
vodovodnih cevi	1.000 ton

Tovarna do leta 1957 takorekoč sploh ni izvažala svojih proizvodov, ter bo v letu 1961 dosegla v izvozu vrednostno 427 milijonov deviznih dinarjev.

Barvna metalurgija (stroka 115)

Cinkarna je s proizvodnjo osnovnega proizvoda, t. j. surovega cinka dosegla svojo maksimalno višino, zaradi česar bo težišče nadaljnjih prizadevanj na razvoju predelovalnih obratov in na racionalizaciji proizvodnje. V to svrhu je izdelan plan perspektivnega razvoja naslednje leto, ki obsega naslednje:

— rekonstrukcijo pražilnih naprav in postavitve novega kontaktnega sistema za proizvodnjo žveplene kisline 66 Be'. S to investicijo bo povečana proizvodnja žveplene kisline za dodatnih 20.000 ton letno in s tem ustvarjena tudi osnova za nadaljnje povečanje proizvodnje umetnih gnojil, tako superfosfata kakor ostalih mešanih gnojil ter kemične panoge nasploh. Ta investicija bo vplivala na znižanje proizvodnih stroškov surovega cinka, ker sedaj uhajajo SO_2 plini v zrak, kar predstavlja za proizvodnjo cinka čisto izgubo, poleg tega pa še povzročajo ogromno škodo na vegetaciji v celjski okolici, ki gre letno v desetine milijonov. Cinkarna plačuje letno do 30 milijonov din odškodnine, kar pa vsekakor ne predstavlja celotne škode. Z modernizacijo pražilnih naprav se bodo sami predelovalni stroški cinkovih koncentratov znatno znižali.

— V metalurškem oddelku se predvideva predvsem razširitev valjarne in predelovalnih obratov tako, da bi letno proizvodnja cinkove pločevine dosegla 7.000 ton, s čimer bi se celotni višek izvozil v predelani obliki.

Rekonstrukcije v Cinkarni gredo predvsem na račun povečane proizvodnje, kar je zelo važno, saj bo to povečanje bistveno vplivalo na izvoz. Povprečno se bodo lahko dvignile količine izvoza na novo pridobljenih proizvodov za 50 %.

— Zaradi postavitve novega kontaktnega sistema za proizvodnjo žveplene kisline bo treba pristopiti tudi k rekonstrukciji obrata za superfosfat. Z rekonstrukcijo tega obrata bi se dvignila proizvodnja na 80.000 ton letno. Podjetje ne predvideva rekonstrukcije tega obrata v tem razdobju, vendar je potrebno, da se za to izdela investicijski elaborat in v kolikor bi bila investicijska sredstva na razpolago, pristopi k rekonstrukciji že v letu 1961.

— Cinkarna bo gradila nov pogon za proizvodnjo »cinkana«. To je sredstvo za zaščito rastlin, ki bo nadomestilo modro galico. S to novo proizvodnjo se bodo sprostile količine bakra za izvoz (letno 5.500 ton), ki so se sedaj uporabljale za proizvodnjo modre galice. To sredstvo za zaščito rastlin se delno že uvaža pod imenom »Ditane«. Podjetje proizvaja »Cinkan« že pol-industrijsko za potrebe poizkusov, ki se vrše na poizkusnih parcelah po državi, pod nadzorstvom zveznega urada za zaščito rastlin. Preizkusna doba traja dve leti in se je pričela že lansko leto, tako da bo zaključena v letošnjem letu. Na podlagi dosedanjih rezultatov se pričakuje odobrenje za proizvodnjo. Začetna proizvodnja bo znašala 600 ton letno.

Za izvedbo gornjih nalog je predvideno, da se v Cinkarno investira v tem razdobju 775 milijonov in sicer:

za rekonstrukcije 328 milijonov, od tega za rekonstrukcijo pražilnih naprav 240 milijonov;

za novogradnje 447 milijonov in sicer za postavitev novega kontaktnega sistema v višini 327 milijonov, za naprave za proizvodnjo »cinkana« v višini 120 milijonov.

Za rekonstrukcijo pražilnih naprav in postavitve novega kontaktnega sistema so zajamčeni zvezni krediti.

V proizvodnji kemičnih proizvodov bo Cinkarna za doseganje boljših uspehov šla v kooperacijo s soslednimi tovrstnimi podjetji (Ruše, Hrastnik, TOB).

Kovinska industrija (stroka 117)

Kovinska industrija bo morala predvsem preiti na razširjen asortiment svojih proizvodov, ki jih tržišče zahteva, in to je tudi predvideno v petletnem razdobju. Še danes uvažamo veliko artiklov široke potrošnje te stroke, kar bo treba postopoma omejiti.

Za doseg specializirane proizvodnje pa bo ravno ta stroka morala delati v čimvečji povezavi. Glavno tržišče za artikle kovinske industrije je predvsem domače tržišče. Zaradi tega pa bo panoga morala v petletnem obdobju preiti v specializacijo artiklov, ki jih potrebuje tako notranji, kot zunanji trg, kar bo možno doseči s kooperacijo podjetij.

Kovinska industrija predvideva povečanje proizvodnje v petletnem razdobju za 84 %.

V Tovarni emajlirane posode se predvideva povečanje proizvodnje v tem razdobju za 83 % napram letu 1956. Porast količinske proizvodnje temelji na odpravi ozkih grl, na zamenjavi dotrajanih osnovnih sredstev in na ureditvi vseh energetskih naprav, industrijske vode, končno pa tudi na ureditvi sanitarij, garderob in higiensko-tehnične zaščite.

Podjetje je začelo obratovati pred 64 leti in je bila zadnja večja rekonstrukcija izvršena v letih 1932 do 1936, in sicer samo za emajlirnico, izdelovanje radiatorjev in odpreskov. Podjetje torej ni bilo modernizirano 22 let, kar se pa odločno pozna že na itak starem strojnem parku in tehnični zastarelosti, majhnem proizvodnem prostoru, kateri še poleg tega ne nudi možnosti ureditve sodobnejše industrijske proizvodnje.

Zaradi tega se predvideva v TEP naslednje rekonstrukcije do leta 1961:

zamenja dotrajanih strojev	291 milijonov
rekonstrukcije:	
stroji in proizvodni prostori (grla v proizvodnji)	836 milijonov
zamenjava energetskih virov in industrijske vode	223 milijonov
preureditev garderobe in sanitarije	70 milijonov
Skupno	1.420 milijonov

Višina predvidenih rekonstrukcij še ni dokončna, ker je program v izdelavi in je to le ocena.

Podjetje bo financiralo v te namene lastnih sredstev v višini 644 milijonov.

Temeljita ureditev tovarne je torej potrebna zaradi smotrnejše organizacije dela, boljšega koriščenja kapacitet, pravilnejše razmestitve ključnega strojnega parka in postrojenj ter boljših pogojev dela na delovnih mestih, kar bo pa imelo za ugodno posledico količinsko povečane proizvodnje, porast storilnosti, omogočanje večje zadostitve potreb široke potrošnje in izdelkov za nadaljnjo dodelavo v drugih tovarnah, za katera izdelujejo razne polproizvode na bazi kooperacije (TAM Maribor, IM Rakovica, Agrindus Ljubljana, Rade Končar Zagreb itd.)

Predvideva se naslednje povečanje proizvodnje v posameznih grupah proizvodov:

Proizvodi	1956	1961	Indeks 1961/1956
Emajlirana posoda	4212	7500	178
Ostala posoda	688	2000	281
Sanitarni izdelki	288	1000	348
Embalaža — kovinska	371	1000	270
Odpreski	1203	4000	331
Naprave za gretje	1381	3000	217
Alu izdelki	30	120	400

Kljub povečani proizvodnji emajlirane posode ne bodo krite potrebe, ki so nakazane v zveznem družbenem planu do konca leta 1961.

Bistven porast je v odpreskih, ki pa temelji na perspektivnem razvoju tovarne avtomobilov Maribor, ki je glavni odjemalec teh proizvodov.

Zaradi povečanja stanovanjske izgradnje je utemeljeno povečanje proizvodnje naprav za gretje, kakor tudi proizvodnje sanitarnih naprav.

Alu proizvodi prikazujejo procentualno najvišji porast, kar pa je razumljivo, ker so bili v letu 1956 v glavnem ti artikli šele v osvajanju.

Tovarna emajlirane posode izvaža že 47 let. Podjetje izvaža svoje proizvode v glavnem emajlirano in ostalo posodo v 40 različnih držav v Evropi, Afriki, Aziji in celo v Severno in Južno Ameriko.

Gibanje izvoza v tonah in po vrednosti v deviznih dinarjih je naslednje:

	1956	1957	1958	1961
posoda — tone	1268.7	932.6	1160	1160
devizni din				
(v 000)	280.460	185.596	228.460	228.460

Izvoz v letu 1956 je bil tako količinski, kakor tudi po vrednosti najvišji. Ker je tudi emajlirana posoda pri nas deficitarna, se zaradi tega predvideva, da bo izvoz ostal v dobi 1959—1961 vsaj na isti višini, kakor je predviden za leto 1958.

Tovarna tehtnic predvideva povečanje proizvodnje v tem razdobju za 58 % in se predvideva naslednje povečanje proizvodnje v posameznih grupah proizvodov:

	1956	1961	Indeks 1961/56
težke tehtnice — ton	435.7	480	110
ostale tehtnice — ton	196.5	400	203
proizvodi za šir.			
potrošnja —			
male tehtnice — ton	1	14	1400

To povečanje naj bi omogočili delno novi tehnični postopki, tipizacija nekaterih konstrukcij, kar bo delo poenostavilo, ter razni organizacijski prijemi.

Prav tako bodo uvedli novo proizvodnjo kuhinjskih in avtomatskih tehtnic ter polavtomatskih tehtnic za vreče in tehtnic za tehtanje na žerjavih. V obratu perforacija pa se predvideva izdelava jeklenih polic.

Tovarna žičnih izdelkov bo širila poleg proizvodnje tudi asortiment svojih artiklov s proizvodnjo transportnih trakov in šlarafije, ker so potrebe domačega trga izredno visoke.

Podjetje predvideva porast proizvodnje v tem razdobju za 86 %, in sicer:

	1956 ton	1961 ton	Indeks 1961/1956
vzmeti	119.8	270	225
želez. in ploč. konstruk.	64.7	80	123
žično pletivo in platno	406.1	750	184
ostali proizvodi	138.4	300	189

Tovarna finomehanike »Idro« se bo v svojem nadaljnjem razvoju specializirala na artikle precizne mehanike in to zlasti na one, ki jih doslej še uvažamo. Da bi dosegli čimbolj sodobno proizvodnjo, so delno že izvršili rekonstrukcijo strojnega parka, vendar so tu potrebne še spremembe v tehnološkem postopku. Podjetje ima velike težave zaradi pomanjkanja kadra. Potrebuje namreč dosti več kadra, kot ga je mogoče vzporedno vzgajati.

Kovinska industrija ima sicer večje zahteve po rekonstrukcijah kot so v planu določene, vendar pa ni nujno, da se te do leta 1961 izvršijo. Predvideva se, da se v tem petletnem razdobju izvrši predvsem nujna obnova strojne opreme tako, da teče v razširjeni proizvodnji proces nemoteno dalje, medtem ko se bodo investicije za eventualno razširitev izvršile v naslednjem obdobju.

Za izvedbo gornjih nalog je predvideno, da se v kovinski industriji investira skupno 1150 milijonov din in sicer:

za dovršitev (upravno poslopje TEP) 108 milijonov
za rekonstrukcije in zamenjavo 1026 milijonov
za novogradnje 16 milijonov

Za finansiranje investicij bodo podjetja prispevala lastnih sredstev 719 milijonov, za ostali znesek pa se predvideva najetje posojila.

Kemična industrija (stroka 120)

V okviru plana mora za bodočo smer razvoja ta panoga predvsem vskladiti svoje proizvodne programe s programi ostalih tovrstnih podjetij v državi, na drugi strani pa s potrebami notranjega trga. To skladnost bo možno doseči samo s kooperacijo med proizvajalci oz. skupinami preko strokovnega združenja te panoge.

V kemični industriji se predvideva porast proizvodnje za to razdobje za 240%.

Na tak porast bo vplivala predvsem tovarna organskih barvil, ki bo svojo proizvodnjo dvignila do leta 1961 za 271%.

Tovarna organskih barvil je specializirano podjetje za proizvodnjo osnovnih surovin (intermedistov) za izdelavo anilinskih barvil, surovin in sredstev za impregnacijo lesa, kemičnih proizvodov za konzerviranje v papirni, tekstilni in usnjarski industriji, proizvodov uporabnih v kmetijstvu, ter osnovno proizvodnjo anilinskih barvil. Anilinska barvila uporabljajo predvsem podjetja tekstilne, usnjarske in papirne industrije ter v zadnjem času tudi široka potrošnja, čistilnice in barvarne, ker je podjetje uvedlo prodajo barvil tudi v manjših količinah do 1 kg v posebni embalaži. V tem letu je podjetje na novo uvedlo nova barvila, za katera je izdelalo tehnološke postopke samo v svojih raziskovalnih laboratorijih. Podjetje se ni poslužilo v svoji proizvodnji dosedaj nobenih licenc tujega izvora. Na novo je bil organiziran in stavljen v pogon v preteklem letu obrat AZO barvil. Danes podjetje ne proizvaja več samo žvepljenih barvil, ampak tudi AZO barvil v zelo širokem asortimentu, kar je plod intenzivnega dela in priprav v zadnjih treh letih. Za izdelavo žvepljenih barvil se poslužuje podjetje sedaj že izključno domačih baznih surovin. Za izdelavo AZO barvil pa je podjetje navezavo še na uvoz osnovnih surovin, razen sulfanilne kisline, ki jo že sami izdelujejo. Da bi zadostili tudi v pogledu proizvodnje osnovnih surovin (intermedistov) za izdelavo AZO barvil, je podjetje izdelalo rekonstrukcijski program, ki obsega razširitev proizvodnje v teh artiklih. Podjetje bo večji del nove proizvodnje porabilo kot reprodukcijski material za nadaljnjo proizvodnjo in se bo s tem zmanjšal del dosedanjega uvoza surovin.

V tovarni organskih barvil se predvideva zaradi tega v naslednji stopnji razvoja, t. j. do leta 1961 naslednje:

— Izpopolnitev asortimana žvepljenih barvil v tem smislu, da se popolnoma nadomesti že obstoječi uvoz koncentratov barvil s čisto lastno proizvodnjo;

— izpopolnitev asortimana AZO barvil s tem, da se uvede precej novih barvil in nadomesti večina obstoječega uvoza koncentratov barvil z lastno proizvodnjo. Tu so mišljena barvila za tekstilno, usnjarsko, papirno, živilsko in za nekatere druge industrije ter široko potrošnjo;

— uvedba proizvodnje nekaterih novih masovnejših intermediatov za žveplena in AZO barvila;

— uvedba proizvodnje drugih organskih preparatov, ki niso barvila ali njih intermedijati. Predvideva se proizvodnja konzervansov za les in druge tehnične produkte organskega izvora.

Predvideva se, da se bo povečala proizvodnja do leta 1961 v AZO barvilih na 450 ton letno, žveplena barvila na 198 ton.

Za uvedbo novih artiklov in za višino proizvodnje so se upoštevale razmere na tržišču, sedanje kapacitete in predvidene možnosti razvoja podjetja. Ugotovljeno je, da predvidena razširitev proizvodnje ne kolidira z nobenim domačim proizvajalcem. Edino pri proizvodnji AZO barvil je situacija nekoliko nejasna,

ker so se pojavila podjetja (KIZ — Zagreb), ki imajo prav tako namen izdelovati barvila te grupe. Zaradi tega bo treba doseči, da si proizvajalci porazdelijo proizvodnjo tako, da se ne bi proizvajali isti asortimenti v večjih količinah pri vseh podjetjih, medtem ko bi ostalih artiklov primanjkovalo.

Po rekonstrukcijskem programu je predvidena gradnja objekta za izdelavo intermediatov v višini 267 milijonov.

Tovarna »Etol«, ki proizvaja eterična olja, esence in arome, bo povečala proizvodnjo do konca l. 1961 za 158 odstotkov. Obseg proizvodnje je v pretežni meri odvisen od glavnega potrošnika, to je živilske industrije, ter v manjši meri od milne kozmetične industrije (16 odstotkov) tako da je podjetje v svoji perspektivi kar najtesneje povezano z razvojem živilske industrije in njihovimi potrebami.

Predvideva se naslednje povečanje proizvodnje po grupah proizvodov:

	1956	1961	Indeks 1961/1956
esence — ton	34,9	110	315
parfumsko olje — ton	4,9	15	306
živilske barve — ton	3,8	10	263

Glede surovin za proizvodnjo se podjetje naslanja deloma na domače, deloma na uvožene surovine. Struktura uvoza je taka, da je v večji meri nezamenljiva z domačimi surovinami (tropska eterična olja, težke organske kemikalije) deloma pa je taka, da bo možno tekom razvoja izdelati v lastni produkciji vedno več organskih kemikalij. Tovarna predvideva v tej smeri, da bo do leta 1961 možno 50% uvoženih kemikalij zamenjati z lastno izdelavo.

Podjetje svojih izdelkov še ne izvažata zaradi manjkajoče embalaže, vendar predvideva, da bo del svojih proizvodov lahko izvozilo v kooperaciji s »Slovenija vinom« v Ljubljani.

Z rekonstrukcijo tovarne bodo razširjeni obratni prostori, ki nikakor niso več odgovarjali dosedanjemu naraščanju proizvodnje. Razširitev obratnih prostorov bo dovršena do konca leta 1958. Predvidena rekonstrukcija bo znašala 30 milijonov dinarjev.

Industrija gradbenega materiala (stroka 121)

Na področju naše občine imamo dve opekarni, ki pa imajo zastarel strojni park. Vendar razpolagajo opekarni na našem področju s prvovrstno glino, s katero se lahko proizvajajo specialni opečni izdelki. Opekarna Ljubečna je edini producent radialne opeke za industrijske dimnike v državi in je za to opeko tudi možen izvoz, predvsem v sosedno Avstrijo. Tudi zaloge kvalitetne gline so precejšnje, tako da je proizvodnja opeke zagotovljena za nadaljnjih 80 let. Iz teh vidikov bomo morali nujno rekonstruirati obe opekarni tako, da bodo zvišale proizvodnjo maksimalno za 100% in da bodo prišle zlasti na proizvodnjo votle zidne opeke in na specialne opekarske artikle. Zaradi vse večje uporabe votlih opek in visoko nosilnih zidakov je tudi z rekonstrukcijo predvidena večja proizvodnja te vrste opeke. Za znižanje proizvodnih stroškov pa je najbolj pomembna izgradnja umetnih sušilnic in krožne peči. S tem bo tudi proizvodnja manj odvisna od vremenskih neprilik in bo sezona izdelovanja daljša, s tem pa tudi izkoriščenost strojev boljša. Nujno je modernizirati tudi nakladalne naprave za masovni transport opeke.

V industriji gradbenega materiala je velik problem v pogledu kadrov zaradi sezonskega značaja. Podjetja zaposlujejo 50% sezonske delovne sile, katere v mrtvi sezoni ne more zaposlovati, temveč so primorana isto odpustiti. Zaradi navedenega razloga stremijo podjetja za preureditvijo svojih obratov, da bi lahko na ta način odpravila sezonski značaj in zaposlevala pretežno stalno delovno silo, ki bi si s svojim stalnim delom pridobila potrebno znanje.

Upravičljivost teh investicij, ki so v planu predvidene in zajete rekonstrukcije, je ekonomsko utemeljeno, saj je dovolj surovinske baze. Le z rekonstrukcijo obeh opekarn in istočasno z vzgojo in šolanjem novih kadrov bomo lahko rešili problem zaostalosti in deficitarnosti te panoge.

Lesna industrija (stroka 122)

Zaradi pomanjkanja hlodovine in prerazdrobljenosti produkcije predvideva okrajni perspektivni plan, da se podjetja te stroke združijo v večje lesne industrijske obrate ter bo s tem možno doseči racionalno razdelitev hlodovine, finalno proizvodnjo poceniti, zagotoviti tržišče in doseči boljši asortiment ob povečani storilnosti. Zaradi tega se naj prouči, da bi se LIP »Savinja« pridružili oz. stopili v kooperacijo naslednji obrati: Tovarna pohištva na Polzeli, Lesna industrija Sempeter, LIK Soštanj, Tovarna ovojnega papirja Višnja vas, Tovarna pohištva v Celju, Lesno podjetje Lava ter Žaga Gomilsko SGP Beton.

Z združitvijo razdrobljene lesne industrije bi se doseglo, da bi se ukinile zastarele in odvišne žage, razen tega pa bi se lahko uvedlo bolj smotrno oskrbovanje s surovinami vseh obratov, ki bodo v sklopu tega industrijskega podjetja.

Podjetje je v letu 1957 dovršilo furnirnico. Proizvodnja furnirja bo znašala 720 m³ letno. Izvršila se bo reorganizacija pohišvenega obrata, ki se je dosedaj nahajal v zastarelih in neogovarjajočih prostorih na Teharju ter se bo izvedla preselitev v novo preurejene prostore bivše Tovarne sadnih sokov že v letošnjem letu, kjer bo mogoče organizirati delovni proces po tekočem traku. Tako se bo proizvodnja pohištva do leta 1961 povečala za 100%.

Kapaciteta sušilnic je premajhna in ne more zadovoljiti vseh potreb po osušenem rezanem lesu. Zaradi tega namerava podjetje zgraditi novo sušilnico z dvema komoroma za potrebe pohišvenega obrata.

Predvidena je tudi rekonstrukcija žage, predvsem zaradi predelave trdega lesa.

Prouči se naj možnost izdelave lahkih gradbenih plošč iz lesnih odpadkov.

Podjetje namerava povečati izvoz predvsem v finalnih proizvodih, in sicer v pohištvu. V letu 1958 se predvideva povečanje izvoza za 30%, do leta 1961 pa za 100% v primerjavi z letom 1957.

Papirna industrija (stroka 123)

Papirnica Višnja vas bo v letu 1957 dosegla kapaciteto v izdelavi filament papirja v višini 600 ton letno. To povečanje proizvodnje papirja bo podjetje doseglo z rekonstrukcijo, ki jo vrši v letošnjem letu. Za to rekonstrukcijo je podjetje prejelo investicijski kredit iz okrajnega in republiškega investicijskega sklada v višini 24 milijonov din. S to rekonstrukcijo bo rešeno vprašanje zajemanja in koriščenja odpadnih in povratnih voda, kar bo omogočilo znižati porabo lesa od sedanjih 3,3 m³ na tono proizvoda na 3,1 m³. S tem se pri proizvodnji 600 ton papirja letno prihrani 120 m³ lesa.

Papirnica je dosedaj v glavnem razrezovala za proizvodnjo ovojnega papirja industrijsko hlodovino, zaradi tega se namerava podjetje v bodoče preorientirati na uporabo lesnih odpadkov kot surovino za proizvodnjo papirja, predvsem jamskega lesa iz Rudnika Velenje, ki je oddaljen 15 km od papirnice.

Tekstilna industrija (stroka 124)

Tekstilna industrija predvideva povečanje proizvodnje do konca leta 1961 za 44% ali 8% povprečno na leto.

V tovarni »Metka« se bo povečala proizvodnja v tem razdobju za 11%. V letu 1956 je znašala proizvodnja 3.427.000 m², v letu 1961 pa se predvideva 3 milijone 800.000 m². Podjetje bo razširilo asortiment in to

v deseiniranih popelinih, tkaninah za dežne plašče, bombažnih tkaninah za moške letne obleke.

V razdobju do leta 1961 se ne bodo vršile novogradnje, ki bi imele značaj povečanja kapacitet, ampak se nameravajo izvršiti rekonstrukcije, in sicer:

— rekonstrukcija barvarne preje: s to rekonstrukcijo bi bilo možno razširiti asortiment izdelkov. Kvaliteta pestrih tkanin bi se bistveno izboljšala ter bi na ta način v polni meri zadostili tržišču. Nabava barvarskega aparata je že odobrena;

— rekonstrukcija barvarne blaga: barvarna blaga predstavlja ozko grlo v proizvodnji, saj kljub troizmenskemu obratovanju ne more izdelati tkanin, katere proizvede tkalnica v dveh izmenah. S to rekonstrukcijo bi se povečala kapaciteta in storilnost;

— rekonstrukcija pripravljalnic je potrebna zaradi tega, ker ima tovarna sedaj dve pripravljalnici, kar podražuje proizvodnjo.

Pri združenih enotni pripravljalnici bi bil strojni park bolj izkoriščen, nedovršena proizvodnja v pripravljalnici bi se občutno znižala, ker sedaj mora vsaka pripravljalnica izdelovati odnosno pripravljati vse vrste preje.

Tovarna perila »TOPER« predvideva povečanje proizvodnje v petletnem razdobju za 125%, in sicer:

konfekcija za	117%
odeje — prešite za	51%
pletenine za	485%

Konfekcija ima sicer perspektivni razvoj, vendar se v sedanjih prostorih ne more razvijati. Zaradi tega je treba sedanje poslovne prostore razširiti s prizidki.

Podjetje je pričelo v letu 1957 tudi izvažati svoje izdelke in to v glavnem pletenine in moške srajce, in sicer v višini 12 milijonov din. V letu 1961 se predvideva, da se bo izvoz povečal na 134 milijonov din letno. Tovarna mora v tem obdobju pripraviti definitivni investicijski elaborat.

Tovarna volnenih odev Škofja vas predvideva, da bi se obseg proizvodnje do leta 1961 povečal za 30% od proizvodnje leta 1956, t. j. od 82.000 m² na 106.000 kvadratnih metrov volnenih odev.

Podjetje v glavnem že uporablja domače surovine. Od glavne surovine volne se uporablja le še 25% uvožene, dočim stanično volno, katero so doslej v celoti uvažali, bodo isto nabavljali doma (Loznica).

Strojni park je zastarel in iztrošen, saj znaša iztrošenost 67%. Da bi se strojni park čim koristneje uporabljal za nadaljnjo proizvodnjo, je podjetje leta 1957 pristopilo h generalnemu remontu celotnega strojnega parka, kateri se vrši postopoma. Celotni remont bo predvidoma izvršen do leta 1960. Stroški rekonstrukcije bodo znašali 34 milijonov din, katere bo podjetje v glavnem poravnalo z lastnimi sredstvi.

Živilska industrija (stroka 127)

Mlinsko podjetje Celje ima v svojem sestavu 6 obratov (mlinov), ki so bili pred osvoboditvijo last zasebnikov. Ves strojni park, katerega je podjetje prevzelo ob priliki nacionalizacije, je bil v glavnem že iztrošen. Da je podjetje lahko proizvajalo kolikor toliko kvalitetne izdelke, je moralo v teh letih obnavljati strojni park. Podjetje je doslej investiralo v rekonstrukcije teh obratov preko 50 milijonov din. Obnovljeni so bili obrati: Medlog, Celje in Konjice. Pri ostalih obratih so se vršila delna obnavljanja, ki pa so bila le vzdrževalnega značaja. Tekom navedenega obdobja je podjetje obnovilo strojni park s potrebnimi trijeri, pralnimi stroji in modernimi mlinskimi valki. Prav tako si je podjetje v tem razdobju ustvarilo lastni avtopark.

Glavna ovira za povečanje proizvodnje je bilo pomanjkanje skladiščnih prostorov. V letošnjem letu se je izvršila združitev Mlinskega podjetja in trgovskega podjetja »Žitar« v eno podjetje ter je s tem rešen problem skladiščnih prostorov, ker ima trgovsko podjetje »Žitar« primerna skladišča.

Proizvodnja mlevskih izdelkov se bo povečala od 10.343 ton v letu 1956 na 15.000 ton v letu 1961.

Mlinsko podjetje bo zaenkrat samo rekonstruiralo s svojimi sredstvi obstoječe obrate. V bodoče pa bi se eventualno, če bodo to narekovala potrebe, zgradil nov mlin s kapaciteto, ki bo krila okrajne potrebe, kar naj podjetje temeljito prouči.

Sadno likerski kombinat »Celeia-Sad« je v letu 1957 prenehal s poslovanjem. Strojna oprema tega podjetja je bila prenešana na istovrstno podjetje »Fructal« Ajdovščina.

Grafična industrija (stroka 128)

Celjska tiskarna je edino tovrstno grafično podjetje v celjskem okraju. Ima pa neprimerne prostore in zelo iztrošen strojni park. V tem razdobju se računa z adaptacijo objekta in zamenjavo iztrošenih strojev. Le s temi preureditvami in rekonstrukcijami bo tiskarna mogla zadostiti potrebam mesta in celjskega okraja.

AERO Celje obratuje še danes deloma v tesnih prostorih v sredini mesta, v glavnem pa je že preselilo svojo proizvodnjo v novo obratno poslopje v Stritarjevi ulici, ki je bilo zgrajeno v letu 1956. Zaradi raztresenosti objektov je celotno poslovanje podjetja zelo otežkočeno. Predvsem je otežkočeno poslovanje skladiščne službe, ki poleg raztresenosti skladiščnih objektov nima na razpolago niti primernih skladiščnih prostorov.

V investicijski izgradnji predvideva plan dovršitev nedokončanih objektov in izgradnjo novih v takem obsegu, da bo konec leta 1961 celotno podjetje preseljeno iz sredine mesta v Stritarjevo ulico. Za izgradnjo novih objektov bo podjetje vložilo od leta 1957 do 1961 lastnih sredstev 91 milijonov din, za ostalih 63 milijonov, ki bodo potrebni za celotno izgradnjo, pa bo podjetje najelo posojilo.

Nadalje se predvideva v tem razdobju rekonstrukcijo proizvodnje matric, ker je sedanja zmogljivost 1.100.000 kosov na leto znatno premajhna in se bo z rekonstrukcijo povečala proizvodnja v letu 1961 na 4.000.000 komadov. Do rekonstrukcije proizvodnje matric krije podjetje potrebe iz uvoza. Po rekonstrukciji bo uvoz impregniranih matric odpadel, na materialnih stroških pa se bo leta 1960 in 1961 prihranilo 41 milijonov din. Vrednost vloženih sredstev v rekonstrukcijo pa bo znašala 35 milijonov din.

S perspektivnim planom se predvideva naslednji porast fizičnega obsega proizvodnje:

	Indeks 1961 1956
črnilo za usnje	122
anilinske barve	108
akvarelne barve	175
ostale oljate barve	147
tempera plakatne barve	166
indigo in karbon papir	136
črnilo	126
jasnil papir	296
sredstva za pranje	365
gumijasta lepila	121
matrice	384

Kot novo proizvodnjo pa uvaža podjetje: parafiniran papir, lepilne trakove in tuše.

Tovarna Aero ima na domačem trgu zaradi dobre kvalitete zagotovljeni plasman svojih izdelkov kljub temu, da ima nekaj konkurenčnih podjetij (Karbon).

VII. poglavje

KMETIJSTVO

I. Osnovna smer razvoja kmetijstva

Razvoj kmetijstva in gozdarstva za obdobje 1957 do 1961 ima osnovni poudarek na povečanju tržne proizvodnje z istočasnim uvajanjem in razvijanjem socialističnih odnosov v kmetijski proizvodnji.

Ta osnovna smer razvoja kmetijstva in gozdarstva bo imela svoj odraz prvenstveno v krepitvi gospodarskega razvoja družbenih kmetijskih gospodarstev in kmetijskih zadrug.

Posebna skrb bo posvečena razvoju kmetijskih zadrug, ki morajo organizirano zajeti celotno kmetijsko proizvodnjo pri svojih kmečkih zadružnikih, kakor odkup in prodajo kmetijskih tržnih viškov. Zato se mora v nadalje kmetijske zadruge vse bolj gospodarsko in kadrovske krepiti, da bodo sposobne načrtno dvigati kmetijsko proizvodnjo v sodobnih oblikah kmetijske proizvodnje potom raznih proizvodnih skupnosti in kooperacij v sodelovanju zadruga-kmet.

Naloga kmetijskih zadrug je, da organizirajo kooperacijsko kmetijsko proizvodnjo vseh vrst in oblik, povsod, kjer so pogoji racionalne uporabe zadružne kmetijske mehanizacije, umetnih gnojil, zaščitnih sredstev in kmetijske znanosti, t. j. predvsem po vseh malo večjih parcelah v ravnini. Medtem ko parcele po strminah in manjše ter drobnejše zemljiške parcele za kooperacijsko sodelovanje niso racionalne in jih bo potrebno poprej, v okviru kmetijske zadruge, združiti, komasirati in arondirati v večje proizvodne površine. Kmetijsko kooperacijsko proizvodnjo zadruga-kmet, morajo KZ organizirati tako, da bo uporabi sodobne kmetijske tehnike in znanosti doprinala večje hektarske donose, kar je tudi osnova za nadaljnjo obojestransko aktivno sodelovanje zadruga-kmet.

V okviru naprednih oblik kmetijske proizvodnje in v skladu z rajonizacijo kmetijske proizvodnje na podlagi podanih prirodnih in tržnih pogojev za razvoj posameznih kmetijskih panog ter z uvedbo specializirane kmetijske proizvodnje za tržno proizvodnjo ter pri večji uporabi agrotehnike, bo možno znatno dvigniti obseg kmetijske proizvodnje.

Z izboljšano kmetijsko proizvodnjo bo podano pravilnejše ravnotežje našemu celotnemu gospodarstvu in bo možen uspešnejši nadaljnji razvoj našega gospodarstva in s tem zboljšanje življenjskega standarda.

II. Stanje kmetijstva in gozdarstva

V okviru stanja kmetijstva in gozdarstva so podani najosnovnejši podatki za osnovni pregled stanja v kmetijstvu in gozdarstvu.

1. Stanje zemljišč:

	Celje ha	Vojnik ha	Skupaj ha
Njive	2.112	1.551	3.663
Vrtovi	105	—	105
Sadjarstvo	90	75	165
Vinogradništvo	128	98	226
Travnništvo	3.239	2.102	5.341
Pašniki in ostalo	524	1.008	1.532
Kmetijska zemljišča	6.198	4.834	11.032
Gozdna zemljišča	5.257	5.327	10.584
Ostale površine (stavbišča, komunikacije in nerodovitno)	897	487	1.384
SKUPAJ:	12.352	10.648	23.000

2. Sektorji lastništva:

V spodaj navedeni tabeli se prikazujejo površine kmetijskih zemljišč in ostalih količin jih odpade na družbeni in privatni sektor lastništva:

Skupaj občina Celje in Vojnik	Družbeni sek.		Privatni sek.		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%
Kmetijske površine	1.103	10,00	9.929	90,00	11.032	47,96
Gozdne površine	1.874	17,70	8.710	82,30	10.584	46,04
Ostale površine (stavbišče, komunikacije, nerodovitno)	833	60,20	551	39,80	1.384	6,00
SKUPAJ:	3.810	16,56	19.190	83,44	23.000	100,00

3. Ureditev kmetijskih zemljišč splošnega ljudskega premoženja

Površine koristnikov zemljišč splošnega ljudskega premoženja še niso pravno urejene, ker je še prilično nerazčiščenih zadev in se morajo do konca leta 1961 rešiti. To bo mogoče urediti na naši občini le z močnejšo geometrijsko in pravno službo.

Dosedanje koriščenje kmetijskih zemljišč po raznih nekmetijskih podjetjih in ustanovah je nedovoljeno stanje in se ta stvar že urejuje. Prav tako še nedokončno dodeljena zemljišča SLP, ki so izrazitega kmetijskega značaja, so se nekatera do sedaj nesmotrno in neracionalno izkoriščala, zaradi česar bo potrebno, skladno z ureditvijo evidence zemljiškega sklada SLP, dodeliti takšna kmetijska zemljišča izključno kmetijskim organizacijam. V kolikor katera zemljišča splošnega ljudskega premoženja niso primerna za dodelitev k družbenim kmetijskim podjetjem, je isto po občinskem ljudskem odboru prodati ter za izkupiček kupiti primerna zemljišča za arondacijo obstoječih kmetijskih gospodarstev.

III. Rajonizacija kmetijske proizvodnje

Osnovna smer nadaljnjega kmetijstva in gozdarstva temelji na rajonizaciji kmetijske proizvodnje, katere osnovni pomen je organizacija kmetijske proizvodnje v skladu s podanimi absolutnimi prirodnimi pogoji, t. j. zemlje, konfiguracije terena, lege, pri čemer je važna vskladitev z gospodarskimi potrebami po tržnih viških, kakor tudi rentabilnost posameznih kultur.

Osnova rajonizacije med kmetijstvom in gozdarstvom temelji na principu absolutnih zemljišč, ki je v večini primerov pri nas že tako po naravi diktirana in iz gospodarskih smotrov urejena. Pripomniti je potrebno, da se v bodoče pusti naprej zaraščati, odnosno pogozdovati le absolutna gozdarska zemljišča in nerodovitna zemljišča. Relativna gozdna zemljišča v ravnini bo potrebno dovoljevati spremembo v kmetijsko-obdelovalno zemljo. Same potrebe po prehranbenih proizvodih bodo tudi to v bodočnosti od našega gospodarstva zahtevale. Rajonizacija kmetijskih zemljišč je postavljena v naši občini po omenjenih načelih absolutnosti zemljišč in rentabilnosti kultur, ter potreb po kmetijskih proizvodih.

Področje celjske občine je v glavnem razdeljeno na dva proizvodna rajona, skladno z okrajno rajonizacijo, in sicer:

I. Ravninski-Savinjski rajon:

Ta rajon zavzema vse ravninsko področje naše občine, ki ima že na zunaj videz poljedelskega področja. Ta rajon pa se deli na vrtnarsko področje A, to je ravninsko področje v neposredni okolici mesta in v hmeljarsko področje B, to je vse preostalo ravninsko področje občine Celje z Vojnikom.

Glavna smer proizvodnje v Savinjskem rajonu je:

1. Pridobivanje vrtnin.
2. Proizvodnja mleka.
3. Proizvodnja žita in hmelja.
4. Proizvodnja sadja, jagod, breskev in namiznega grozdja.

II. Hribovit-predalpski živinorejsko-sadjski

rajon:

Ta rajon zavzema vse hribovite predele naše občine in se deli v živinorejsko-sadjsko področje C, to so vsi nižji hriboviti predeli in živinorejsko-gozdarsko področje, to so vsi višji hriboviti predeli naše občine.

Glavna smer proizvodnje v predalpskem hribovitem rajonu je:

1. Reja goveda za meso in mleko.
2. Proizvodnja sadja.
3. Gozdarstvo.

Postranska smer:

1. Pridelovanje grozdja v primernih legah.

IV. Kmetijska proizvodnja in razvoj za obdobje 1957 do 1961

1. Poljedelstvo:

Poljedelska proizvodnja bo v letu 1961 znatno večja že zato, ker se bo površina njiv povečala za 600 hektarov ali 16,8 %, in sicer v sedanjih občini Celje za 350 ha in v občini Vojnik za 250 ha.

Zaradi večje njivske površine se bo lahko zasadilo več hmelja in zasejalo se bo sorazmerno bodočim večjim površinam tudi več pšenice, ječmena in krmskih rastlin. Občutno se bo zmanjšala površina pod koruzo, v manjšem obsegu pa tudi pod ržjo, soržico, ovsem in krompirjem.

Z uvajanjem sodobnih agrotehničnih ukrepov v proizvodnjo na državnih posestvih ter na onem delu privatnega sektorja, ki bo kooperiral z zadrugami, kakor tudi s splošnimi pospeševalnimi ukrepi pri drugih kmetovalcih, se bo postopno zviševal povprečni hektarski pridelek tako, da bo celotna poljedelska proizvodnja na koncu petletke kljub zmanjšanju površin pri nekaterih posevkih vrednostno znatno prerastla dosedanje raven.

Usmeritev poljedelske proizvodnje:

Področje občine Celje je bilo mogoče v letu 1956, z ozirom na poljedelsko proizvodnjo, razdeliti na štiri proizvodne rajone odnosno področja.

Bodoča proizvodna usmeritev poljedelstva naj bi bila naslednja:

A) V ravninsko vrtnarskem področju se bodo gojile vrtnine na vseh vrtnih površinah v izmeri 105 ha, poleg tega je preusmeriti polovico njivskih površin v tem rajonu v izmeri 30 ha na proizvodnjo povrtnin. Proizvodnja vrtnin se bo vršila po posebnem planu v okviru plana preskrbe mesta Celja. Osnovna proizvajalca vrtnin za celjski trg sta drž. posestvo Lava in Medlog, ki sta v neposredni bližini mesta Celja, ter bosta še povečala obseg vrtnarske proizvodnje za potrebe mestnega prebivalstva. Zemljišča v tem vrtnarskem rajonu, ki zajame neposredno okolico mesta Celja in je sposobno za vrtnarsko proizvodnjo, se ne sme uporabiti za hmeljišča, ampak samo za proizvodnjo vrtnin.

B) V ravninsko hmeljarskem rajonu se naj pride luje hmelj samo na zemljiščih, ki so sposobna za hmeljsko proizvodnjo in to v arondiranih kompleksih nad 5 ha skupne površine. Večino njivskih površin je usmeriti za proizvodnjo visokorodnih sort žitaric v spremenjeni strukturi vrst in sort, nadalje za proizvodnjo krmil za povečanje mlečnosti živine. V tem rajonu naj se poveča površina njiv za 500 ha, ki se bodo dobile s preoravanjem melioriranih travnikov ali onih dosedanjih travnikov, ki jih bodo v proizvodnji mrve zamenjali meliorirani travniki (skupaj 400 hektarjev). Njivske površine se bodo nadalje pridobile s krčenjem relativnih gozdov v tem rajonu.

C) Hribovit živinorejsko-sadjski rajon naj prideluje na njivah več krušnih žit ter semena trav in detelj. Močno naj poveča njivsko pridelovanje živalske hrane za mlečno govedo. Zlasti se mora inten-

zivirati proizvodnja na travnikih in drugih travniških na ha, kar je računati na znatnejšo razširitev sadjarstva na travniške površine.

V tem rajonu naj se pridobi 100 ha novih njivskih površin in sicer 25 ha s krčenjem relativnih gozdov in 75 ha s preoravanjem travnikov. Zaradi tega je pospeševati osuševanje manjših zamočvirjenih zemljišč, ki so dosedaj dajala količinsko in kakovostno nezadovoljive donose.

D) Gorat živinorejsko-gozdarski rajon bo v bodoče povečeval proizvodnjo krme za vzrejo mesnate živine, ki naj bo glavni tržni produkt kmetijstva tega področja. To povečanje krmne proizvodnje se bo doseglo z redukcijo površin pod nerentabilno koruzo in krušnimi žiti s proizvodnjo krompirja le za dom in pitanje živine, z razširitvijo pridelovanja zelene koruze in druge ensilaze in končno z agrotehničnimi ukrepi na prirodnih travniških, katerih donose je mogoče zlasti zviševati. Redukcijo setvenih površin pod koruzo narekujejo tudi obdelovalni razlogi, ker zaradi njene pozne dozorelosti se zemljišča za ozimne premalo temeljito predelajo, a setev ozimnin se prepozno izvršuje. Vse to vpliva na donos žit in deloma tudi izključuje visoko, agrotehniko za njih.

Rž in soržica uspevajo zadovoljivo le na nekaterih zemljah rajona C in D, medtem ko popolnoma odrečejo v drugih proizvodnih okoliših. Zato je redukcija setavnih površin za nje upravičena.

Pšenica:

Važen organizacijski prijem pri proizvodnji bo prehod iz individualne proizvodnje na kooperacijsko, ki pa pride v poštev v rajonu B in deloma tudi v C. Prikaz površin pšenice v kooperaciji:

Pšenica	Posejano v ha Proizvodnja v 1961			
	1956	1961	mtc/ha	Skupaj mtc
Socialistični sektor	12	12	40	480
Kooperacija	—	340	32	10.880
Ostalo	744	394	29,8	10.726
SKUPAJ:	756	746	27,3	22.086

Po programu bi se postopoma do leta 1961 zajelo 45,5% površin zasejanih s pšenico v akcijo za visoke hektarske donose. Na socialističnem sektorju bo pretežni del površine zasejan za razmnoževanje elitnega semena, ki bo po planu semenske službe uporabljen za razmnoževanje merkantilnega semena, s katerim se bodo oskrbovali proizvajalci. Od sort se bodo v akciji za visoke hektarske donose sejale visokorodne sorte pšenice, in sicer v ravnini ter na plodnejših zemljah nekatere italijanske sorte.

Ječmen in oves:

V akcijo za povečanje pridelkov sta vključena tudi ječmen in oves, vendar se kooperacija predvideva samo za ozimni ječmen sorte Peragis in jari ječmen sorte Hanca. Povečanje pridelkov pri ovsu pa se bo doseglo s širitvijo sorte Flemnigstreue.

Prikaz površin ječmena v kooperaciji:

Ječmen	Posejano v ha Proizvodnja v 1961			
	1956	1961	mtc/ha	Skupaj mtc
Socialistični sektor	12	20	35	700
Kooperacija	—	147	28	4.116
Ostalo	219	194	17,6	3.415
SKUPAJ:	231	361	22,8	8.231

Koruzo:

Gojitev koruze se bo močno zmanjšala, na državnih posevkih pa se bo sploh opustila, ker se bo proizvodila v večjem obsegu silažna koruzo. Tudi v rajonu B se bo gojitev koruze ravno tako opustila in zamenjala s pridelovanjem silažne koruze. Ker se v rajonu D zaradi neugodnih višinskih razmer ne splača

pridelovati koruzo za zrnje, bo prišel v poštev za kooperacijo le rajon C. Tu se bo gojila domača bela trdinka.

Prikaz površin koruze v kooperaciji:

Koruzo	Posejano v ha Proizvodnja v 1961			
	1956	1961	mtc/ha	Skupaj mtc
Kooperacija	—	30	32	960
Ostalo	513	101	27,2	2.757
SKUPAJ:	513	131	28,2	3.717

Hmelj:

Računajoč s tem, da zemlja vseh z melioracijami pridobljenih njiv do leta 1961 še ne bo zadostno ugodna za hmeljske nasade, se bodo nasadi hmelja v začetku širili na sedaj že ugodnih njivskih površinah, kjer se sedaj proizvajajo drugi kolobarski posevki. Preorani posušeni travniki se bodo zasejevali sprva s kolobarskimi posevki in šele po ugodenju zemlje se bodo zasajali tudi s hmeljem. Predvidena razširitev hmeljišč na 366 ha je mogoča predvsem v ravninskem rajonu B, kjer bo tudi glavno povečanje njiv, v manjšem obsegu pa tudi v rajonu A in C.

Prikaz površin hmelja in kooperacij:

Hmelj	Površina v ha			Proiz. mtc/ha	
	1956	1961	%	1956	1961
Socialistični sektor	—	66	660	—	16
Kooperacija	108	300	278	11,5	12,6
Skupaj:	108	366	340	11,5	13

Na osnovi povečanja hmeljišč od 108 na 366 ha v letih 1956 do 1961 se bo sorazmerno s povečanjem hmeljišč zgradilo 22 hmeljnih sušilnic pri kmetijskih zadruhah in državnih posevkih.

Krompir:

Saditvena površina krompirja se v glavnem ne bo spremenila. Tako bo za hrano mestnega prebivalstva še vedno potreben znaten dovoz za ljudsko prehrano, čeprav se predvideva precejšnje zvišanje relativnih hektarskih donosov. Absolutno se pridelek ne bo toliko povečal, ker se bodo verjetno mnogi privatni pridelovalci v rajonih B in C vrgli na pridelovanje zgodnjega krompirja, ki je za njih ekonomsko in obratno-tehnično ugodnejši, kot pozne sorte, ki so donosnejše, po količini pa so cenejše.

Prikaz površin krompirja in kooperacije:

Krompir	Zasajeno ha		Proizvodnja 1961	
	1956	1961	mtc/ha	skupaj mtc
Socialistični sektor				
— rana sorta	3	6	160	960
Kooperacija				
— rana sorta	—	60	150	9.000
— pozna sorta	—	270	200	54.000
Ostala proizvodnja				
— rana sorta	10	20	100	2.000
— pozna sorta	673	310	120	37.200
Skupaj:	686	666	155	103.160

Predvidene proizvodne rezultate pri gojitvi krompirja se bo doseglo, če bodo zadržane organizacije sistematično zamenjevale seme z neizrojenimi sortami, ker vsi rajoni razen rajona D ležijo v področju izrojevanja krompirja. V kooperaciji bodo morale zadruge forsirati jesensko gnojenje s hlevskim gnojem. Izvajati bodo morale globoko predzimsko oranje, izdatneje bodo morale uporabljati rudninska gnojila in izboljšati bodo morale ostalo agrotehniko. V zvezi s tem bo potrebno vsako leto preskrbeti za 50 % površin zasa-

jenih z zgodnjo sorto in za 35 % površin zasajenih s pozno sorto, odgovarjajočo količino priznanega ali vsaj neizrojenega semenskega blaga. Kmetijske zadruge morajo dalje skrbeti po 8 do 10 mtc umetnih gnojil na ha, nabaviti morajo potrebno število ogrodnikov za obdelavo, škroplilnic za škropljenje proti hrošču in plesni, izruvačev in sortirnih strojev. Uvesti morajo diferencialne odkupne cene po sortah, ranosti in kakovosti pridelka krompirja.

Krmske rastline:

Izhajajoč iz načela, da je mogoče z razumnim in pravočasnim izkoriščanjem pridelati na naravnih travniških zadostno količino beljakovin v krmi, da pa primanjkuje v hrani ogljikovih hidratov, je potrebno prenesti proizvodnjo le-teh na njive. V naših proizvodnih prilikah daje zelena kuruza največ škrobnatih snovi, medtem ko so zlasti nekatere korenčnice, ki se pri nas močno gojijo, zelo revne na hranilnih snoveh. Čeprav bi bilo pravilno, da bi se predvidelo že v tem planu primerno znižanje korenčnic, zlasti strniščne repe, se to ni storilo, ker se bo prej morala proizvodnja zelene kuruze pri nas šele udomaćiti in uvesti se mora njeno enseliranje kot splošen način konzerviranja zelene hrane. Če bomo v prvi petletki dosegli, da bo kuruza za zrnje zamenjala silažna kuruza, tako kot je v planu predvideno, bomo s tem že veliko izboljšali živinorejsko proizvodnjo.

Najracionalnejše se proizvajajo beljakovinska hrana na čredinskih pašnikih. Toda ta način bo mogoče v tej petletki izvesti le na državnih posestvih. Njihova naloga bo, da bodo s svojimi uspehi prepričevali individualne proizvajalce o koristnosti takšnih pašniških obratov, da bodo postajali dostopnejši za ureditev združinskih podobnih obratov, pri katerih bodo sami tudi sodelovali.

Zadruge bi namreč morale vezati svojo pomoč pri melioracijah na ustanovitve združinskih čredinskih pašnikov, ako terenske in druge prilike odgovarjajo.

Uporaba umetnih gnojil v letih 1956—1961:

Da se bo doseglo predvideno povečanje kmetijske proizvodnje, se bo morala povečati uporaba umetnih gnojil od sedanjih okrog 1 mtc na 1 ha obdelovalne zemlje brez hmelja k uporabi 5 mtc na 1 ha. Pri hmelju naj se doseže povečanje od 12 mtc na 25 mtc na ha.

Mehanizacija:

Konfiguracija terena v združeni občini Celje z Vojnikom dovoljuje traktorsko obdelavo obdelovalne zemlje le v ravninskih rajonih A in B, v rajonih C pa le deloma. Računamo, da je takšnih njiv okrog 1800 ha, kar znaša okoli 50 % vseh njiv. Na travnikih je mehanizacija košnje in deloma tudi spravljene mrve mogoča na okrog 3000 ha ali 56 % travniške površine.

Načrt uporabe traktorjev v poljedelstvu.

Vrsta traktorjev	1957	1961
Srednje težki traktorji do 25 KS	5	17
Lahki traktorji 18 KS	1	65
Skupaj:	6	82

Če bodo imeli traktorji povprečno 6 priključkov strojev, bo mogoče zmanjšati število konj za okrog 150 komadov, namesto katerih bi se lahko gojilo več goved. Kompleksna strojna obdelava je pri takšni opremljenosti traktorjev s priključki mogoča pri žitih, hmelju, krompirju, kruzah, pesi in drugih nizkih krmnih rastlinah.

Razen traktorskih priključnih strojev bo potrebno za kompleksno mehanizacijo še: 5 kombajnov za žita, 8 motornih kosilnic, 1 do 2 parilne kolone za krompir, 7 tlačilnih naprav za siliranje in večje število manjših strojev in orodja, ki jih naj nabavijo kmetijske zadruge za izposojanje združnikom.

2. Vrtnarstvo:

Naloga vrtnarstva je v prvi vrsti oskrba mesta Celja z zelenjavo in omejitev dragega uvoza vrtnin na minimum.

Po sedanjem stanju krije domača proizvodnja komaj polovico celotne potrošnje vrtnin tekom celega leta. Pomanjkanje nastopa zlasti v zimskih in zgodnjih spomladanskih mesecih, kakor tudi v poletnem času, predvsem pri vrtninah, ki se iz toplotnih razlogov pri nas ne dajo vzgajati v zadovoljivi količini. To je zgodnji paradižnik, paprika, zgodnja solata in lubenice. Proizvodnjo bo treba povečati pri onih vrtninah, ki imajo v naših podzemskih razmerah vse pogoje za uspešen razvoj in ki se dajo skladiščiti na enostaven način, brez večjih stroškov. Sem spadajo kapusnice, korenovke, gomoljnice, čebulovke in sočivnice. Te vrtnine uvažamo letno v količini 300.000 kg.

Osnovna proizvajalca povrtnin sta Kmetijsko gospodarstvo Lava in Mestna vrtnarija v Medlogu, ki imata okrog 35 ha vrtnih površin. Poleg tega je še večje število vrtničarjev z okrog 70 ha vrtnih površin, pri katerih pa je računati, da odpade 50 % na vrtnine, ostalo pa na druge poljske posevke. Računajoč, da proizvede socialistični sektor na 1 ha letno 14.000 kg vrtnin — skupaj 490.000 kg, privatni sektor pa na ha letno 10.000 kg vrtnin je skupno 350.000 kg vrtnin. Tako znaša domača proizvodnja vrtnin letno okrog 840.000 kg.

Poleg tega uvažamo letno okrog 200.000 kg tako, da je letna potrošnja zelenjave v mestu Celju 1.700.000 kg.

Iz navedenih dejstev je v petletnem načrtu predvideti na račun omejitve uvoza, povečano proizvodnjo tistih rastlin, ki jih lahko proizvajamo brez večjega rizika pri nas, upoštevajoč pri tem tudi porast prebivalstva do leta 1961. To bomo dosegli z organizacijo ustreznih oblik, povečanja hektarskih pridelkov in vrtnih površin.

Osnovna nosilca proizvodnje vrtnin in sadik kot reprodukcijskega materiala sta še v naprej Kmetijsko gospodarstvo Lava in Mestna vrtnarija Medlog, pri katerih se ne sme zmanjšati vrtna površina, ampak nasprotno povečati. Njihova osnovna naloga je proizvesti vse potrebne količine vrtnin za celjski trg in skrbeti za proizvodnjo kvalitetnega reprodukcijskega materiala zelenjavnih sadik in semen. Kmetijske zadruge naj stopijo h kmetijskim gospodarstvom, predvsem glede proizvodnje semen in sadik.

Povečanje hektarskih pridelkov vrtnin bo doseženo s:

1. Smotrnejšim kolobarjenjem;
2. Boljšimi agrotehničnimi ukrepi (sortno seme, obdelava, gnojenje, oskrba posevkov in zaščita rastlin);
3. Uvajanjem tistih vrtnin in sort, ki dajejo zanesljive pridelke v naših podnebnih in talnih pogojih in so iskane na našem tržišču.

Z izvajanjem teh načel bo mogoče doseči povečanje hektarskih pridelkov povprečno za 30 %, oziroma dvigniti hektarski donos od sedanjih 12.000 kg na 15.600 kg.

Povečanje površin je predvidevati predvsem pri obstoječih KG Lava in Mestni vrtnariji z ozirom na njihove obstoječe vrtnarske objekte, razpoložljivo mehanizacijo in kvalificirani vrtnarski kader. Nove vrtnarske površine je rajonizirati na najboljših zemljiščih in vodah, t. j. v Medlogu ob Ložnici in na Hudinji in Šmarjeti ob reki Hudinji.

Ukrepi za dvig vrtnarske proizvodnje:

Obstoječa družbena kmetijska gospodarstva KG Lavo in Vrtnarijo Medlog je potrebno opremiti tako, da bosta sposobni izvrševati zadane jima osnovne naloge s preskrbo celjskega tržišča z vrtnarskimi pridelki. Za izpolnitev zadane naloge morata dvigniti

hektarski pridelk za 30 % in povečati vrtno površino od 35 na 55 ha. Poleg tega bodo do leta 1961 izvršene naslednje investicije:

Na kmetijskem gospodarstvu Lava: 30 arov toplih gred, nabava namakalne naprave, nabava dveh traktorjev, melioracije in ureditev zelenjavne trgovine v mestu.

Do leta 1961 se bo melioriralo posestvo Žepina za potrebe vrtnarstva.

Na vrtnariji Medlog: 10 arov toplih gred, razširitev vrtnarskih površin, melioracije, naprava rastlinjaka in ureditev zelenjavne trgovine.

Nekatere vrtnarske pridelke, ki pri nas ne uspevajo, bomo morali tudi v bodoče dovažati na celjski trg iz drugih krajev, za kar je zadolženo trgovsko podjetje »Agropromet«, Celje.

3. Sadjarstvo:

V neposredni okolici mesta Celja so zelo znani sadjarski okoliši kot Šmartno v Rožni dolini, Košnica in drugi. Sadjarski predeli vzhodno od mesta Celja so po cinkarniškem plinu po letu 1947 vidno zmanjšani.

Število dreves na področju naše občine prikazuje naslednje stanje po sadnih plemenih:

	Vseh	rodnih	
Jablane	111.818	67.975	(kaper uničil okrog 10.000 kom.)
Hruške	13.391	9.091	
Češplje	13.024	9.255	(propadlo zaradi sajavosti okrog 35 %)
Cešnje	4.311	3.157	
Breskve	3.533	2.562	
Orehi	2.744	2.038	
Marelice	411	311	
Višnje	103	66	

Če analiziramo sedanje stanje sadjarstva ugotavljamo, da so naši nasadi večinoma stari in raztreseni ter ne odgovarjajo sodobnim zahtevam sadjarske agrotehnike in zaradi tega je sorazmerno tudi proizvodnja nizka z izmenično rodnostjo.

Te ugotovitve nas opozarjajo na slabo stanje sadjarstva in nakazujejo naloge, da izvajajo še bolj radikalno načrtno asanacijo obstoječih sadovnjakov in na drugi strani ekvivalentno obnovo novih strnjanih sadjarskih površin. Nadaljnja obnova sadjarstva se bo vršila v skladu s kmetijsko rajonizacijo in v oblikah kooperacije v okviru področnih KZ.

Ta oblika ima svoj družbeno-ekonomski pomen le tedaj, če se razvija najsodobnejša oblika nasadov, ki dajejo višje hektarske pridelke in vrednost proizvodnje, kot pa druge vrste posevkov in drugi načini sodelovanja.

Ne smemo prezreti, da bo s povečano proizvodnjo potrebno predvideti primerna skladišča in predelovalne obrate za sadje.

Plan obnove sadjarstva.

Sadna vrsta	Površine v ha				
	1958	1959	1960	1961	Skupaj
Jablane	10	22	10	6	48
Hruške	—	5	5	5	15
Češplje	—	—	—	—	—
Breskve	2	—	—	—	2
Višnje	—	2	2	2	6
Orehi	—	1	1	2	4
Ribez	—	—	—	—	—
Jagode	2	—	—	—	2
SKUPAJ:	14	30	18	15	77

Plan potreb po sadikah se bo kril iz lokalne drevesnice, katera proizvaja okoli 3000 sadnih dreves letno, ostale pa se bo nabavilo iz sadne drevesnice »Mirošan« Petrovče.

4. Vinogradništvo:

Obnova vinogradov na območju občine Celje v perspektivi ne bo tako obsežna, predvsem zaradi tega, ker v občini ni dovolj ugodnih leg in površin, ki bi imele najboljše ekološke, pedološke in ekonomske pogoje za razvoj vinogradništva. Večina že obstoječih starejših vinogradov na področju občine Celje, leži na takšnih zemljiščih, ki jih tudi rajonizacija ne predvideva za obnovo.

Stanje vinogradov:

1957			1961		
Žlahtna	Hibridna	Skupaj	Žlahtna	Hibridna	Skupaj
50	120	170	37	90	127

Plan obnove vinogradov predvideva obnovo 5 ha vinogradov in to po gričih okrog Celja in v Črešnjevcih.

5. Živinoreja:

Po okrajni rajonizaciji se področje občine Celje deli v dvoje proizvodnih področij v govedoreji. Ravninski predel in bližnji hriboviti predeli okrog mesta Celja in Stor spadajo v IV. rajon, kjer je predvidena reja krav sivorjave pasme, mlečnega tipa. Zaenkrat naj bi to področje predstavljalo tkzv. AB mlečni rajon.

Oddaljenejši hriboviti, južni obrobni predeli občine spadajo v III. predalpski ali vzrejni rajon za pitano živino. Osnovna čreda je govedo sivorjave pasme z lastno reprodukcijo, odnosno obnovo matične črede. V cilju dobivanja kvalitetne klavne živine se bo v tem področju pristopilo k uporabnemu križanju, potom osemenjevanja. Križanci iz uporabnega križanja se ne bodo smeli uporabljati za plemo, ampak obvezno za zakol. Priključeno področje občine Vojnik je razdeljeno v dva proizvodna rajona.

Nižinski predeli spadajo v IV. rajon z istimi pogoji kot zgoraj, dočim višinski predeli občine Vojnik spadajo v II. pohorski rajon — vzrejno področje za pitovno plemensko živino.

Vrsta živine	1956	1961
Skupno število goved	7.494	8.856
Od tega:		
Krave in breje telice	4.012	4.200
Teleta	1.303	2.010
Junci in junice	1.309	1.870
Biki	41	6
Voli	829	770
Konji	855	745
Prašiči	6.565	6.565
Ovce	1.059	860
Kokoši	30.918	39.113
Čebele	828	950
Povprečje molznosti krav 1.500 lit.		2.200 lit.

Področje občine Celje z Vojnikom bo v celoti redilo govedo sivorjave pasme, dočim je v svinjereji deklarirana pasma bele oplemenjene svinje mesnatega tipa. Povečanje števila svinj ni predvideno iz razloga, ker so za to predvideni izraziti svinjerejski okoliši v okolici Šmarja, Konjic, Šentjurja in Obsotelja, dočim se mora pri nas posvetiti vsa pozornost govedoreji za konzumno mleko in meso.

Nujna bo čim hitrejša zamenjava in redukcija raznih pasem goveda za enotno sivorjavo pasmo potom nakupa in lastne vzreje.

Kot že rečeno, je predpogoj za uspešen napredek živinoreje več in boljše krme, ki pa jo bo mogoče pridelati le z izdatnim gnojenjem in nego travnikov,

zgodnjo košnjo in sodobnim sušenjem (sušil — kozolci) ter pravilnim konzerviranjem (silosi). Tudi na njivskih površinah bo treba pridelovati več krmskih površin v vsklajenem njivskem kolobarju.

6. Živinozdravstvo:

I. Organizacija službe :

Veterinarska služba že ima družbeno obliko, t. j. treba jo je organizacijsko urediti, treba je združiti preventivno in kurativno službo z dvojnimi številom veterinarskega kadra in sodobne opreme.

II. Preprečevanje in zatiranje živalskih, kužnih vzrejnih in invazijskih bolezni.

Tako imenovane klasične živalske kužne bolezni so na področju občine skoraj zatrite, z izjemo kužne malokrvnosti kopitarjev, kateri je treba posvetiti posebno pozornost pri zatiranju, zmanjšati pojave bolezni na minimum.

2. Govejo tuberkulozo bomo zatirali po smotnem načrtu in jo do leta 1961 dejansko zatrli.

3. Potrebno je voditi strogo evidenco nad zdravstvenim stanjem goveje živine, plemenskih svinj in merjascev na kužno zvržavanje — bruceloze, periodični odvzemi krvi z laboratorijskimi preiskavami.

4. Potrebno je odkrivati in zdraviti kužno vnetje vime na pri goveji živini in to posebno v socialističnem sektorju, kakor tudi v privatnem.

5. V živalski proizvodnji, posebno v govedoreji, povzroča največ škodo metiljavost. Načrtno zatiranje metiljavosti naj se ostvari po občinskem štabu za zatiranje metiljavosti. Te štabe je povezati s pristojnimi organi za melioracije in vodovodnimi skupnostmi, zaradi koordinacije dela. Vsa organizacija zatiranja naj se usmeri v odstranjevanju primarnega vzroka metiljavosti in zdravljenje bolnih živali. Trenutno je odstotek invadiranih živali 75 % staleža goveje živine s smotnim delom veterinarske službe v koordinaciji z ostalimi pristojnimi organi, je možno metiljavost v petih letih zmanjšati na polovico. Do leta 1961 je potrebno zatreti trakuljavost psov. V ta namen je organizirati preglede vseh psov in po možnosti uničiti vse bolane pse.

6. Na celotni stalež povečati cepljenje svinj proti svinjski rdečici, proti kokoški kugi in psov proti pasji steklini.

7. Večjo pozornost bo občinska veterinarska služba posvetila zdravstveni zaščiti v pogodbenih ali kooperacijskih rejah.

III. Umetno osemenjevanje:

Umetno osemenjevanje dobiva vedno bolj zootehnični in izgublja svoj prvotni sanitarni pomen. Zaradi tega je potrebno, da se poveča odstotek umetno osemenjenih plemenic v letu 1961 na 80 %.

IV. Kontrola živil živalskega porekla:

1. Potrebno je klavnico v Celju renovirati in modernizirati.

2. V vseh obstoječih mesnicah nabaviti hladilne naprave. Dovoz in odvoz mesa iz klavnice v mesnice je sanitarno modernizirati.

3. Predvidoma je na Dobrni urediti klavnico, ali organizirati prevoz mesa in mesnih izdelkov iz celjske klavnice.

V. Na sejmišču v Celju napeljati vodovod s kanalizacijo, podaljšati nadstrešno lopo.

V. Vrednost povečanja kmetijske proizvodnje za obdobje 1957—1961

Iz perspektivnega plana kmetijske proizvodnje za obdobje 1957—1961 je prikazano po posameznih panogah kmetijstva povečanje fizičnega obsega kmetijskih proizvodov. Povečanje fizičnega obsega kmetijske proizvodnje je različno po posameznih panogah, vendar je največje povečanje v panogi poljedelstvo pri hmelju in v panogi živinoreja — živinorejski proizvodi (mleko, meso).

Sorazmerno s porastom obsega fizične proizvodnje v kmetijstvu se je povečal porast finančne vrednosti kmetijske proizvodnje, pri čemer so upoštevane enake cene kmetijskim pridelkom za vsa planirana leta 1957 do 1961. Na ta način se skozi sliko povečanja finančne vrednosti kmetijske proizvodnje zrcali tudi povečanje fizičnega obsega kmetijske proizvodnje.

Tako se poveča v kmetijstvu bruto proizvodnja v letih od 1957 do 1961 za 55 % in narodni dohodek za 58 %.

	Leto	Bruto proizv. v 000	Material. stroški v 000	Družb. proizv. v 000	Amort. v 000	Narod. dohod.
Skupaj kmetijstvo	1956	900.100	464.800	435.300	46.200	380.900
Indeks	1961	1398.597	716.143	682.454	69.929	612.525
		155%				158%
Skupaj družbeni sektor	1956	108.130	36.450	71.680	5.818	65.862
Indeks	1961	176.500	49.970	117.130	15.010	102.120
		162%				155%
Družbena kmetijska posestva	1956	36.030	15.692	20.338	1.906	18.432
Indeks	1961	83.200	37.270	45.930	6.810	39.120
		230%				211%
Kmetijske zadruge	1956	72.100	20.758	51.342	3.912	47.430
Indeks	1961	104.400	29.200	71.200	8.200	63.000
		140%				134%

VI. Melioracije

Večji del celjske občine leži v tako imenovani Celjski kotlini, kjer se steka več rek in potokov. Zaradi visokega vodostaja še neregulirane Savinje in ostalih večjih pritokov je tudi nenormalno visoka potalica na tem področju, zaradi česar so nastale v zadnjih letih večje zamočvirjene površine.

Iz tega sledi, da je osnovna rešitev za osušitev zamočvirjenih zemljišč v izmeri okrog 900 ha v naši občini prvenstveno v izvedbi regulacije Savinje in njenih pritokov. Po izvedbi osnovnih regulacij rek bo podana možnost za izvedbo ostalih melioracij — osuševanje zemljišč in s tem znižanja previsoke podtalne vode. Razen teh večjih regulacij in melioracij pa se dajo tudi sedaj že izvršiti nekatere manjše melioracije odnosno osuševanje kmetijskih zemljišč.

Izvedba melioracij je osnovni pogoj za pridobitev nadaljnjih kmetijskih površin ter za nadaljnjo izboljšanje krmne baze za živinorejo, kakor tudi povečanje ornih površin. Osušitve kmetijskih površin bodo kmetijski proizvajalci lahko izvršili v okviru melioracijskih vodnih skupnosti pri svojih področnih kmetijskih združenjih.

Regulacije:

Prvenstveno je potrebno izvršiti za osušitev kmetijskih zemljišč v občini Celje naslednje regulacije:

1. Savinjo z zapadno Ložnico, Sušnico in Koprivnico.
2. Hudinjo v predelu KZ Škofja vas in Vojnik.
3. Vzhodno Ložnico z Voglajno v predelu Bukovžlak, Trnovlje in Ljubečna.

Melioracije:

V zvezi z izvajanjem regulacij rek in večjih potokov, bo mogoče izvesti takoj nato nekatere melioracije. Vendar vseh potrebnih melioracij ne bo mogoče izvršiti v obdobju 1957—1961, ampak le najpomembnejše in to predvsem tiste, od katerih bo pridobljenih največ ornih površin za hmeljišča, komaj nato sledijo melioracije za izboljšanje čistotravniških površin za pridelovanje krme živini.

Predvidoma naj bi se izvršila naslednja osuše-
vanja:

1. V Medlogu ob Ložnici in Pirešici okrog 80 ha.
2. Na Spodnjem Ostrožnem ob Koprivnici 30 ha.
3. V Šmartnem v Rožni dolini 30 ha.
4. V Šmarjeti in Škofji vasi 120 ha.
5. Iveško polje 13 ha.
6. Žepina 100 ha.

Manjše melioracije:

Razen prej navedenih melioracij bodo kmetijska gospodarstva in kmetijske zadrugе izvršile še manjše melioracije.

VII. Družbena kmetijska gospodarstva

Osnovna naloga družbenih kmetijskih gospodarstev je, da povečajo kmetijsko proizvodnjo po proizvodni enoti z istočasnim znižanjem stroškov proizvodnje. Postati morajo pravi vzorni obrati sodobne kmetijske proizvodnje. Že v okrajnem perspektivnem planu so za družbena kmetijska gospodarstva predvidene naslednje osnovne naloge, ki veljajo tudi za področje naše občine:

1. Urediti je arondacijo in komasacijo zemljišč kmetijskih gospodarstev.
2. Specializirati kmetijsko proizvodnjo.
3. Proizvodnja biloškega materiala.

Družbena kmetijska gospodarstva so že pristopila in morajo do leta 1961 dokončno izvesti arondacijo in komasacijo svojih kmetijskih zemljišč, pri kateri nalogi jim bo pomagal v mejah svojih kompetenc Občinski ljudski odbor Celje, kateri bo na predloge kmetijskih gospodarstev in po načrtu bodočega razvoja istih dodelil še razpoložljiva in primerna kmetijska zemljišča iz zemljiškega sklada SLP v svrhu tvorbe večjih kompleksov zemljišč. Načrt je, da se vsa zemljišča SLP, sposobna za arondacijo, razdeli na obstoječa kmetijska gospodarstva. Posebej je v osnutku načrt za organizacijo vinogradniškega obrata za proizvodnjo grozdja v okolici mesta Celja, po gričih Miklavškega hriba in starega gradu iz zemljišč SLP.

Kmetijska proizvodnja na družbenih kmetijskih gospodarstvih se mora specializirati po rajonizaciji kmetijske proizvodnje občine Celje, ki je v skladu z okrajno rajonizacijo.

Proizvodna smer na kmetijskih posestvih Lava in Medlog je že takšna, da so specializirana na proizvodnjo vrtnin za potrebe celjskega tržišča, kakor tudi vrtnih sadik za potrebe mesta in bližnje okolice Celja. Ta smer proizvodnje za navedena gospodarstva je tudi bodoča osnovna naloga. Na vseh preostalih razpoložljivih ornih kmetijskih površinah izven vrtnarskega rajona pa lahko gojijo hmelj zato, da si zagotovijo čvrstejšo finančno osnovo za njihov gospodarski razvoj. Živinorejska proizvodnja pa ostane na vseh družbenih gospodarstvih občine Celje usmerjena na proizvodnjo mleka kot osnovnega živinorejskega proizvoda.

V naslednjih letih morajo kmetijska gospodarstva dokončati predvideno obnovo plantažnih sadovnjakov, po okoliških gričih mesta Celja pa je organizirati specialen obrat ali podjetje za proizvodnjo grozdja in breskev.

Družbena kmetijska gospodarstva so dolžna organizirati kmetijsko proizvodnjo tako, da bodo čimbolj intenzivno in racionalno po načelih dobrega gospodarjenja uporabljala od družbe dodeljena jim proizvodna sredstva v svrhu proizvodnje za družbo potrebnih kmetijskih proizvodov.

VIII. Kmetijsko združništvo

Osnovne proizvodne enote kmetijske proizvodnje na vasi so kmetijske zadrugе. Zato največji del izvedbe tega plana odpade v izvršitev kmetijskim zadrugam.

Kmetijske zadrugе se bodo morale gospodarsko vse bolj krepiti za hitrejši razvoj kmetijstva na vasi v okviru kooperacij.

Zadrugе morajo postati pravi organizator kmetijske proizvodnje na svojem področju s naslednjimi osnovnimi nalogami:

1. Organizacija kmetijske tržne proizvodnje.
2. Preskrba proizvajalcev s potrebnim reprodukcijskim materialom.
3. Organizirati odkup vseh tržnih viškov in zasigurati prodajo odkupljenih tržnih viškov.

Kmetijske zadrugе bodo morale s svojimi družbenimi proizvajalnimi sredstvi vse več in bolj sodelovati v ostalih proizvodnih procesih, t. j. kooperaciji.

Ker so proizvodne naloge in vnovčevanje blagovnih pridelkov podrobno obdelane in predpisane v okrajnem perspektivnem planu, veljajo ti predpisi prav tako za kmetijske zadrugе na našem področju.

V občinskem perspektivnem planu so te proizvodne naloge tudi za kmetijske zadrugе ločeno obdelane po proizvodnih načrtih za posamezne panoge. Razrez teh planskih nalog iz področja kmetijstva občine Celje po osnovnih kmetijskih organizacijah, t. j. kmetijskih gospodarstvih in kmetijskih zadrugah, je posebej obdelan. Prav tako je določen obseg proizvodnje v kooperacijah. Usmeritev razvoja kmetijskih zadrug v tem smislu je naloga Gospodarske poslovne zveze Celje, ki bo morala v tem pogledu prav tako imeti svoj plan vsklajen s kmetijskimi zadrugami za planirano obdobje 1957—1961.

Po okrajnem perspektivnem planu in v skladu z občinskim planom so vse kmetijske zadrugе dolžne izdelati perspektivni plan za planirano razdobje, v katerem naj nakažejo tudi naloge in usmeritev lastnih in drugih sredstev za zagotovitev postavljenih nalog. Na osnovi tega perspektivnega večletnega plana pa si izdelajo zadrugе vsakoletni akcijski program.

IX. Kadri

Predvidene naloge bo mogoče izvršiti pod pogojem zadostnega strokovno sposobnega kadra, ki bo v stanju organizirati proizvodnjo po postavljenem planu in jo tudi realizirati.

Posebno skrb je v bodoče posvečati strokovni izobrazbi kmečke mladine, ki se naj vsebolj masovno in tudi kvalitetno izobražuje v zimsko kmetijstvo v gospodarskih šolah. Program te šole je prilagoditi čimbolj lokalnim pogojem kmetijske proizvodnje. Pouk na teh šolah naj bi postal obvezen za vso tisto kmečko mladino, ki namerava ostati v kmetijstvu.

Stanje visokokvalificiranega kmetijskega kadra ni povsod zadovoljivo, predvsem na vodilnih tehničnih položajih za kmetijsko proizvodnjo po posameznih kmetijskih gospodarstvih in kmetijskih zadrugah. Samo na vrtnarski šoli v Medlogu je dovolj močan visokokvalificiran kader, medtem ko vsa ostala KG in KZ imajo pomanjkljiv visokokvalificiran strokovni kader, ter že po obstoječi uredbi ne bi smela poslovati brez visokokvalificiranega kadra posamezna kmetijska gospodarstva, kateri je dolžan voditi tehnično vodstvo kmetijske proizvodnje. Zato je nujno, da namesti vsako KG po enega inženirja agronomije z dvoletno prakso, kmetijskega tehnika s popolno kmetijsko srednjo šolo s petletno prakso. Enako nalogo imajo kmetijske zadrugе, da izboljšajo svoj vodeči strokovni kader, posebno sedaj, ko postaja dejavnost kmetijskih zadrug izključno kmetijskega značaja.

Prav tako je po KG in KZ namestiti kvalificiran kader strokovnih pomočnikov po vseh glavnih panogah kmetijske dejavnosti, t. j. za poljedelstvo, hmeljarstvo, vrtnarstvo, sadjarstvo in živinorejo.

V kolikor ustreznega kadra ni mogoče takoj dobiti, je to urediti tako, da si posamezne kmetijske organizacije z načrtnim štipendiranjem zasigurajo potreben kader.

Vendar je že potrebna obstoječa mesta zaenkrat izpolniti z najboljšim razpoložljivim strokovnim kadrom, katerega pa je redno tekoče izpopolnjevati potom raznih tečajev, seminarjev in predavanj, zato, da bo delo nemoteno teklo dovolj kvalitetno naprej.

Stanje potreb po strokovnem kadru je naslednje:

Naziv organizacije	Plan po letih			
	ing. agronom.		kmet. tehnik	
	1957	1961	1957	1961
Vrtnarska šola				
Medlog	1	1	3	3
Lava	—	1	—	4
KG Vojnik	—	1	1	3
Ekonomija Dobrna	—	—	—	1
Ekonomija Hudinja	—	—	—	1
KZ Celje	—	—	1	—
KZ Štore	—	—	1	—
KZ Ljubčna	—	—	—	1
KZ Škofja vas	—	—	—	1
KZ Vojnik	—	1	—	—
KZ Starmec	—	—	—	1
KZ Dobrna	—	—	—	1

X. Kmetijske investicije

Glede na nakazane potrebe v petletnem perspektivnem planu po posameznih kmetijskih panogah, bo potrebno investirati v kmetijstvo od leta 1957 do vključno leta 1961 finančna sredstva, ki so prikazana v naslednjem:

1. Poljedelstvo:

V poljedelstvu se bodo v občini Celje in Vojnik vlagala investicijska sredstva prvenstveno v hmeljarstvo. V ostalih kulturah dolgoročnih investicij ne bo in bodo potrebna samo kratkoročna sredstva za reprodukcijo.

Prikaz potrebnih sredstev za nove hmeljske nasade v letih 1957—1961.

v milijonih din

Sektor lastništva	Površina ha	Investic. vrednost	Viri finansiranja	
			lastna	krediti
Socialistični sektor	66	73	22	51
Kooperacija	192	164	107	57
SKUPAJ:	258	237	129	108

Predvidena lastna sredstva vsebujejo, razen lastnih sredstev kmetijskih proizvajalcev in ostalih zasebnih proizvajalcev, tudi sredstva združnih organizacij, ki se bodo vlagala v hmeljske nasade po principih kooperacije. Pod krediti pa so zapodena kreditna sredstva iz splošnega investicijskega sklada in krediti združnih kreditnih organizacij.

Prikaz potrebnih sredstev za hmeljne sušilnice v letih 1957—1961.

v milijonih din

Sektor lastništva	Kom.	Investic. vrednost	Viri finansiranja	
			lastna	krediti
Socialistični sektor	7	70	35	35
Združne organizacije	15	150	50	100
SKUPAJ:	22	220	85	135

Pod lastnimi sredstvi so mišljena lastna sredstva kmetijskih gospodarstev in kmetijskih združenj ter kmetijskih proizvajalnih zvez, pod krediti pa so posojila iz splošnega investicijskega sklada.

Razen investicij v hmeljarstvu predvideva perspektivni plan tudi nekatere investicije v vrtnarstvu.

2. Vrtnarstvo: — Prikaz investicij v l. 1957—1961

Vrsta	Investic. vrednost v milijon.	Viri finansiranja	
		lastna v milijonih	krediti v milijonih
A) KG Lava			
a) 30 ar toplih gred	9	—	9
b) Namakalna naprava	1,5	—	1,5
c) Nabava 2 traktorjev	3,5	—	3,5
d) Trgovski lokal	1	—	1
SKUPAJ:	15	—	15
B) Mestna vrtnarija Medlog:			
a) 10 ar toplih gred	3	—	3
b) Razširitev vrtnarskih površin	2	—	2
c) Rastlinjak	1	—	1
d) Trgovski lokal za zelenjavo	2	—	2
SKUPAJ:	8	—	8
SKUPAJ A + B:	23	—	23

3. Sadjarstvo in vinogradništvo:

Plan predvideva do leta 1961 v sadjarstvu in vinogradništvu naslednjo obnovo:

v milijonih din

Vrsta	Površina ha	Investic. vrednost	Viri finansiranja	
			lastna	krediti
Sadni nasadi	77	30	11	19
Vinogradi	5	5	2	3
SKUPAJ:	82	35	13	22

Od zgoraj navedenih sadnih nasadov bo odpadlo na socialistični sektor okrog 55%, ostalo pa bo obnovljeno v okviru sadjarskih skupnosti odnosno kooperacij. Vinogradi se bodo obnavljali v celoti na osnovi kooperacijskih odnosov. Pod lastnimi sredstvi so zapodena lastna sredstva kmetijskih gospodarstev in kmetijskih združenj, razen tega pa še sredstva združnikov, ki jih bodo vložili v obliki materiala in uslug. Krediti za izvedbo obnove v kooperacijo so predvideni iz sredstev združnih organov, krediti za kmetijska gospodarstva pa iz sredstev splošnega investicijskega sklada.

4. Mehanizacija:

Predvidena mehanizacija obsega naslednje stroje.

v milijonih din

Vrsta	Kom.	Investic. vrednost	Viri finansiranja	
			lastna	krediti
Traktorji lahki	65	110	33	77
Traktorji srednjetežki	15	36	11	25
Kombajni	5	9	3	6
Motorne kosilnice	8	3	1	2
Ostala mehanizacija	—	15	4	11
SKUPAJ:		173	52	121

5. Živinoreja:

Glede na potrebe, postavljene po planu v živinoreji do leta 1961, so potrebna naslednja investicijska sredstva:

v milijonih din

Vrsta	Kom.	Investic. vrednost	Viri finansiranja	
			lastna	krediti
Krave in telce	350	35	17	18
Ostala živina	150	2	1	1

Vrsta	Kom.	Investic. vrednost	Viri finansiranja	
			lastna	kredit
Goveji hlevi	2	9	4	5
Gnojne jame	25	2	1	1
Silosi	10	2	1	1
Čredinski pašniki	17 ha	1	—	1
SKUPAJ:		51	24	27

6. Melioracije:

Plan predvideva, da bodo melioracije zajele okrog 340 ha zemljišč. Potrebna sredstva za izvedbo programa so predvidena kakor sledi:

Objekt	Površina ha	Investic. vrednost	v milijonih din	
			Viri finansiranja lastna	kredit
Lava in Žepina	125	23	—	23
Medlog	80	8	2	6
Ostrožno	80	8	2	6
Škofja vas	120	21	7	14
Iveško polje	13	3	1	2
Šmartno v Rožni dolini	25	3	1	2
Ostale manjše melioracije	100	10	5	5
SKUPAJ:	443	76	18	58

Pod ostalimi melioracijami so mišljene manjše melioracije, ki bodo izvedene po kooperacijskih principih.

7. Ostale investicije:

Med gradbenimi objekti je predvidena gradnja celjske mlekarne, za katero znaša investicijska vrednost 140 milijonov dinarjev. Od tega zneska odpade na gradnje 54 milijonov dinarjev in na opremo 86 milijonov dinarjev. Razen tega je predvidena še ureditev sejmišča v Celju, za katerega znaša investicijska vrednost okrog 250.000 dinarjev.

Da bi se dosegel planirani obseg kmetijske proizvodnje v letu 1957—1961 je treba vložiti skupno 955 milijonov dinarjev za kmetijske investicije, in sicer:

— za povečanje hmeljišč	237 milijonov din
— za gradnjo hmeljnih sušilnic	220 milijonov din
— za obnovo sadjarstva	35 milijonov din
— za povečanje vrtnarske proizvodnje	23 milijonov din
— za živinorejo	51 milijonov din
— za melioracije	76 milijonov din
— za mehanizacijo	173 milijonov din
— za ostalo — mlekarne	140 milijonov din
Skupaj:	955 milijonov din

Za finansiranje investicij v kmetijstvu se predvideva:

lastnih sredstev	337 milijonov din
— krediti	618 milijonov din

Planirana kreditna sredstva se bodo črpala iz sredstev splošnega investicijskega sklada, republiškega investicijskega sklada, okrajnega investicijskega sklada ter zadružnih kreditnih organov.

V lastnih sredstvih so zapadlena sredstva kmetijskih gospodarskih organizacij in lastna sredstva individualnih proizvajalcev.

VIII. poglavje

GOZDARSTVO

1. Izvajanje gozdarske službe v državnih in zasebnih gozdovih:

Gozdovi SLP so dani v gospodarjenje Gozdnemu gospodarstvu Celje, ki na tem območju izvaja gozdno-gojitvena dela, varstvo gozdov, kjer je zajeta tudi javna gozdarska služba.

Gozdno gospodarstvo Celje opravlja vsa ta dela po svoji operativni enoti — Gozdnemu obratu Celje. Gozdni obrat Celje, pa je razdeljen na 3 logarske okoliše. Logarski okoliš, ki zajema predel Pečovnik, Lisce, drugi Store in okolico, tretji pa področje Strmec, Frankolovo in Dobrno. Vsa ta dela se opravljajo pod neposrednim strokovnim vodstvom gozdarskega osebja GG Celje.

2. V gozdovih zasebnega sektorja, pa vrši javno gozdarsko službo Lesna poslovna zveza potom Revirnega vodstva Celje. Zasebni gozdovi so razdeljeni na 9 logarskih okolišev, in sicer: Logarski okoliš Ostrožno, Store, Svetina, Zagrad, Košnica, Vojnik, Frankolovo, Strmec in Dobrna.

Na omenjenih logarskih okoliših vrši operativno službo, všteti tudi odkazovanje lesa, po en področni logar, ki ima od 700 do 900 ha gozdne površine. Dalje opravlja in čuva SLP gozdove, ki so dani v prioriteto izkoriščanje kmetijskim gospodarskim posestvom. Vsa gojitvena dela v zasebnih gozdovih in gozdne komunikacije — poti izvršujejo kmetijske zadruge pod strokovnim vodstvom GLPZ Celje.

3. Gozdarsko službo pri občini Celje opravlja gozdarski odsek. Odsek opravlja vse upravne zadeve s področja gozdarstva, zlasti skrbi, da se pravilno izvršujejo zakoni in drugi predpisi s področja gozdarstva v gozdovih na območju občine. Opravlja strokovno in pisarniško delo za Komisijo za izdajanje sečnih dovoljenj, vodi upravni postopek in izdaja upravne odločbe. Na podlagi pooblastila Okrajne uprave za gozdarstvo Celje opravlja kolavdacijo gozdno gospodarskih del in gozdnih komunikacij.

4. Razdelitev gozdov na sektor lastništva:

Po podatkih je bila površina gozdov in lesna gmo-ta po stanju z 31. 12. 1956 po lastništvu razdeljena takole:

SLP — Gozdno gospodarstvo Celje	1.670 ha ali 16 %
SLP — Kmetijska posestva Celje	204 ha ali 0,2 %
zasebni gozdovi	8.710 ha ali 82 %
Skupaj:	10.584 ha ali 100 %

Od celotne površine odpade ca. 46 % na gozdove, v katerih se izkorišča proizvodna zmogljivost gozdne-gojitvena le ca. 60 % od celotne površine.

5. Lesna zaloga in prirastek v bruto m³.

Stanje po 31. 12. 1956 znaša lesna zaloga 1.214.012 kubičnih metrov ali povprečno 122 m³/ha. Na SLP gozdove odpade 207.115 m³ ali 116/ha. V povprečju na zasebne gozdove pa 1.006.887 m³ ali 117/ha. Skupni prirastek je 33.685 m³ od tega odpade na SLP gozdove s katerimi gospodarji GG Celje 5.814 m³ ali 2,96/ha, na ostale gozdove, ki so dani v prioriteto izkoriščanje kmetijskim gospodarstvom 610 m³ ali 2,96/ha ter na gozdove zasebnega sektorja 27.267 m³ ali 3,1 m³/ha.

Razdelitev lesne mase na sektor lastništva:

Stanje 31. 12. 1956	1.214.012 m ³
SLP gozdovi	207.115 m ³
Zasebni gozdovi	1.006.887 m ³
Skupni prirastek	33.685 m ³
Prirastek v SLP gozdovih, v katerih gospodarji GG Celje	5.818 m ³
Prirastek v SLP gozdovih, ki so dani v prioriteto izkoriščanje kmetijskim gospodarstvom	610 m ³
Prirastek v zasebnih gozdovih	27.267 m ³

Povprečni letni prirastek je glede na povoljno rastišče in podnebne razmere premajhen. Sedanji nizki prirastek je posledica zmanjšanja lesne zaloge, zaradi prekomernega izkoriščanja gozdov. V bodočih letih bo treba povečati lesno zalogo odn. prirastek z ustreznim nego z gojitvijo ter gojitvenimi sečnjami in skrbeti da bo v gozdovih le zdravo in dobro rastoče

drevje z visokim prirastnim potencialom. Prirastek je treba dvigniti ne samo po masi, temveč tudi po vrednosti.

Vrsta drevja	000							
	Gozdni fond							
	površina ha	na celi po- vršini masa m ³	prirast m ³	povpreč. m ³	na 1 ha prirast m ³	letat 1957 m ³	za obdobje 1958 m ³	1961 m ³
Skupaj	10.584	1.214	33.6	122	3,1	16.2	18.7	16.9
Iglavci						8.9	10.5	9.1
Listavci						7.3	8.2	7.9

Plan sečnje je izdelan na osnovi preteklih let o sečnjah gozd. drevja.

Računa se, da se bo v obravnavanem obdobju perspektivnega plana znižala podeželska potrošnja in povečala proizvodnja za blagovni promet. Znižanje bomo dosegli, če bomo zamenjali les za gradbene namene za drug gradbeni material itd.

8. Perspektivni plan obnove gozdov: 1957/1961

Grupa	Enota mere ha	1956 ha	1957 ha	1961 ha	Skupaj ha	Povprečje 1957—1961 ha
Pogozdovanje		46	48	31	124	41
Nega gozdov		117	96	58	271	90

S pogozdovanjem in izpopolnjevanjem se je pričelo takoj po osvoboditvi. Ustanovilo in obnovilo se je 2 gozdni drevesnici za proizvodnjo sadik. Skupna površina drevesnic znaša sedaj 1,5 ha, ki krije vse potrebe pogozdovanja in obnavljanja gozdov na področju.

Na področju občine je treba vse preveč izkoriščene in degradirane gozdove, ki so nastali v zadnjih 15 letih prvenstveno zaradi delovanja plina po cinkarni in s tem v zvezi vse napadle iglaste sestoje po gozdnih škodljivcih na ožjem plinskem področju in v ostalem širšem vzhodnem predelu samega mesta in okolice obnoviti.

V pogledu izboljšanja in dviganja lesne mase na tozadevnih rastiščih se je pričelo s prvimi poizkusi obnove gojitvenih sestojev po cinkarniškem plinu obnavljati z odpornimi sadikami drevesnih vrst, kot so: rdeči hrast, domači kostanj, na gotovih apnenih tleh črni bor, akacija, robinja, lipa, duglazija in zeleni bor.

Ker so te drevesne vrste po prvotnih poizkusih pokazale dobre rezultate se je na plinskem področju začelo v večjem obsegu obnavljati upostošene sestoje, ker bo treba tudi v prihodnosti iste obnavljati z zgoraj imenovanimi drevesnimi vrstami.

Vsa gojitvena dela v gozdovih SLP izvršuje GG Celje po strokovnem gozdarskem osebju, na področju občine. V zasebnih gozdovih pa vrši gojitvena dela Lesna gozdarska poslovna zveza potom kmetijskih zadrug pod strokovnim vodstvom gozdarskega osebja GLPZ Celje.

IX. poglavje

GRADBENIŠTVO

Obseg gradbenih del se bo v skladu z okrajnim planom in predvidenim obsegom investicij dvignil za 47,7 %. Gradbena podjetja v Celju vršijo dela na območju celjskega okraja, zaradi česar se mora njihov razvoj prilagoditi okrajnim potrebam. Da bi se omogočil ta obseg del in v cilju, da bi se gradbena proizvodnja organizirala čim bolj smotrno in čim racionalnejše, je potrebno:

1. Predдела:

Občinski ljudski odbor mora nemudoma dopolniti in odobriti generalni urbanistični projekt ter čimprej izdelati urbanistične projekte vseh zazidanih okolišev, ki prihajajo v poštev za gradnjo.

Na osnovi programa, ki ga za vsak zazidalni okoliš določi občinski ljudski odbor, se mora izdelati idejne in izvedbene pogodbe za celotno komunalno ureditev zadevnega gradbenega kompleksa.

Glavna komunalna dela (energetski vodi, ceste, kanalizacija itd.) se mora obvezno projektirati in izvesti pred početkom glavnih gradbenih del.

2. Projektiranje:

V občini Celje obstoja troje manjših projektivnih podjetij:

- a) Projektivni biro Celje 8 projektantov
- b) Projektivni biro »Beton« . . . 6 projektantov
- c) Projektivni atelje Celje . . . 6 projektantov

Skupaj: 20 projektantov

Ločeni projektivni biroji niso bili kos projektnim nalogam. Razlogi za to so predvsem, da so bili v določenem delu odvisni od zunanjih delavcev in zaradi majhnih kapacitet niso imeli dovoljne operativne moči.

V skladu z določili okrajnega perspektivnega plana se naj osnuje v Celju močno projektivno podjetje, ki lahko nastane z združitvijo sedanjih birojev ter s prireditvijo zunanjih projektov, predvsem projektantov instalacij in statikov. Novo podjetje bi se moralo organizirati na principu specializacije projektov, predvsem za:

- stanovanjsko gradnjo,
- javne zgradbe,
- industrijske gradnje,
- za posamezne vrste instalacij (vodovod, elektrika, kanalizacija),
- urbanistične načrte.

Leta 1961 bi moralo podjetje imeti za projektiranje stanovanjskih gradenj 12 projektantov projektiranje javnih zgradb 4 projektante projektiranje industrijske gradnje 10 projektantov projektiranje instalacij 5 projektantov projektiranje urbanističnih projektov 6 projektantov

Skupaj: 37 projektantov

Novo projektivno podjetje bi delalo predvsem za potrebe občine Celje in občin celjskega okraja. Nagrajevanje projektantov naj se izvede na principu ocene racionalnosti projekta. Kvaliteta projektov se mora v znatni meri izboljšati. Projektanti morajo tesno sodelovati z izvajalci del ter projektirati ekonomske konstrukcije, upoštevaje lokalne gradbene materiale in mehanizacijo, s katero razpolagajo izvajalci gradbenih del.

3. Gradbena podjetja:

V Celju obstojajo 4 gradbena podjetja:

SGP »Beton« Celje z letno kapac. 1,100 milijonov din
SGP »Graditelj« z letno kapac. 350 milijonov din
SGP »Stavbenik« z letno kapac. 200 milijonov din
SGP »Savograd« z letno kapac. 140 milijonov din

Poleg tega dela na področju občine tudi podjetje »Gradis« iz Ljubljane.

Celjska gradbena podjetja ne delajo samo na področju občine, temveč v vsem našem okraju in v manjšem obsegu tudi izven njega (Trbovlje, avtocesta).

Značilnosti dosedanje organizacije gradbenih podjetij so predvsem:

- a) vsa podjetja se bavijo z vsemi vrstami gradenj;
- b) podjetja imajo zelo različno stopnjo opremljenosti in je zato produktivnost dela zelo različna;
- c) razvoj podjetij je bil stihijski — odvisen od trenutnih potreb investicij.

Razumljivo je, da zaradi navedenega, organizacija dela ni zadovoljiva, prav tako tudi kvaliteta dela, gradnje so razmeroma drage itd.

Za racionalizacijo gradbene proizvodnje v priporočilih Okrajnega perspektivnega plana bo občina Celje sprejela dolgoročne programe za izgradnje stanovanj, šol itd., s čimer bo podana orientacija za razvoj gradbenih kapacitet.

Kot predvideva Okrajni perspektivni plan, bi se naj v celjskih gradbenih podjetjih izvršila temeljita reorganizacija.

Dejstvo je, da je sedaj splošnih gradbenih podjetij v Celju preveč in da kot takšna nimajo prave perspektive.

Reorganizacija bi se naj izvedla tako, da bi se podjetja združila ter organizirala proizvodnjo z interno specializacijo.

Iz obstoječih kapacitet naj bi se osnovali specializirani gradbeni obrati za:

- a) zemeljska dela in kanalizacijo;
- b) betonska dela (izvrševanje montažnih opažev, armiranje, betoniranje, izdelovanje montažnih betonskih elementov, navadnih in prednapetih);
- c) zidarska dela (zidanje navadnih in predelnih sten, vzdave, tlaki);
- d) dela na ometih (fasade, notranji ometi, odri);
- e) tesarska dela (izdelave elementov in konstrukcij ter montaža);

V istem smislu bi se ožje specializirali obrtno-stavbni obrati in obrati za instalacije.

Posebej bo še obstajalo podjetje Vodne skupnosti za izvajanje melioracij in podobno.

Podjetje »Remont« bo postalo komunalno podjetje s tem, da se bodo kapacitete povečale za toliko, da bo lahko to podjetje izvajalo večino popravil.

4. Organizacija proizvodnje:

Občinski ljudski odbor bo organiziral stanovanjsko izgradnjo preko Zavoda za stanovanjsko izgradnjo, kot celotnega investitorja.

Zavod kot tak mora izkoristiti vse prednosti velikopotezne organizacije, posebno pri stanovanjski izgradnji. To bo dosegel z organizacijo velikih gradbišč, oddajanjem gradbenih del po gradbenem programu za več let vnaprej, obveznim uvajanjem materialov, masovnim serijskim naročanjem, kontinuiteto del itd.

S tem v zvezi bo naloga specializiranih gradbenih obratov, da v tesnem kontaktu z Zavodom in projektantsko organizacijo osvajajo nove metode dela in nove konstrukcije, ki bodo gradnje pospešile in pocenile.

5. Investicije:

Takšen razvoj terja nekatere nujne investicije, da se gradbena operativna usposobi za naloge, ki so pred njo. Na splošno naj bi se uveljavil princip, da bo potrebno v teh letih specialne gradbene obrate opremiti z odgovarjajočo najboljšo specialno opremo.

Nujne investicije so predvsem:

a) Obrat za zemeljska dela, kanalizacije in pilotaža. Obrat bi od težke mehanizacije rabil še tri demperje, poleg tega pa bi rabil še lahko mehanizacijo za zemeljska dela: ročne skreperje — buldozerje, lahke demperje kapacitete 0,5 m³ ter specialen inventar za izvrševanje kanalizacijskih del.

Predvidena višina investicij bi znašala ca. 30 milijonov din. Dalje bi bilo potrebno proučiti še nabavo lažje specialne garniture za pilotažna dela.

b) Obrat za betoniranje:

Obrat bi moral predvsem izpopolniti opažni inventar, t. j. opazne elemente iz lesa in pločevine. Poleg tega bi se moral kompletirati inventar za racionalno betoniranje, t. j. pripomočki za krivljenje in vezanje železa, mehanizirano vibriranje in ravnanje betona itd., dalje kompletna naprava za prednapenjanje.

Predvidene nujne investicije bi znašale ca. 26 milijonov. Obrat bi moral proučiti smotrno organizacijo skupne betonarne pri gramoznici v Levcu. V tem primeru bi prišle v poštev poleg opreme same betonarne tudi preskrba 2—3 specialnih kiperjev za beton.

c) Obrat za zidarska dela: Nujna investicija je preskrba posod in podijev za masovni transport zidne opeke in blokov ter razni drobni inventar za dela pri rezanju reg, pritrditvah pri montaži in slično. Prav tako rabi obrat še 4 lahke stolpne žerjave. Predvideni iznos investicij (del stroškov bi seveda morala nositi opekarna) ca. 42 milijonov.

d) Obrat za omete:

Obrat bi se specializiral za montažo odrov in strojno in ročno ometavanje notranjih sten in fasade. Zato bi morali kupiti še ca. 200 m² montažnih odrov, kompletno garnituro za strojno ometavanje, nekaj lahkih vitlov, specialni inventar za fasaderje itd.

Predvidena vrednost investicij bi znašala ca. 24 milijonov, od tega ca. 25.000 DM.

e) Tesarski obrat:

Obrat bi moral izpopolniti obstoječo lahko mehanizacijo z nekaterimi specialnimi ročnimi stroji kot krožna elektro-žaga, verižna elektro-žaga, vsekalni stroji, skobelni stroji. Vrednost nujnih investicij znaša ca. 9 milijonov dinarjev.

f) Splošno:

Ker bi morali vsi specialni obrati biti zelo dinamični, operativni, bi bilo nujno v številnih primerih delo s tako imenovanimi specialnimi brigadami. Zato bi morala podjetja v kooperaciji razpolagati z določenim številom avtobusov in poltovornjakov za osebni prevoz. Prav tako bi bilo potrebno nabaviti še 4 do 5 prekučnikov.

Potrebne investicije za 2 avtobusa, 5 poltovornjakov in 5 prekučnikov znašajo ca. 42,5 milijonov din.

Skupne investicije brez betonarne in obratov gradbenih obrtov bi znašale ca. 173,5 milijonov din.

6. Kadri:

Sedanja gradbena podjetja razpolagajo z naslednjimi osnovnimi strokovnimi kadri:

Podjetje	Kader						±
	Beton	Gradit.	Stavbenik	Savingrad	Skupaj	Potreba	
Inženirjev	8	1	1	1	11	20	— 9
Tehnikov	28	9	5	5	47	60	— 13
Delovodij	44	14	8	3	69	90	— 21
Ekonom. V. S.	1	—	—	—	1	4	— 3
Ekonom. S. R.	8	1	—	—	9	12	— 3
Zidarjev	209	149	98	66	512	500	+ 12
Betonircev	—	—	—	—	—	100	—100
Železokriv.	22	7	6	3	38	50	— 12
Tesarjev	76	57	31	26	190	150	+ 40
Strojniki	33	18	4	1	56	80	— 24

Tabela kaže, da so predvsem deficitarni tehnič. osebje, ekonomisti, izučeni zidarji in betonerci, železokrivci in strojniki. Tabela kaže na izredno nenormalen kadrovski sestav posameznih podjetij.

Gradbene organizacije v celjski občini bodo morale posvetiti tem vprašanjem več pozornosti in povečati število štipendistov deficitarnih poklicev. Nujno je potrebno tudi ovreči stališče, da v gradbenih podjetjih ekonomisti niso potrebni.

Pereč problem betonircev bi se naj rešil s priučitvijo gradbenih delavcev s prakso po belgijski metodi.

Stanje in razvoj gradbene obrti

Planiranje razvoja gradbene obrti je tesno povezano z razvojem gradbeniške panoge. Razvoj mora iti skladno in organsko povezan. Značilnosti sedanje organizacije stavbinske obrti so naslednje:

- a) mali razdrobljeni obrati;
- b) nizka, obrtna stopnja organizacije in delitve dela;
- c) proizvodnja po posameznih naročilih;
- d) majhne kapacitete so nesposobne za prevzem večjih del;
- e) draga, neekonomična proizvodnja.

Pri obravnavanju vprašanja razvoja gradbene »obrti« moramo upoštevati, da gre tu za značilen faktor v naši investicijski izgradnji in da je v bistvu nesmotrno obravnavati to vprašanje strogo obrtniško. Za ekonomiko izvajanja investicijskih del je nujen in v glavnem tudi povsem možen prehod v industrializacijo gradbene obrti.

Pod industrializacijo, ki je v tem primeru ni treba pojmovati povsem dosledno, je smatrati predvsem: standardizacijo, tipizacijo, serijsko proizvodnjo na zalogo ter načelo, da se strogo loči

- izdelava, ki se naj vrši v obratu (tovarni) in
- montaža na zgradbi.

Takšna smer nujno zahteva ogromen obseg predvsem stanovanjske izgradnje, ki se bo iz leta v leto še večal.

Ti razlogi narekujejo, da bo potrebno v tej panogi ločiti:

- a) obrate, ki imajo pogoje za industrializacijo in ki bodo izvrševali investicijska dela;
- b) obrate, ki naj bi izvrševali izključno uslužnostna dela (popravila in specialni izdelki).

Pri planiranju razvoja posameznih obratov gradbeno-obrtnih strok smo striktno izhajali iz gornjih načel.

V zvezi z gornjimi ugotovitvami bo potrebno:

- a) osigurati izbranim perspektivnim obratom potrebna investicijska sredstva;
- b) manjše socialistične obrate priključiti večjim, perspektivnejšim;
- c) privatne obrate razvijati kot uslužnostne obrate;
- d) pogoje za industrializacijo imajo predvsem obrati v sklopu velikih gradbenih podjetij, ker nudi takšna povezava možnosti boljše koordinacije in operativnosti.

1. Mizarstvo:

V stroki so podani vsi pogoji za takojšen prehod na serijsko — tipsko proizvodnjo. Pogoje za tak razvoj ima predvsem obrat Beton Celje. Podjetje Oprema Celje je usposobljeno za specialna stavbno-mizarska dela in bi se naj v tem smislu razvijalo naprej.

Ostali socialistični obrati bi se naj priključili imenovanim podjetjem.

2. Cementnine, teraco izdelki, betonski in žlindrini izdelki:

Dosedanji obrati Cementnine, Betona in Graditelja niso specializirani.

Perspektivni razvoj terja nujno specializacijo istih.

V panogi so dani vsi pogoji za serijsko proizvodnjo.

- a) Podjetje **Cementnine** ima vse pogoje za specializacijo in industrializacijo za vse vrste izdelkov teraco in kamnoseštva, izdelavo montažnih stopnic, polic.

Dalje bi podjetje izdelovalo vse vrste betonskih cevi.

- b) **Obrat Betona** bi predal cementninarje in teracerje podjetju Cementnine.

Delavnica bi se perspektivno orientirala izključno na izdelavo montažnih betonskih elementov iz navadnega, armiranega in prednapetega betona.

- c) **Obrat Graditelja** bi se naj specializiral na izdelke velikih blokov in elementov tipa Rosacomelta. Vse stroje Rosacomelta bi naj prevzel ta obrat.

3. Kleparstvo, krovstvo:

Pogoje za razvoj ima predvsem obrat »Betona«. Znatno število konstrukcijskih elementov je možno tipizirati in preiti na serijsko proizvodnjo.

4. Stavbeno ključavničarstvo:

Pogoje za razvoj ima predvsem obrat Beton.

Proučiti je možnost priključitve ostalih manjših obratov.

Pogoji za serijsko proizvodnjo so podani.

5. Parketarstvo:

Pogoje za razvoj ima obrat Lesnega podjetja Lava. Parketarji Opreme bi se mu naj pridružili.

6. Pečarstvo — keramika:

Dosedanji obrat Cementnine naj bi se razširil za potrebe občine in okraja.

7. Slikarstvo in pleskarstvo:

Obrati Dom, Stavbenik in Beton naj bi se združili v nov, močnejši obrat.

Nujno bi bilo zgraditi pleskarsko delavnico.

8. Tesarstvo:

Pogoje za razvoj ima obrat Beton na Gomilskem. Obrat bi se specializiral za tesarske konstrukcije ostrejša, montažnih in glavnih konstrukcij, lesenih opaznih elementov itd.

9. Instalacija centralne kurjave, toplozračne kurjave, klimatskih naprav:

Pogoje za razvoj ima podjetje Klima.

Obrat naj bi osvojil tudi izdelavo in projektiranje naprav sistema Domotherm.

10. Instalacija vodovoda:

Pogoje za razvoj ima obrat podjetja Klima in Betona. Obrat bi moral osvojiti sistem montaže sanitarnih vzlovov.

11. Instalacija elektrike:

Pogoje za razvoj imata obrata Beton in Elektroinstalacije.

V poštov prihaja združitev obeh obratov zaradi večje operativnosti.

12. Kamnoseštvo:

Pogoje za razvoj ima obrat Cementnine (glej 2 a).

13. Steklarstvo:

Pogoje za razvoj imata podjetje Kristalijski in obrat Stavbenika.

Proučiti je možnost združitve, ker bi bilo podjetje močnejše in operativnejše.

Investicije v gradbeni obrti

Kot je iz prednjega razvidno, se predvidevajo v vseh obrtnih strokah radikalne spremembe.

Potrebne investicije glede osnovnih sredstev, t. j. poslovnih prostorov in opreme in strojev zaradi tega še niso podrobno ugotovljene in je njihova vrednost le grobo ocenjena skupno na 106,5 milijonov dinarjev.

V tem pogledu je nemudoma izvršiti detajlne študije v vseh gradbeno-obrtnih strokah ter ista podrobneje obdelati v letnih planih. Na vsak način pa se mora pri investicijski politiki upoštevati, da bo reorganizacija dala svoj ekonomski efekt samo, če bodo specializirani obrati sodobno opremljeni.

Organizacijsko bi se naj v glavnem vsi obrati formirali v novem specializiranem gradbenem podjetju.

X. poglavje

PROMET

Nagli razvoj gospodarstva in naraščanje števila prebivalstva zahtevata odgovarjajoči razvoj prometa. To vprašanje je v Celju toliko bolj pereče, ker so ob-

stoječe kapacitete prevoznih podjetij, PTT službe, železnice, kakor tudi komunikacijsko omrežje, zaradi nesorazmernega prometa, prometnih uslug nasproti razvoju zmogljivosti iztrošene v toliki meri, da bi jih bilo treba v pretežni meri nadomestiti.

1. Največji problem in ozko grlo prometa je celjsko železniško vozlišče. Stanje je postalo še bolj kritično po regulaciji Savinje. Enotirni odsek pred Celjem povzroča velike postanke in zamude vlakov in tudi ogroža varnost prometa. Ker so na razpolago za ranžiranje vagonov le štirje tiri, treba pa bi jih bilo za sedanje število vagonov vsaj 12 z dolžino po 80 m, bo nujno treba do leta 1961 ločiti potniško postajo od tovarne in zgraditi zadostno število tirov. Urediti bo potrebno tudi peron in čakalnico za potnike. Z republiškim družbenim planom se predvideva v tem petletnem razdobju rekonstrukcija celjskega vozlišča.

2. Zaradi splošnega razvoja gospodarstva se pričakuje tudi porast uslug v PTT službi. V okviru razpoložljivih sredstev bo treba predvsem povečati kapacitete telefonskih central, zmanjšati zastarele naprave, odpraviti ozka grla v medkrajevnem telefonskem omrežju in v čimvečji meri kablirati telefonsko omrežje.

3. Stanje v javnem cestnem prometu je nezadovoljivo. Edino Avtobusno podjetje ima večje število avtobusov (31), ki so že iztrošeni (60%), zastareli in nerentabilni, saj znaša povprečna starost avtobusov preko 10 let in so še v uporabi, zaradi pomanjkanja vozil. Do konca leta 1961 bo treba preko 10 avtobusov zaradi popolne iztrošenosti izločiti iz prometa. Zaradi vedno večjih potreb po prevoznih sredstvih za prevoz prebivalstva bo treba nabaviti v razdobju 1957—1961 najmanj 25 avtobusov. V letu 1957 je bilo nabavljenih 5 avtobusov, ostali pa se bodo nabavili postopoma do konca leta 1961.

Zaradi teh nabav bo mogoče razširiti avtobusno mrežo od 890 km v letu 1956 na 1660 km v letu 1961 in zvišati število avtobusnih prog od 28 v letu 1956 na 35 v letu 1961. Na novo bodo uvedene naslednje proge: Celje—Radenci, Celje—Trbovlje, Bistrica ob Sotli—Brežice, zaradi naraščajočih potreb po prevozu pa se bo povečalo število voženj dnevno, zlasti po naslednjih progah: Celje—Logarska dolina, Celje—Bistrica ob Sotli, Celje—Rimske Toplice, Celje—Zagreb.

Vedno večja potreba se kaže tudi po vpostavitvi mestnega prometa, ki je bil predmet že nešteti razprav. Potrebna bi bila večkratna dnevna povezava naslednjih krajev s Celjem: Štore, Sempeter, Rimske Toplice, Strmec, Ljubecna, Liboje, Zabukovca, Vel. Pirešica in Babno. Skozi te kraje tečejo sicer redne avtobusne proge, vendar so potrebne take, da bi bila potrebna večkratna dnevna zveza. Za delno rešitev tega problema so potrebni 4 avtobusi, urejeni za lokalni promet.

Ker ima podjetje garaže le s kapaciteto 7 avtobusov, je potreba po izgradnji nove garaže očitna, saj se avtobusom, ki parkirajo na prostem, zmanjša življenjska doba do 30%. Gradnja garaže s kapaciteto 50—60 avtobusov z vsemi delavnicami in upravnimi pisarnami bo stala ca. 200 milijonov din. Gradnja garaž verjetno še ne bo prišla v poštev v tem razdobju, ker podjetje še nima pripravljenega investicijskega elaborata, prav tako pa je tudi vprašanje samih sredstev, ker bo podjetje v glavnem uporabilo vsa lastna sredstva za nabavo avtobusov.

Nabava avtobusov po letih bo naslednja:

1957 avtobusov 5 v vrednosti 78 milijonov
1958 avtobusov 6 v vrednosti 83 milijonov
1959 avtobusov 4 v vrednosti 50 milijonov
1960 avtobusov 4 v vrednosti 50 milijonov
1961 avtobusov 6 v vrednosti 75 milijonov

Skupaj: 25 326 milijonov

S temi nabavljenimi avtobusi se bodo povečale kapacitete in sicer:

km	1956	1961	Indeks
prevoženi km (v 000)	1057	1550	147
potniški km (v 000)	22890	37000	162
število potnikov (v 000)	1590	2400	150
Število sedežev	923	1600	173

Pri tovarnem prometu je predvsem ovira za hiter razvoj premajhno število tovornjakov, zaradi tega je tudi večina prevoznih podjetij v Sloveniji odprla v Celju svoje poslovalnice.

Na našem področju imamo dvojje prevoznih podjetij za prevoz blaga in to Prevoznništvo in Avtousluge. Prevozno podjetje Avtousluge je novo nastalo podjetje. Ustanovila ga je Gospodarska poslovna zveza v Celju v začetku leta 1957. V letu 1958 se je ta obrat izločil iz Gospodarske poslovne zveze in posluje sedaj kot samostojno prevozno podjetje. Poseduje 14 kamionov s skupno nosilnostjo 49 ton.

Prevoznništvo je imelo v letu 1956 26 kamionov s skupno nosilnostjo 82,5 ton. Do konca leta 1961 bo podjetje nabavilo 25 tovornih vozil z nosilnostjo 116 ton, od tega je bilo v letu 1957 nabavljenih še 6 vozil. Zaradi nabave novih vozil bo podjetje povečalo prevozne usluge do konca 1961 za 86 % napram letu 1956.

Nabava tovornjakov po letih bo naslednja:

1957 tovornjakov 6 nosil. 34 t vredn. 52 mil.
1958 tovornjakov 6 nosil. 24 t vredn. 30 mil.
1959 tovornjakov 5 nosil. 21 t vredn. 25 mil.
1960 tovornjakov 6 nosil. 26 t vredn. 31 mil.
1961 tovornjakov 5 nosil. 24 t vredn. 29 mil.

Skupaj: tovornjakov 28 nosil. 129 t vredn. 167 mil.

4. Pod panogo prometa je tudi zajeto podjetje za vzdrževanje proge, ki vrši vsa investicijska dela na svojem območju za potrebe JŽ. Podjetje mora skrbeti za redno vzdrževanje prog v skupni dolžini 504 km.

Podjetje Avtoobnova je do konca leta 1956 dogradilo nove poslovne prostore v Medlogu. V tem razdobju bo pa podjetje v glavnem obnovilo zastareli strojni park. V ta namen je podjetje že dobilo ustrezna devizna sredstva za nabavo strojnega parka iz uvoza. V letu 1957 je podjetje že nabavilo strojev in orodja v vrednosti 11 milijonov din. Prav tako se predvideva gradnja podaljška med montažno in karoserijsko delavnico ter ureditev skladišča in pralne plošče. Stroški rekonstrukcije bodo znašali 25 milijonov din, katere bo podjetje v glavnem vršilo z lastnimi sredstvi pretežno iz amortizacije.

5. V okviru razpoložljivih sredstev se bodo v obdobju 1957—1961 vršila naslednja investicijska vlaganja v prometu:

— za nabavo 25 avtobusov	326 milijonov
— za nabavo 28 tovornjakov	167 milijonov
— za gradnjo garaž prevoznništva	15 milijonov
— Avtoobnova za rekonstrukcijo	25 milijonov

Od skupnih investicij 533 milijonov din bodo gospodarske organizacije prispevale iz lastnih sredstev 255 milijonov, predvsem iz amortizacije, za ostali znesek pa se predvideva najetje posojila.

6. Da bi se promet v naslednjih letih razvijal nemoteno, bo treba poleg rednega vzdrževanja rekonstruirati in modernizirati ceste Celje—Štore, Strmec—Dobrna, Vojnik—Dobrna, Vojnik—Vitanje.

Posebno skrb bo treba posvetiti občinskim cestam IV. reda, ki so vedno bolj obremenjene zaradi razvoja prometa.

Dolžina vseh cest IV. reda na območju Celje (upoštevajoč tudi občino Vojnik) znaša 685 km in sicer:

	Celje	Vojnik	Skupaj
Kolovozi	251	229	480
Ceste z makadamskim cestiščem	140	27	167
Asfaltirane ceste	35	1	36
Betonske ceste in cestišča s kockami	2	—	2
Skupaj:	428	257	685

Rekonstrukcije cestišč se bodo finansirale iz okrajnega in občinskega cestnega sklada.

XI. poglavje

TRGOVINA

1. Zgodovinski oris dosedanjega razvoja trgovine v celjski občini

Geografski položaj razvijajočega se mesta Celja, prometne zveze, razvoj obrti in industrije so tisti poglavitni činitelji, ki so bili pogoj za razvoj trgovine in narekovali oblike njenega razvoja. Že v minulemu stoletju ima na razvoj blagovnega prometa v Celju določen, vedno bolj naraščajoči vpliv tudi razvijajoči se turizem.

S trgovanjem so se ukvarjale predvsem fizične osebe, ki so imele obrtno dovoljenje, oblike trgovanja pa so bile urejene s posebnimi trgovskimi običaji, ki so jih trgovci uveljavljali večinoma potom svojih gremijalnih institucij.

Podatki o stanju trgovinskega omrežja do leta 1941 niso docela zanesljivi. Po teh podatkih je bilo leta 1939 v celjski občini 189 trgovin prehranbene stroke, 94 trgovin neprehanbene stroke in 12 trgovin mešane stroke. Skupno število torej 295 trgovin, ki pa je močno nihalo v času med obema svetovnima vojnima, zlasti je zabeležen padec po letu 1932 zaradi svetovne krize in to stanje traja vse do leta 1937. Po teh podatkih je bilo takrat 29 grostistov prehranbene stroke, in en grostist mešane stroke. Verjetno pa je vsaj delno to število še vključeno v število trgovin na drobno, saj je bila organizacija trgovinske mreže takrat dokaj drugačna, kakor je danes. Pri tem moramo — zaradi lažje primerjave stanja v trgovini — takoj pripomniti, da je bilo v tem obdobju večje število manjših enot, da je bila trgovinska mreža relativno primitivna in da je bilo le malo večjih trgovinskih organizacij.

Spremembe družbenega sistema so imele po osvoboditvi le določen odraz tudi v trgovini, večjega v načinu poslovanja. Majhne zaloge, slabo organiziran promet in zlasti dejstvo, da je bila prodaja poglavitnih artiklov racionirana, daje trgovini v tem obdobju svojstvo razdeljevalca. V tem času, v prvem obdobju razvoja trgovine v novi Jugoslaviji, imamo večino trgovin v privatnih rokah, a od trgovin, ki so bile last pobeglih ali obsojenih ter razlaščenih trgovcev, se začenjajo ustvarjati državne trgovine. Prodaja, bolje rečeno razdeljevanje blaga, se vrši z nakazili, uvaja se obvezen odkup kmetijskih pridelkov, a poleg državnih trgovin (magazinov) se sčasoma ustanavljajo tudi potrošniške zadruge in formirajo nabavno-prodajne zadruge. V tem obdobju, ki traja od osvoboditve do leta 1958, močno pade število trgovin, formirajo pa se nekatere večje, po obliki poslovanja strogo centralizirane trgovinske organizacije.

Ravno tak razvoj trgovin v novi Jugoslaviji in taka organizacija onemogočata številčno primerjavo trgovin s predvojnimi stanjem, ko smo imeli številne, majhne in neurejene trgovinske obrate.

Trije načini prodaje:

- prodaja garantiranih artiklov
- vezana prodaja in
- prosta prodaja

dajejo trgovini in njenemu razvoju posebno obeležje, ki istočasno pomeni tudi drugo obdobje njenega raz-

voja v času od leta 1948 do 1951. V tem času se poleg nadaljevanja strogo garantirane preskrbe začenja razvijati trgovina kmetijskih zadrug, ki prevzame prodajo tistega blaga, ki je vezano na odkup kmetijskih pridelkov.

Leta 1948 je bila izvršena tudi nacionalizacija trgovin, pride do močnega padanja deleža privatnega sektorja, dokler ob zaključku nacionalizacije popolnoma ne preneha. Število trgovin je v začetku tega obdobja še nekoliko padlo, nastanejo pa določene organizacijske spremembe, s katerimi se nekoliko poveča prostost trgovanja. Tako stanje traja vse do leta 1951, ko so sicer v celotnem našem gospodarstvu izvršene temeljite spremembe, kot odraz splošnega stanja našega družbeno političnega razvoja.

Sele tretje obdobje od leta 1951 dalje postavlja organizacijo in obliko dela trgovine na skoraj popolno ekonomsko osnovo, ko se trgovina začne razvijati po zakonih tržišča, kar ji predvsem omogoča prosto formiranje cen na principu ponudbe in povpraševanja za večino artiklov. Taka organizacija je prinesla ogromne izboljšave v blagovnem prometu.

Leta 1956 je bilo v celjski občini 84 trgovin prehranbene stroke, 42 trgovin neprehanbene stroke, 22 trgovin mešane stroke in 7 grosističnih podjetij, skupno torej 148 trgovin na drobno in 7 grosističnih podjetij. V tem obdobju je trgovina pretrpela določeno reorganizacijo v smeri decentralizacije, asortiment se je povečal, vzpostavili so se konkurenčni odnosi, kar je vse zelo pozitivno vplivalo tudi na porast proizvodnje v industriji in obrti, vedno močnejše se je odražal vpliv delovanja činiteljev, zlasti zahteve po kvaliteti izdelkov.

Sprostil se je odkup kmetijskih pridelkov, kar je povzročilo na eni strani večjo produkcijo, na drugi strani pa organizacijsko učvrstitev kmetijskih zadrug in razširitev njenega trgovinskega omrežja. Število trgovinskih enot začne naglo naraščati, nekatera industrijska podjetja ustanavljajo svoje prodajalne in tako se začenja razvoj specializiranih trgovin. Število grosističnih podjetij je narastlo ob ponovni in precej obsežni decentralizaciji leta 1954, ki je povzročila določeno konkurenčnost bolj v trgovini na debelo, kot v trgovini na drobno.

Prišli smo sedaj v razvojno stanje naše trgovine, ki ni več v skladu z rastjo proizvodnje življenjskega standarda.

Da bi trgovina lahko sledila v korak naraščanju proizvodnje, da blagovni promet ne bo oviral razvoja proizvodnih sil, da bi lahko trgovina zadovoljila potrebe državljanov in porast družbenega standarda, bo potrebno povečati osnovna sredstva v trgovini, izboljšati tehnično opremljenost naših trgovinskih organizacij, kar pomeni, da spremembe organizacijskih oblik lahko samo delno, precej neznatno, pripomorejo k rešitvi nakazanega problema. Zaostrena konkurenčnost, ki se odraža predvsem v grosistični trgovini v naši občini pogoj, da se povečajo skladiščne kapacitete opremljene s sodobno tehnično opremo in napravami, ki bodo trgovini na drobno omogočile hitrejšo in kulturnejšo postrežbo.

V tekočem petletnem obdobju bo potrebno odstraniti nastajajoče ozko grlo v razvoju naše trgovinske mreže, ki ga predstavljajo:

- zastarelost naprav
- pomanjkanje tehnično opremljenih skladišč in
- nezadostni prevozní park,

kar pa je istočasno tudi ozko grlo med proizvodnjo in potrošnjo.

2. Splošni pogoji in organizacijske oblike v razdobju 1957—1961.

Skladno z razvojem celotnega gospodarstva bo tudi naraščanje blagovnega prometa. Pri tem bo potrebno paziti, da bo imelo trgovanje tako obliko, da bo v korist potrošnika, da bodo opravljeni vsi nepotrebni vmesni členi med proizvajalcem in potrošnikom.

Občinski ljudski odbor bo stremel za tem, da se v največji meri upoštevajo zakoni tržišča, da se tržišče do največje možne mere sprosti administrativnih ukrepov.

V bodočih petih letih je potrebno prilagoditi organizacijo trgovske mreže potrebam tržišča in prebivalstva celjske komune, odpraviti zastarel, okoren in počasen način poslovanja, to pa zahteva rešitev zlasti naslednjih nalog:

a) razširiti trgovinsko omrežje na novo nastajajočih potrošnih središčih. Novo trgovinsko omrežje v novih naseljih mora biti organizirano tako, da bo potrošniku na enem mestu nudilo čim širšo izbiro blaga, skratka, da bo tu potrošnik lahko postrežen z vsemi artikli, ki so predmet skoraj vsakodnevnih potreb. Tak način poslovanja zahteva manjšo zamudo časa, kar pa ima vedno večji pomen. Tudi stroški za investiranje so lahko pri takem načinu organiziranja trgovskega omrežja manjši. Pri vseh stanovanjskih novogradnjah, zlasti, če gre za izgradnjo novih naselij, kot je to primer »Lipa« v Štorah in »Otok« v Celju, bo potrebno imeti v vidu poleg ostalega tudi potrebe blagovnega prometa.

b) Rekonstrukcija obstoječega trgovskega omrežja mora iti v to smer, da bodo tudi trgovinski lokali zadostili vsem sanitarnim predpisom in da bodo nudili ugodno počutje potrošnikom in zaposlenemu osebju v trgovini. Predvsem pa bo potrebno trgovinam nabaviti sodobno tehnično opremo, kar bo odpravilo konservativen sistem poslovanja in primitivizem. Tako pri razširitvi trgovskega omrežja, kot pri njegovi rekonstrukciji, bo potrebno paziti, da se bo ta akcija izvedla predvsem v trgovini, ki je potrošniku danes v Celju najbolj potrebna, a to so trgovine s sadjem in zelenjavo, mlekarne, prodajalne kruha, mesnice, delicatesne trgovine in vse špecerijske trgovine.

c) Z nabavo strojne opreme za embalaranje je potrebno omogočiti, da se bo v vseh špecerijskih trgovinah prodajalo embalarano blago, kar bo omogočilo znatno hitrejšo postrežbo in omililo vprašanje pomanjkanja kadra. S tem pa bodo tudi odpravljeni nekateri subjektivni vzroki slabe postrežbe, kot sta n. pr. nepravilno tehtanje in neokusno zavijanje blaga. To bo nadalje omogočilo, da se preuredijo ena do dve trgovini, ki bi poslovali na principu samopostrežbe. Predvidoma naj bi se taka preureditev izvršila pri trgovskem podjetju »Center« in bodoči špecerijsko-delikatesni trgovini v novem stanovanjskem bloku TEP na Mariborski cesti.

To in uvažanje nekaterih avtomatov za prodajo blaga bo imelo za posledico predvsem:

- da bo zagotovljena večja kulturnost strežbe
- da bo več enot lahko neprekinjeno poslovalo in
- da bo povečana dostava blaga na dom
- da bo potrošnik hitro postrežen
- da bo delo prodajnega osebja lažje.

d) Občinski ljudski odbor bo omogočil ustanavljanje prodajnih skladišč in prodajalnih industrijskih podjetij, kar bo omogočilo, da se proizvodnja čimbolj približa trgu, to pa bo povzročilo, da bo proizvodnja morala vedno bolj upoštevati zahteve potrošnikov po kakovosti, izbiri blaga in solidnosti cen.

e) Z združevanjem bo potrebno zmanjšati število grosistov, zlasti tistih strok, v katerih so meje okraja že zdavnaj premajhne in obavljajo svojo trgovsko dejavnost že na področju cele LRS ali pa še dalje. Združiti bo potrebno tudi take trgovinske enote, kjer obstoj večjega števila teh ne pomeni ničesar drugega, kot večje upravne stroške. Tako se bodo združila trgovsko podjetje »Žitar« in Mlinsko podjetje, kateremu bi se pozneje priključila še pekarna in trgovska podjetja »Potrošnik« in »Koloniale-Živila« ter »Jugotehnika« in Elektro-radio center.

f) V tem razdobju bo urejena preskrba prebivalstva z morskimi in sladkovodnimi ribami.

g) Od kmetijskih zadrug je potrebno dokončno odcepiti vso nekmetijsko dejavnost, kot je to splošna trgovina, gostinstvo, obrt in podobno.

h) Sistem obračunavanja dohodka, plač in družbenih obveznosti je potrebno čimbolj poenostaviti, a zaradi izboljšanja administrativne službe naj bi se ustanovil knjigovodski servis tudi za trgovino, ki naj se ga opremi z vsemi potrebnimi stroji tako, da bo delo cenejše, hitrejše in bolj kvalitetno.

Na osnovi predvidenega povečanja blagovnega prometa, predvidenega povečanja števila prebivalcev in razširitve trgovinskega omrežja, bi v naslednjih petih letih dosegli nižje nakazane spremembe v obremenitvi trgovine na drobno.

Z ustanavljanjem potrošniških svetov naj se omogoči družbena kontrola in sodelovanje družbe v napredku blagovnega prometa.

3. Promet v trgovini:

Leto 1951 pomeni sprostitev trgovanja. Od takrat pa vse do konca leta 1957 promet neprestano raste z izjemo leta 1956, ko je malenkostno padel v primerjavi z letom 1955.

Promet se bo v trgovini na malo dvignil v petih letih na 55%, dočim v grosistični trgovini za 50%.

Promet 1956—1961		v 000 000 din	
na malo in veliko:		1956	1961
Promet	14,459	21,950	
Indeks	100	151	
Na malo:			
Promet	5,383	8,350	
Indeks	100	155	
Na veliko:			
Promet	9,076	13,600	
Indeks	100	150	

Promet 1956—1961		v 000 000 din	
		1961	1956
Živilsko in neživilsko blago:			
Na drobno živila			
Promet	1,400	26 %	1,900
Indeks	100		135
Na drobno industrijsko blago:			
Promet	3,983	74 %	6,450
Indeks	100		162

Promet 1956—1961				
Živilsko in neživil. blago:				
Na debelo živila:				
Promet	2,649	29,2%	3,400	25 %
Indeks	100		128	
Na debelo industrijsko blago:				
Promet	6,427	70,8%	10,200	75 %
Indeks	100		159	

V naslednjih letih se bo struktura potrošnega fonda spremenila tako, da je računati z večjim vlaganjem dohodkov potrošnikov v industrijske proizvode in manj v nabavo živil. To bo posledica povečanja kupne moči in porasta proizvodnje.

Detajlistična trgovina bo povečala svoje nabave direktno pri proizvodnji. Tako bo promet, predvsem živilskih grosistov, relativno padel, dočim je računati s povečanjem prometa pri grosistih kovinske stroke oziroma tehničnim blagom.

4. Zaloge in krediti v trgovini:

- Gibanje zalog v trgovini je odvisno
 - od prometa;
 - od količin blaga za široko potrošnjo;
 - od pravilne kreditne politike

Dokler trgovina ne bo imela lastnih obratnih sredstev, bo morala načelno kriti svoje zaloge s krediti; bodisi z bančnimi ali kreditiranjem s strani dobaviteljev.

V trgovini na drobno je bilo v letu 1956 občutno nesorazmerje med zalogami in krediti, saj so zaloge zadoščale za 44 dni, dočim krediti le za 28. To stanje se radikalno ne bo popravilo tudi v naslednjih letih, ko bo po predvidevanju trgovina na drobno še vedno kreditirana mimo banke za približno 15 dni.

V trgovini na veliko je stanje ugodnejše in bo le-ta kreditirana predvidoma tako, da bi teoretično lahko krila svoje zaloge s krediti. Tu je treba upoštevati specifičnosti uvozne trgovine, ko je treba marsikdaj kreditirati dobavitelja.

Zaloge v detajlistični trgovini se bodo predvidoma povečale v petih letih za 58% in krediti (oziroma lastna sredstva) za 61%. Tako bi se do neke mere odstranilo kriče ne sorazmerje v letu 1956.

V grosistični trgovini pa se bodo zaloge v petih letih povečale za 43% in krediti za približno prav toliko.

V trgovini, kot celoti, pa se bodo zaloge povečale za 47% in krediti za 63%.

5. Plan preskrbe:

Plan preskrbe ima namen zasigurati redno, zadoštno in kvalitetno preskrbo prebivalstva, zlasti v strnjemem področju mesta, z najvažnejšimi življenjskimi artikli, tako da predvideva vrsto ukrepov in akcij, ki naj preprečijo občasne motnje v preskrbi, katere povzročajo poleg pomanjkanja posameznih vrst blaga še neupravičeno dviganje cen in s tem v zvezi določene druge negativne pojave v nekaterih panogah gospodarstva kot n. pr. v gostinstvu, v obrti in drugod. Ti ukrepi in v planu predvidene mere pa imajo tudi za cilj, da bi realne plače zaposlenega prebivalstva ne bile odvisne od pojavov, ki so v večini primerov plod slabosti trgovinskega omrežja in nezadostne proizvodnje določenih vrst blaga.

Organizacija preskrbe:

— Pristojni organi in preskrbovalna podjetja morajo pokreniti vse mere za prehod od stihijske k načrtni organizirani preskrbi mesta.

— V tem cilju morajo predvsem državna kmetijska posestva KG Lava in Mestna vrtnarija odločno preusmeriti svojo proizvodnjo prvenstveno na artikle za oskrbo mestnega prebivalstva. Z letnimi plani preskrbe morajo biti ta podjetja količinsko, časovno in po artiklih zadolžena.

— Prav tako morajo v tem smislu v določeni meri vskladiti svoje proizvodne plane in kooperacijske plane kmetijske zadrug.

— Občinski ljudski odbor mora zasigurati kmetijskim posestvom zadostne površine za obdelavo, da se omogoči planirana proizvodnja.

— Vsa preskrbovalna podjetja (proizvodna in trgovska) se tretirajo kot komunalna podjetja, da bi se tako omogočilo lažjo izvedbo potrebnih investicij ter da bo občinski ljudski odbor dobil možnost vplivanja na ceno.

— Preskrbovalna podjetja so dolžna plansko oskrbo mesta zasigurati s popolnim sistemom čvrstih pogodb s proizvajalci. V načelu bi te pogodbe bazirale na zajamčenih proizvodnih stroških s tem, da bi bile podvržene tržnemu nihanju z ozirom na letne čase, ponudbo itd.

— ObLO prevzame jamstvo za kritje izgube, ki bi jo utrpelo preskrbovalno podjetje zaradi ukrepov, katere bi predpisal ObLO za stabilizacijo cen.

— Občinski ljudski odbor osnuje poseben odsek za preskrbo, ki bo imel predvsem nalogo skrbeti za čimbolj smotno preskrbo mesta.

— Občinski ljudski odbor bo izdal predpise za kontrolo in evidenco cen ter predpisal cene odnosno normiral pribitke za najvažnejše prehranbene artikle.

— Za izvršitev plana preskrbe so potrebne znatne investicije v proizvodnih in preskrbovalnih podjetjih ter je naloga občinskega ljudskega odbora in vseh gospodarskih organizacij, združiti razpoložljiva sredstva, da bi se te investicije v predvidenih rokih izvedle.

— Še prav posebej se s tem planom zadalžijo gospodarske organizacije, da združijo svoja sredstva za izgradnjo sodobnih delavskih restavracij.

— Za zagotovitev plana preskrbe je potrebno tesno sodelovanje organov občinskega ljudskega odbora s pristojnimi zbornicami, gospodarsko poslovno zvezo, kmetijskimi zadrugami in vsemi preskrbovalnimi podjetji.

— Naloga odseka za preskrbo je, da stalno analizira pogoje preskrbe, analizira ukrepe po tem planu ter daje predloge za izboljšave, da bi preskrba mesta permanentno pridobivala na kvaliteti in nudila prebivalstvu vedno ugodnejše preskrbovalne pogoje.

A) Preskrba s kmetijskimi pridelki:

Proizvodnja pri obeh proizvajalnih podjetjih pri KG Lava in Mestni vrtnariji se planira v skladu z navedenimi potrebami po posameznih artiklih, in sicer tako, da se predvsem zagotovijo vse zgodnje vrste povrtnin in proizvodnja povrtnin podaljša čez doslej običajni letni čas. Proizvajalni podjetji sta dolžni izdelati sejalni odnosno saditveni načrt, tako da bo oskrba trga čim enakomernejša in kvalitetnejša.

Manjkajoče količine kmetijskih pridelkov bo na podlagi čvrstih pogodb preskrbelo podjetje »Agropromet«. Zaradi znatnih razlik v letini in pogojih tržišča je potrebna tudi organizacija nabave ozimnice vsako leto v določeni meri le tem prilagoditi. Za to se zadalži odsek za preskrbo, da vsako leto meseca avgusta z občinskim sindikalnim svetom in trgovinsko zbornico prouči to vprašanje in organizira celotno akcijo na čimbolj smotni in ekonomski način.

Preskrbovalna podjetja, gospodarska poslovna zveza ter kmetijske zadrug so dolžne, da sodelujejo pri tej akciji, da bi se nabava ozimnice izvršila čimbolje in da bi se potrošnika čimbolj zadovoljilo.

Odsek za preskrbo je dolžan vsako leto meseca septembra poročati pristojnim svetom o stanju pri organizaciji nabave ozimnice.

Zaradi pomanjkanja kletnih prostorov prebivalstvo vse bolj opušta nabavo ozimnice in prehaja na občasne manjše nakupe. Ta razvoj bo predvidoma šel še dalje. Zato morajo preskrbovalna podjetja pridobiti zadostne skladiščne prostore, da bi lahko vršila permanentno oskrbo s temi pridelki.

Da bi se omogočila predvidena proizvodnja in da bi se preskrbovalnemu podjetju omogočilo uspešno izvrševanje njegovih nalog, bo potrebno:

1. pri Kmetijskem gospodarstvu Lava:

	v milij.
a) izgraditi lokal za prodajo lastnih pridelkov	1
b) povečati tople grede za 3000 m ²	9
c) meliorirati ca. 50 ha zemljišč	15
d) dopolniti namakalne naprave	1,5
e) nabaviti dva traktorja	3,5

Skupaj 30

2. pri Mestni vrtnariji:

a) dograditi rastlinjak	1
b) izgraditi 1000 m ² toplih gred	3
c) meliorirati ca. 50 ha zemljišč	2
d) razširiti vrtno površino za 4 ha	2
e) izgraditi lokal za prod. lastnih pridelkov	2

Skupaj 10

3. pri podjetju »Agropromet«:

a) popraviti skladišče za ozimnico v Šempetru	9
b) nabaviti dve hladilni omari	3,6
c) kupiti 4,5 tonski tovornjak	4,5
d) nabaviti transportne vozičke	2,5
e) renovirati lokal »Hruška«	3
f) izgraditi lokal na Otoku, v Gaberju in Dobrni	9

Skupaj 31,6

4. Izdelava načrtov za novo tržnico

1

B) Preskrba z mesom in mesnimi izdelki:

Potrebne količine v letu 1959 znašajo:

	Celje	Vojnik	Štore
Meso	1.400.000	180.000	180.000
Mesni izdelki	600.000	60.000	60.000

Letno naraščajo te količine za ca. 4%. Organizacija preskrbe je poverjena mesarskima podjetjema »Mesnine« in »Planina«, Mestni klavnici ter distribucijskemu skladišču podjetja »29. november« iz Subotice. Podjetja bodo zagotovila zadostne količine mesa in mesnih izdelkov na ta način, da bodo sklenila čvrste pogodbe s pomočjo GPZ in OTZ s posameznimi kmetijskimi združenji. Omenjenim podjetjem se tudi nalaga, da izboljšajo kvaliteto mesnih izdelkov.

Da bi se omogočila izvršitev nalog po tem planu, bo potrebno:

	milijonov
a) modernizirati klavnico	100
b) izgraditi ribarnico	6,5
c) izgraditi hladilnico za perutnino in divjačino	4
d) nabaviti 6 hladilnih omar	3,9
e) nabaviti 5 hladilnih vitrin	10
f) nabaviti 3 hladilne kamione	30
g) izgraditi in opremiti nove prodajalne	9

Skupaj: 163,4

C) Preskrba z mlekom in mlečnimi izdelki:

Letne potrebe so znašale v letu 1957 ca. 5.000.000 litrov mleka. Povprečno naraščajo te količine letno za 3 odstotke.

Potrebne količine mleka preskrbi podjetje »Mleko« na ta način, da se prvenstveno veže s čvrstimi pogodbenimi odnosi na bližnja kmetijska gospodarstva in kmetijske zadruge. Z izgradnjo nove mlekarne bo omogočena proizvodnja in oskrba prebivalstva z zadostno količino zdravega mleka in kvalitetnimi mlečnimi izdelki. Prodajalo se bo le pasterizirano mleko, ki ga bo dobil potrošnik v posebnih steklenicah.

Da bi se omogočila izvršitev teh nalog, bo potrebno:

	milijonov
a) izgraditi mlekarno	140
b) izgraditi in opremiti nove prodajalne v trg. paviljonih na Otoku, v Dobrni, Gaberju in Štorah	14

Skupaj: 154

D) Preskrba s kruhom in ostalimi pekarskimi proizvodi:

Letne potrebe so znašale v letu 1957 ca. 3,5 milijone kilogramov kruha in peciva. Te letne potrebe povprečno naraščajo za 2% letno.

Te potrebne količine bosta preskrbeli podjetji Mestne pekarnice in Delavske pekarnice v nekaterih dosedanjih obratih in s proizvodnjo v novi pekarni. Po izgradnji nove pekarnice bo predvsem poudarek na dvigu kvalitete kruha in peciva in predvsem na večji izbiri peciva.

Za navedene naloge bo potrebno:

	milijonov
a) izgraditi novo pekarno	68
b) izgraditi in opremiti nove prodajalne v trg. paviljonih na Otoku, v Gaberju in na Ljubljanski cesti	14,5

Skupaj: 82,5

E) Preskrba z mlevskimi izdelki, špecerijskim in kolonialnim blagom:

Organizacija preskrbe z navedenimi artikli je poverjena trgovskemu podjetju »Veležitar« in podjetjema Kolonialne živila in Potrošnik, Skladišča za mlevske iz-

delke pri podjetju Veležitar so zadostna. Podjetje ima v svojem sklopu tudi nekaj mlinov, ki pa po kvaliteti proizvodnje znatno zaostajajo. Ker je med tovrstnimi podjetji onemogočena konkurenca zaradi razdelitve prodajnih področij, bo šele z izgradnjo večjega skladišča pri novi pekarni omogočena večja izbira kvalitetnih mlevskih izdelkov.

Oskrbovanje prebivalstva z mlevskimi izdelki, špecerijskim in kolonialnim blagom se vrši preko detajlistične trgovske mreže, ki dobavlja potrebne količine blaga od naštetih podjetij pa tudi direktno od proizvajalcev. Naloga grosistične mreže je, da čimveč blaga predzavije in s tem omogoči kulturnejšo in hitrejšo postrežbo.

Naloga detajlistične trgovske mreže je, da izboljša organizacijo dostave blaga na dom.

Potrebne investicije:	milijonov
a) skladišča za živila	54
b) trgovina v trg. paviljonih Otok	5
c) trgovine v trg. paviljonih Gaberje, Dobrna, Štore	15
d) trgovski lokal Lisce	5
e) trgovina v Kersnikovi ulici	4,5
Skupaj:	83,5

F) Družbena prehrana:

V nekaterih gostinskih obratih ter dveh menzah se izda sedaj dnevno do 1.700 obrokov raznim abonentom. Tem gostinskim obratom je sicer občinski ljudski odbor zelo znižal razne obveznosti, kljub temu pa je vedno nujnejša ustanovitev posebnih obratov za ureditev družbene prehrane. Zato se predvideva izgradnja dveh restavracij za družbeno prehrano:

Potrebne investicije:	milijonov
a) restavracija za področje Gaberje s kapaciteto 1.500 obrokov (iz združenih skladov podjetij »Savinja«, Cinkarna«, Tov. emajlirane posode, Tovarna tehnic, Tovarna organskih barvil, »Idro«)	60
b) restavracija za področje Ipavčeve in Dečkove ceste vključno potrebe gradbeništv s kapaciteto 1.500 obrokov (iz združenih skladov podjetij »Metka«, »Aero«, »Žična«, »Etol«, »Prevozništvo«, Avtobusni promet, vsa gradbena podjetja	60
c) izgradnja in oprema ekspresne restavracije	17
Skupaj:	137

Restavracije družbene prehrane in tisti sedanji obrati, ki imajo primerne kapacitete, bodo pripravljali tudi tople obroke za zaposlene delavce in polgotovo hrano na dom.

Pregled ukrepov in akcij, ki se morajo izvršiti v zvezi s planom preskrbe:

- Občinski ljudski odbor:
 - ustanovi takoj odsek za preskrbo;
 - tretira preskrbovalna podjetja kot komunalna podjetja;
 - izda predpise o kontroli in evidenci cen;
 - izda predpise o najvišjih cenah odnosno določi normirane pribitke za važnejše prehranbene artikle;
 - ustanovi začetni egalizacijski sklad in izda predpise za uporabo tega sklada;
 - izdela načela o združevanju sredstev gospodarskih organizacij in zagotovitev plana investicij za izvršitev plana oskrbe mesta;
 - zagotovi preskrbovalnim podjetjem tolikšna obratna sredstva kot so jim nujno potrebna za akontiranje proizvodnje po pogodbenih obvezah;

— pristojni sveti kontrolirajo izvajanje teh predpisov in eventualnih dopolnitev;

— tržni inšpektor pojača svojo dejavnost in najdosledneje kontrolira izvajanje predpisov;

— inšpekcijske službe vršijo tudi kvalitetno kontrolo vseh prehranbenih artiklov.

2. Naloge preskrbovalnih podjetij:

— vsa preskrbovalna podjetja (Agropromet, »Planina«, »Mesnine«, KG Lava, Mestna vrtnarija, »Mleko«, Mestna klavnica, Mestne pekarnice, Delavske pekarnice) morajo svoje poslovanje predvsem prilagoditi načelom tega plana;

— vsa oskrbovalna podjetja vskladijo svoje proizvodne plane s tem planom;

— vsa preskrbovalna podjetja takoj izdelajo potrebne investicijske programe;

— trgovska oskrbovalna podjetja (»Agropromet«, »Mesnine«, »Planina«, »Mleko«) morajo zagotoviti dobavo potrebnih življenjskih artiklov s čvrstimi pogodbenimi obvezami;

— vsa preskrbovalna podjetja so dolžna dajati na uvid odseku za preskrbo svoje proizvodne plane, pregled ukrepov, ki so za izvedbo planov potrebni, pregled pogodbenih obvez;

— vsa preskrbovalna podjetja morajo sredstva, ki jim bodo ostala zaradi zmanjšanja obveznosti s strani ObLO in OLO v celoti prenesti v svoje sklade in jih uporabiti za investicije, ki so predvidene s tem planom.

3. Naloge kmetijskih zadrug:

— kmetijske zadruge na področju ObLO Celje so dolžne sklepati pogodbenne odnose s preskrbovalnimi podjetji ter vplivati na to, da se bo kmetijska proizvodnja prilagodila potrebam preskrbe mesta.

4. Naloge stanovanjske skupnosti:

— vsaka stanovanjska skupnost mora posvetiti organizaciji preskrbe na svojem področju vso pozornost, zato mora vsaka stanovanjska skupnost tesno sodelovati s pristojnimi organi pri izdelavi programa investicij;

— vsaka stanovanjska skupnost mora pomagati pri mobilizaciji vseh pristojnih faktorjev, da bi se zagotovila za izvršitev tega plana potrebna sredstva;

— vsaka skupnost mora podvzeti vse mere za aktivizacijo potrošniških svetov, da bi le-ti permanentno vršili svojo nalogo družbene kontrole oskrbe prebivalstva;

— vsaka stanovanjska skupnost mora dajati stalno nove iniciative in podvzemati ukrepe za izboljšanje pogojev življenja in oskrbe prebivalstva;

5. Naloge potrošniških svetov:

Na podlagi pravic, ki so dane potrošniškim svetom s predpisi in pravilnikom o njihovem delu, morajo potrošniški sveti predvsem:

— osredotočiti kontrolo na izvajanje odloka o cenah in maržah;

— skrbeti in vplivati na asortiment življenjskih artiklov;

— vršiti kontrolo kvalitete (standardov itd.) ter s tem ščititi potrošnika;

— dajati iniciative in predloge za izboljšanje oskrbe.

6. Materialne osnove in investicije v trgovini:

Osnovni lokali, skladišča in prostori, kjer se razvija blagovni promet, so na sploh slabo urejeni, odnosno tako stanje, tako z estetskega kot tudi z ekonomskega stališča ne ustreza več trenutnim pogojem za

trgovanje. Dosedanje ugotovitve kažejo na to, da se na eni strani zaradi neurejenih skladišč in poslovnih prostorov dela precejšnja ekonomska škoda (kalo, gnitje itd.), na drugi strani pa naši sodobni sanitarni predpisi ne dopuščajo več poslovanja v tehnično neprimerno urejenih prodajnih lokalih oz. skladiščih. V mnogih primerih gre namreč za primere, ko bi morali po obstoječih sanitarnih predpisih določene trgovine zapreti, ker ne izpolnjujejo niti najosnovnejših sanitarnih predpisov (tekoča voda, angleška stranišča, pomanjkanje svetlobe itd. Prav tako je situacija tudi s skladišči). V mnogih primerih se namreč blago skladišči v popolnoma neodgovarjajoča skladišča, kjer se poleg slabih skladišč pri delu odn. manipulaciji z blagom morajo uporabljati že zelo zastarele delovne metode, ker je pač pravilna manipulacija z blagom onemogočena.

Pripomniti je treba, da Celje kot gospodarsko središče ne sme prezreti velikih potreb po veletrgovini. Razvita veletrgovina lahko v marsičem pripomore mestu, da bo pridobivalo na gospodarski moči.

V Celju sploh ni pogojev odnosno materialnih osnov za embalaranje blaga, za neposredne potrebe potrošnika odn. končnega odjemalca, kar je za moderno trgovino nujno in zlasti za prehranbeno blago iz zdravstvenih razlogov priporočljivo.

Blagovni promet s kmetijskimi artikli na današnji tržnici prav tako ne odgovarja več današnjim zahtevam. Zunanja manipulacija z blagom (prevoz blaga) je zastarela, nerentabilna, neestetska in iz zdravstvenih razlogov nepriporočljiva.

Tako stanje trgovske mreže terja zato nujnih ukrepov, ki bi postopoma omogočali skladni razvoj materialnih osnov za nemoteno odvijanje blagovnega prometa z razvojem naše proizvodnje in z razvojem našega gospodarstva na sploh. Nemogoče si je namreč zamišljati urejen blagovni promet brez primernih, sodobnih, tehnično opremljenih prodajnih lokalov, kot tudi ustreznih skladišč in urejenega prevoznega parka. To velja seveda za že obstoječo prodajno mrežo. Trenutne kapacitete pa je treba povečati v skladu s planiranjem, dvigovanjem blagovnega prometa, upoštevanjem porasta prebivalstva in tudi povečanjem osebne potrošnje. Nove prodajne lokale bo potrebno urediti predvsem v novih strnjenih stanovanjskih področjih, (Otok, Gaberje), kjer trgovine sploh ni ali pa je zelo slabo razvita. Prebivalstvu je namreč treba omogočiti nakup vsaj najnujnejših življenjskih artiklov v neposredni bližini njihovih stanovanj.

Do leta 1952 trgovina ni imela zadostnih sredstev za lastno obnovo in je bilo do tega časa urejenih le malo lokalov, pa še tisti, ki so bili urejeni, so se uredili nesodobno. Po prehodu na nov gospodarski sistem po letu 1952 so se pogoji investiranja v trgovini prilično izboljšali in zato beležimo po tem času hitrejša naraščanja vrednosti investicij v trgovini, kar pa seveda še ne zadošča potrebam. Tako naraščanje investicijske dejavnosti je namreč onemogočilo formiranje lastnih skladov v trgovini kot tudi formiranje namenskih skladov pri ljudskih odborih, kar je seveda omogočila spremenjena ugodnejša delitev dohodka. Med najvažnejše investicije v tem obdobju spadajo: ureditev trgovine »Volna«, prodajalne »Solčava«, prodajalne »Varteks«, prodajalne »Kristalija«, notranja ureditev veleblagovnic »Ljudski magazin«, izgraditev skladišč veletrgovine »Tkanina« in notranja kot tudi delna zunanja ureditev še večjih trgovskih poslovalnic.

Kljub navidezno znatnim vloženim sredstvom v trgovini pa stanje še ni zadovoljivo. Iz leta v leto naraščajoč blagovni promet namreč zahteva vedno nove prodajne lokale in stalno prilagajevanje trgovine konkretnim potrebam, saj je treba posvečati vso skrb povečani osebni potrošnji in dvigu življenjskega standarda prebivalstva, k čemer mora prav blagovni promet doprinesiti največji del.

Izpolnitev teh nalog je pa nujno vezana na določene rekonstrukcije obstoječih in gradnje novih prodajnih lokalov, gradnjo skladišč in potrebnih prevoznih sredstev.

Poleg sodobne ureditve in modernizacije obstoječe trgovske mreže se bo do leta 1961 zaradi predvidenega porasta prebivalstva za 2394 oseb zgradilo v Celju 23 novih prodajnih lokalov. S tem v zvezi se bo izboljšal tudi številčni odnos prebivalcev na eno trgovino (leta 1956 — 254 prebivalcev na eno trgovino, v letu 1961 pa 234 prebivalcev na eno trgovino). To razmerje je sicer navidezno, predvsem, če upoštevamo republiško povprečje, ki znaša 316 prebivalcev na eno trgovino, kar ugodno, vendar je pri tem nujno računati tudi na velik dnevni dotok prebivalstva iz podeželja, ki se zaradi normalne boljše sortiranosti trgovine v mestu pač iste v veliki meri poslužuje.

Planiran porast zaposlenega osebja v trgovini ni v sorazmerju s povečanim blagovnim prometom, vendar se predvideva, da bo boljše tehnična urejenost prodajnih lokalov in pa v večji meri embalarano blago zahtevalo manj kadra.

Blagovni promet na malo in na veliko skupaj se bo povečal do leta 1961 za 7,491 milijonov ali 51 % in sicer v trgovini na malo za 55 %, v trgovini na veliko pa za 50 %.

Obrazložitev za nekatere investicije:

Veletrgovini »Koloniale-živila« in »Potrošnik« se bosta združili. Dosedanja razdrobljena in skrajno neprimerna skladišča ne odgovarjajo potrebam, zato se bo zgradilo novo skladišče v vrednosti din 50.000.000. S tem bo omogočena manipulacija z blagom in ustvarjena možnost za primerno poslovanje. Istočasno pa bodo dosedanja skladišča obstoječih podjetij sproščena za namene ostale trgovine, kjer so pogoji za skladiščenje manj zahtevni.

Da se omogoči čim bolj higienska in ekonomičnejša prodaja živil, je potrebno iste embalarati v za potrošnika primerno embalažo. Zato bo novo grosistično podjetje uvedlo v čim večji meri embalaranje prehranbenega blaga. S tem se bo omogočila tudi ustanovitev trgovine s samopostrežbo, ki je v Celju že kar nujno potrebna.

Trgovsko podjetje »Agropromet« bo s predvidenimi investicijami ustvarilo takšne pogoje, da blago ne bo več podvrženo prevelikemu kalu in gnitju, istočasno pa bo omogočeno tudi odgovarjajoče transportiranje v oddaljenejša potrošna skladišča.

Skladiščni prostori trgovskega podjetja »Kovino-tehna« so postali spričo potreb premajhni. Iz leta v leto naraščajoč promet zahteva obsežnejša skladišča kot tudi ostale prostore za poslovanje.

Obstoječa detajlistična trgovina se mora v glavnem obnoviti in primerno modernizirati v skladu z današnjimi potrebami in zahtevami. Nove investicije se bodo vložile v trgovino samo tam, kjer bo obstojala konkretna potreba spričo strnjenih naselij ali pa splošnega pomanjkanja trgovske mreže. Pri tem mora absolutno obveljati načelo, da je treba trgovino približati prebivalstvu.

Skupna vrednost predlaganih investicij za področje blagovnega prometa znaša torej:

skupaj	din 890 milijonov	100 %
trgovina na malo	din 430 milijonov	48 %
trgovina na veliko	din 460 milijonov	52 %

Z investiranjem zgoraj navedenih sredstev bi se primerno uredili in tudi povečali obstoječi prodajni lokali, zgradilo zadostno število novih lokalov, ki bi se tudi primerno in sodobno opremili, prav tako pa bi se usposobila tudi grosistična trgovska mreža, da bo lahko primerno in v skladu s svojo funkcijo opravljala svoje delo.

Gornja investicijska sredstva se bodo črpala iz naslednjih virov:

	v milj. din
1. sredstva ObLO Celje za namene trgovine	210
2. ustvarjena inv. sredstva v trg. organizac.	240
3. sredstva OLO in sploš. invest. sklada	440
skupaj	890

Ustvarjanja gornjih sredstev po tč. 1 in 2 se predvideva na osnovi obstoječih instrumentov, preostala sredstva pa naj bi se pridobila iz sredstev OLO in sploš. invest. sklada v obliki kreditov, ki jih pa bo trgovina najemala lahko le pod ugodnimi pogoji.

Veliko oviro za razširitev in modernizacijo trgovin predstavlja privatna lastnina lokalov in opreme. Tako je danes še ca. 45 % lokalov privatna lastnina. Vlaganje investicij v te lokale je problematično, v mnogih primerih pa se s privatnim lastnikom glede ureditve lokala sploh ni mogoče sporazumeti. Za opremo, ki je že zdavnaj dotrajala, zahtevajo lastniki visoko obrabnino, tako da je ta oprema že večkrat plačana. V primeru pa, ko hoče trgovina nabaviti novo opremo, naleti na vse mogoče težave in nerazumevanje pri odstranitvi dotrajane opreme. Slično ali še slabše stanje je pri adaptacijah privatnih lokalov. Rešitev tega vprašanja nujno terjaja spremembo tozadevnih predpisov v smislu večje ingerence oblastvenih organov v razpolaganju z lokali.

7. Kadri

Sistem šolanja kvalificiranih trgovinskih delavcev ustreza sedanjim zahtevam trgovine. Zato bo potrebno v bodoče razvijati in dopolnjevati oblike vzgoje, predvsem pa si prizadevati, da pridobijo trgovinski delavci več izkušenj v praksi — na svojih delovnih mestih. Kapacitete šole v perspektivi zadoščajo, da se doseže normalen priliv strokovne delovne sile.

Osnovni problem kadrovske politike v trgovini je stalnost kvalificirane delovne sile. Ze nekaj let je opaziti močan odliv predvsem starejšega kadra, ki odhaja v komercialne službe drugih gospodarskih panog. Tudi razmerje zaposlene moške in ženske delovne sile ni normalno. Neugodno stanje se je v zadnjih letih nekoliko popravilo, vendar je še vedno kritično stanje pri nekaterih podjetjih s tehničnim blagom (kemikalije, železnina, usnje), kjer ne uspeva pridobiti potrebne števila moških vajencev.

Gibanje zaposlenega osebja v trgovini na drobno:

1955		1956		1957	
Osebe	Vajenci	Osebe	Vajenci	Osebe	Vajenci
637	87	630	74	691	92

Skladno s porastom prebivalstva, prometa in številoma trgovin bo potrebno v razdobju od leta 1957 do 1961 vzgojiti 220 novih moči v trgovskem omrežju na malo. Upoštevajoč razmerje med delavci in uslužbenci bo potrebno zaposliti v naslednjih petih letih

176 trgovskih delavcev in
44 uslužbencev.

Trgovinski delavci se vzgajajo preko strokovne šole in posebnih seminarjev z zaključnimi izpiti, uslužbenci pa se rekrutirajo iz ekonomskih in srednjih šol. Dinamika zaposlitve trgovskega osebja v trgovinskem omrežju na malo v naslednjih petih letih je naslednja:

1956	1957	1958	1959	1960	1961
630	691	740	790	820	850
Ind.					
100	109	718	125	132	135

V petih letih bo zgrajenih 23 novih lokalov. Zaradi rentabilnosti in sodobnejše organizacije dela bo kapaciteta lokalov sorazmerno večja od obstoječega povprečja, ki znaša 4,14 oseb na prodajalno. Takšni lokali bodo potrebovali do 10 zaposlenih, zato je predvidena kvota potrebnega kadra utemeljena. S tem pa bi se povprečje dvignilo od 4,14 na 4,8 oseb na prodajalno, kar je nad planiranim povprečjem okraja, kajti Celje kot industrijsko in trgovsko središče že sedaj zaradi razsežnejših lokalov presega okrajno in republiško povprečje.

Ker bo v nadaljnjem razvoju blagovnega prometa vloga grosistične trgovine relativno padla, ni razlogov, da bi se število zaposlenih povečalo. Predvideno povečanje prometa za 50 % je v letu 1957 skoraj doseženo, predvideno združevanje podjetij ustreznih strok pa bo omogočilo, da bodo nove organizacijske enote poslovale racionalnejše na nivoju planiranega prometa, v določenih primerih celo z manjšim številom zaposlenih.

Dinamika zaposlitve trgovskega osebja v trgovini na veliko v naslednjih letih je naslednja:

	1956	1957	1958	1959	1960	1961
	516	703	703	700	690	680
Indeks	100	136	136	135	133	131

Skupna tabela gibanja delovne sile v trgovini na malo in veliko:

	1956	1957	1958	1959	1960	1961
	1146	1394	1443	1490	1510	1530
Indeks	100	121	126	130	132	134

Kvaliteta trgovskega kadra, predvsem v manjših trgovinah na drobno je zelo problematična. Neenaki pogoji dela in plačila povzročajo običajno beg sposobnejših kadrov, ki si iščejo ugodnejših pogojev v drugih gospodarskih panogah. Pomanjkanje starejšega, strokovno razvitejšega kadra pa slabi vzgojo vajencev na delovnih mestih, kjer bi si morali pridobiti največ ustrezne prakse. Nerazvitost delavskega upravljanja in šibkost družbenega nadzorstva pripeljeta takšna podjetja marsikdaj v ekonomske težave. Zato bi ustanavljanje močnejših gospodarskih enot koristilo vzgoji kadrov. Poleg izpopolnjevanja šolskega pouka bo potrebno uveljaviti še druge oblike vzgoje, predvsem pa v smeri sodobnejšega trgovanja z modernimi tehničnimi pripomočki in načini, ki najbolj ustrezajo razvitosti omrežja in željam potrošnikov. Prav tako pa bo potrebno v prihodnjih petih letih razpisati štipendije za določeno število aranžerjev strokovnjakov.

XII. poglavje

TURIZEM IN GOSTINSTVO

Področje celjske občine je razen drugih gospodarskih panog značilno tudi po močno razvitem turizmu, ki obsega zdravstveni, počitniški, prehodni in izletniški turizem.

Celje s svojimi 30.000 prebivalci ni samo industrijsko mesto kot nekateri napačno trde, temveč ima tudi svoj izraziti turistični poudarek, tako mesto samo s svojo bližnjo okolico, kakor mesto kot središče najmočnejšega slovenskega turističnega področja. Celje leži v prelepi kotlini, ki jo obrobja prijazno gričevje z naravnimi turističnimi postojankami, odnosno izletniškimi točkami.

Izrednega pomena v turizmu pa ima za področje občine Celje tudi Zdravilišče Dobrna, ki spada s svojimi napravami, naravnimi lepotami in po ureditvi med vodilna zdravilišča in turistična mesta v Jugoslaviji. Dobrna leži v izrednem naravnem okolju, ki daje svojstven pečat ugodnim podnebnim prilikam ter nudi prelepo naravno sliko. Še pomembnejši od tega pa so zdravilni vrelci s termalno vodo, ki v razmeroma dobro urejenih zdraviliških napravah služi za zdravljenje najrazličnejših obolenj, med katerimi so predvsem indici-

rana ginekološka obolenja. Turizem karakterizira najmočnejšo gospodarsko panogo v Dobrni, saj je pomen ostalih minimalen.

Tudi pregled nočitev, ki ga v naslednjem podajamo, potrjuje, da je področje celjske občine zelo močno po turističnem prometu, saj se po številu nočitev uvršča med najmočnejše turistične občine v Sloveniji.

Leto	Celje z Dobrno		OLO Celje
	gostov	nočitev	nočitev
1948	22.131	110.649	263.108
1949	23.593	105.000	296.673
1950	19.718	126.999	308.806
1951	20.092	129.718	327.911
1952	18.483	103.343	225.388
1953	21.182	101.405	271.870
1954	22.287	80.945	229.808
1955	57.043	91.841	263.000
1956	22.577	98.345	283.530
1957	25.229	134.543	349.250

Pregled nočitev nam za Celje kaže dvojje značilnosti. Med tem, ko število nočitev v okraju sistematično narašča, v Celju pada. Prvi rapidni padec ugotovimo leta 1949, ko zaradi ukinitve hotelov »Pošta« in »Beli vol« pade število nočitev za 20.000, napram prejšnjemu letu. Nato zasledimo ponoven dvig za 9.000 nočitev v letu 1953 napram letu 1952, ker je v tem letu začel poslovati hotel »Savinja«. Število nočitev zopet pada v letu 1957, ker je bil koncem leta 1956 ukinjen hotel »Savinja«. Z 23.000 nočitvami so bile v letu 1957 zasedene 100% skozi vse leto hotelske kapacitete, ki se bodo lahko povečale v letu 1958 za slabih 10%, ker je hotel »Evropa« preuredil nekdanji bar v tujske sobe. Dokler ne bo zgrajen v Celju nov hotel, bo možno dosežati letno le okoli 25.000 nočitev.

V Dobrni število nočitev zelo niha in se v njih odraža reorganizacija gostinstva in njegova vloga. Tako je za prvo obdobje značilno, da so v času regresov prihajali delavci in uslužbenci na letni oddih v Dobrno, po ukinitvi regresov v letu 1952 nočitve občutno padajo, ponovni padec pa se zaznamuje na prehodu v letu 1954, ko so prešli vsi gostinski objekti v zdravstveno ustanovo. V tej organizacijski obliki se je turizem postopoma uveljavljal in je bila najdena rešitev in sodelovanje med zdravstvom in turizmom, ki zabeleži v letu 1956 posebej pa v letu 1957 izredne uspehe ter doseže rekordno število nočitev. Na te rezultate je posebej ugodno vplival razvoj domačega — hišnega turizma, saj je bilo na razpolago pri zasebnikih okoli 300 ležišč.

Mesto Celje, vsaj njegov stari del, je v celoti zanimiv turistični objekt, saj je mnogo starih zgradb, ki so značilne za časovna obdobja, skozi katera se je mesto razvijalo. Muzej ima bogato zbirko in če bo s časom obnovljen in urejen še lapidarij, bo to eden najlepših pokrajinskih muzejev in kot tak privlačna turistična in kulturno-zgodovinska znamenitost. Stari grad slovi ne samo v naši državi, temveč si ga zelo radi ogledujejo tudi turisti iz zamejstva. Med kulturno zgodovinske znamenitosti, ki imajo pomen za turizem, moramo naštet predvsem staro grofijo z muzejem z viteško dvorano in sijajno stropno sliko — kompozicijsko nadaljevanje stenske arhitekture. Mestno gledališče, ki je bilo prenovljeno leta 1953, vključuje v svojo stavbo mogočen severo-zahodni stolp nekdanjega mestnega obzidja. Opatijska cerkev z gotško kapelico je arhitektonsko visoko vredna kulturna znamenitost. K tem zgodovinskim objektom je dodati še Stari grad, ki ga posebej vrednoti obseg dobro ohranjenih ruševin in izredna lokacija. Med znamenitostmi je omeniti še fragmente mestnega obzidja, vodni stolp. Med spomenike polpre-

tekle dobe prištevamo prekrasen spomenik NOB na Slandrovem trgu, spominsko ploščo na Trgu svobode in stari pisker ter muzej NOB. K tem spomenikom se bo v najkrajšem času priključil še spomenik z grobiščem ŽFT na Golovcu, ki bo ves spremenjen v veliki mestni gaj.

Se številna prijazna izletišča, kakor Miklavški hrib, Anski vrh, Sv. Ana na Teharjih in Šmartno v Rožni dolini so nad vse prijazne izletniške točke, ki izpolnjujejo pestrost turistične panorame mesta Celje. Posebej zanimiva objekta sta Celjska koča in Svetina ter predel okoli njih, ki bo v kratkem povezan s krožno cesto Store—Svetina—Celjska koča—Celje in bo postal celjsko turistično športno središče (pozimi zimski šport, poleti izleti in rekreacija). V obdobju tega perspektivnega plana kaže vsekakor najprej gotovo dokončati cesto, v kasnejših obdobjih pa ta predel izpopolniti z objekti turističnega značaja. Med športne objekte, ki imajo tudi turistični pomen, moramo omeniti še veliko ljudsko kopališče v Celju, ki ga je dokončati, ter drsališče in skakalnico v mestnem parku ter lepi lahkoatletski stadion. Svojstveno vlogo pa ima Celje kot tranzitno turistično središče za turistično zaledje z letno 350.000 nočitvami. Večina gostov in turistov, ki obiščejo zdravilišče Rogaško Slatino, Dobrno Laško, Rimske Toplice, Obsotelje, predel severno od Celja ter Savinjsko in Logarsko dolino, se ustavi v Celju, večina vsaj za nekaj ur, nemalo pa jih v Celju tudi prenoči. Prenočilo pa bi jih še več, če bi bile na razpolago prenočitvene kapacitete, ki predstavljajo eno glavnih ovir za uspešen in pravilen razvoj turizma na našem področju.

Turistični pomen Dobrne se po njeni funkciji razlikuje od ostalih turističnih krajev v Sloveniji in ga uvršča v skupino naših vodilnih zdravilišč. Nakazane številke o doseženih nočitvah potrjujejo, da sta turistični pomen in različnost v obliki turizma v zadnjih letih skokoma napredovala. Analiza dokazuje, da bodo potrebe turizma in gostinstva, ki je daleko najkrepkejša gospodarska panoga, v tem kraju še naraščale. Turistična zmogljivost Dobrne ne zadostuje sedanjim potrebam in povpraševanju turističnih interesentov. Poizkus podaljšane turistične sezone preko jeseni v zimo do pomladi je imel močan vpliv na porast nočitev in dosega Dobrna najdaljšo turistično sezono izmed zdravilišč in najvišjo povprečno dobo bivanja. Turistično gostinska dejavnost ima z izrabo ugodnih prirodnih pogojev možnost, da se uveljavi kot najmočnejša gospodarska panoga, ki bo v bodočih letih močno vplivala na gospodarstvo v dobrnski kotlini in bi kot ekvivalent tega dejstva vplivala na nadaljnji razvoj zdravilišča, ki si je že sedaj pridobilo ugoden trg v tuzemstvu in v inozemstvu.

Zraven prirodnih znamenitosti in izredne pokrajine je znana okolica Dobrne po bogati alpski flori, saj je na pogorju Paškega Kozjaka najti celo encian, ki je za te višine dokaj redek pojav. Dobrna se omenja že v starem veku ter potrjuje najdbe v okolici (Sv. Jošt na Kozjaku) naseljenost v hallstatski dobi. Obdobje NOB pa je zapisano s pohodom XIV. divizije preko Paškega Kozjaka in nas spominjajo na te dneve spomenik na Brdcah pri Sv. Joštu in v Dobrni.

Obnovljene in dobro urejene zdravstvene naprave, ki omogočajo zdravljenje po sodobnih načelih, imajo velik pomen za razvoj turizma v Dobrni, zraven tega pa je za turiste dokaj dobro poskrbljeno tudi v pogledu razvedrila. Urejeno je sodobno keglišče, igrišče za odbojko, zaprt bazen za plavanje s termalno vodo, preskrbljeno je tudi za koncerte v turistični sezoni in druge kulturne prireditve. Znana so lepa izletišča na Stari grad, Lemberg, na Paški Kozjak in Hudičev graben.

V obdobje tega perspektivnega plana je potrebno v Dobrni pričeti z gradnjo prostožračnega bazena in weekend naselja ter nadaljevati z ureditvijo kraja. Urediti je po izvršeni regulaciji Dobrnice sprehajališče

od uprave zdravilišča do Arliča, ki bo brez dvoma za turista in kraj velika pridobitev. Weekend hišice se naj uredijo v neposredni bližini novega kopališča na pobočju bližnjega hriba. Nujno pa je potrebno pristopiti tudi h komunalnim delom, od katerih je nadaljnji razvoj turizma v tesni odvisnosti. Potrebno je povečati kapacitete vodovoda, urediti javno razsvetljavo ter modernizirati cesto Vojnik—Dobrna.

Na področju občine kaže posvetiti tudi skrb razvoju turizma v Frankolovem, ki ima mnogo naravnih pogojev za razvoj turizma, posebno prednost pa mu daje lega ob glavni prometni cesti, po kateri vsako leto prihaja mnogo inozemskih in tuzemskih avtomobilistov. V prvem obdobju je misliti na ureditev campinga ter na izkoriščanje termalne vode pri izvirkah ob glavni cesti. Frankolovo ima tudi več kulturno zgodovinskih objektov, ki bodo lahko mnogo koristili turizmu, iz novenjšje dobe pa dve veliki grobnici ob glavni cesti. Kraj je tudi obdan z izrednimi izletniškimi točkami Stenico, Kamno goro, Žičkim samostanom in podobnim.

Gostinstvo bo skladno s celotnim razvojem gospodarstva prav tako doseglo ustrezen napredek in imelo pomembno vlogo v razvoju turizma. Gostinsko gospodarske organizacije bodo morale v nadaljnjem razvoju v večji meri upoštevati potrebe delovnih ljudi in razvijajočega se turizma. Obstoječa gostinska podjetja in gostišča bo potrebno sodobno urediti in opremiti, sedanje raven in izbiro gostinskih storitev pa primerno izboljšati. Predvsem je treba doseči kulturnejšo postrežbo in skrbeti v večji meri za razvedrilo gostov.

Gostinske usluge vplivajo tudi na standard delovnih ljudi, zato se naj ustanavljanju novih gostinskih obratov posveča več pozornosti kot doslej, tako glede investicij kot kadrov.

Gostinske in nočitvene kapacitete so se zmanjšale napram predvojnemu stanju za preko 50 %. To zmanjšanje kapacitet ima v sedanjem razvoju turizma svoje negativne posledice, prav posebno še, če upoštevamo, da je Celje imelo pred vojno okoli 600 ležišč, v letu 1957 pa je na ožjem področju mesta Celja le 72 ležišč (na Celjski koči in na Svetini pa nadaljnjih 110). Tudi Dobrna je napram predvojnemu stanju izgubila preko 100 ležišč, kar vse seveda pomeni mnogo v turistični sezoni. Prav tako pa so zmanjšane turistične zmogljivosti v manjših krajih Frankolovem, Vojniku in Štorkah. Število gostišč in restavracij je občutno zmanjšano, saj so opuščeni tako v Celju kot v Dobrni nekateri veliki objekti. Zaradi takega stanja je neobhodno potrebno takoj pristopiti h gradnji novega hotela v Celju, s katerim se naj zajamči najmanj 75 ležišč. V ta objekt pa je vgraditi tudi sodobno restavracijo, dancig in vrtno restavracijo. Hotel naj bo sodobno urejen, vendar je predvsem potrebno upoštevati ekonomičnost, da bodo lahko gostinske storitve primerne našim prilikam ter da bo zajamčeno rentabilno poslovanje. Potrebno je tudi dograditi gledališko kavarno, saj obstoječe kavarniške kapacitete ne zadoščajo za potrebe mnogih turistov, poslovnih ljudi in domačinov. V središču mesta je potrebno urediti sodobno ekspres restavracijo, obnoviti vse restavracije v središču mesta ter urediti tri objekte za družbeno prehrano s skupno zmogljivostjo 3.000 abonentov.

Glede na omejena sredstva za investicije in glede na razpoložljive kapacitete obstoječih gostinskih obratov je potrebno omogočiti, da bodo tudi kuhinje sodobno urejene in opremljene, delovne kolektive pa še vnaprej ekonomsko zainteresirati za sprejemanje abonentov v splošnih gostiščih. Takšen način reševanja in obravnavanja družbene prehrane je v danih pogojih najbolj gospodarski tudi zato, ker je tehnična izpopolnitev obstoječih gostišč nujno potrebna zaradi zastarelosti in izkoriščenosti kuhinjskih in restavracijskih kapacitet. Upoštevati je potrebno, da ima gostinstvo važno vlogo v pogledu zadovoljevanja potreb po družbeni prehrani, saj preskrbuje preko 1000 abonentov.

Občina bo še v naprej podpirala gostinske obrate, ki skrbijo za prehrano abonentov, prav tako pa bodo podvzete mere, da se uredijo novi sodobni obrati za prehrano delavcev v strnjenih industrijskih okoliših.

V Dobrni bo nujno potrebno rekonstruirati Zdraviliški dom, da se poveča zmogljivost restavracije ter v starem delu sodobno uredijo hotelske kapacitete. Sedanja zmogljivost restavracijskih prostorov ne zadošča v visoki turistični sezoni, zato bo neobhodno potrebno misliti na širjenje restavracijskih prostorov. Z ureditvijo weekend naselja pri kopališču in na pomočju pri zdravilišču pa je potrebno povečati hotelske kapacitete in ustvariti pogoje za počitniški turizem. Na izletniških točkah Petriček, Anski vrh, Šmartno v Rož. dolini, Hudičev graben, Frankolovo, Arlič in Sv. Ana je potrebno urediti prijetna domača izletniška gostišča.

Vzporedno s kapacitetami, ki služijo naravnost turizmu, je omeniti še prometno problematiko. Nujno potrebno je, da se v Celju končno uvede mestni lokalni avtobusni promet, ki bi koristil v prvi vrsti Celju, celjskemu prebivalstvu in v veliki meri tudi turizmu. Podjetje Avtobusni promet mora dobiti več novih avtobusov, saj je dober avtobusni promet in povezava z zaledjem samo v korist gospodarstvu naše občine, turizmu in mestu. Prav pa bi bilo, da podjetje Avtobusni promet ne uvaja prog republiškega značaja, dokler ni rešeno vprašanje dobrih avtobusnih zvez na področju občine Celje, saj je le-ta njegov ustanovitelj. Zraven tega pa naj podjetje skrbi tudi za promet na področju celjskega turističnega področja, ki se ujema z mejami okraja.

Kazalo bi tudi iz sedanjega »Avtobusnega prometa« in poslovalnice »Putnik« ustanoviti močno prometno — turistično podjetje, ki bi obvladalo tako okrajni promet, mestni promet in turistično dejavnost v ožjem smislu.

Tudi ceste se morajo na območju naše občine popraviti in izboljšati. Posebnega pomena za turizem je poleg ceste Vojnik—Dobrna in krožne ceste Štore—Svetina—Celjska koča—Celje tudi cesta na Stari grad, razširitev Mariborske ceste, ureditev ceste v Hudičev graben in končno tranzitka, ki pa iz turističnih razlogov ne bi smela potekati predaleč iz mestnega jedra. Zato bi naj postala bodoča tranzitna cesta sedanja Dečkova cesta z ustreznimi korekturami.

Poseben pomen za turizem bo imelo tudi urejeno savinjsko nabrežje, ki naj pričinja pri novem mostu, konča pri izlivu Ložnice v Savinjo, ter sprehajališče v Dobrni, ki bi potekalo od zdraviliške uprave do Arliča ob potoku Dobrnica.

Za uspešen nadaljnji razvoj turizma so potrebna torej naslednja komunalna dela:

1. Cesta Štore—Svetina—Celjska koča—Celje.
2. Cesta na Stari grad.
3. Razširitev Mariborske ceste.
4. Ureditev tranzitke preko Dečkove ceste.
5. Avtobusi za mestni lokalni promet.
6. Avtobusi za turistično področje.
7. Ureditev savinjskega nabrežja, kanalizacije, plinov in odplak.
8. Cesta Vojnik—Dobrna.
9. Cesta Dobrna—Hudičev graben.
10. Regulacija Dobrnice in njenega pritoka z ureditvijo sprehajališča od zdraviliške uprave do Arliča.
12. Javna cestna razsvetljava v Dobrni in Vojniku.

Vzporedno z razvojem turizma je velike važnosti tudi modernizacija in razširitev trgovske mreže, ki je turizmu neobhoden sopotnik. Isto velja tudi za obrtno dejavnost, predvsem za obrt uslužnostnega značaja. Obrt bi morala najti primerno obliko spominčkov, trgo-

vina pa ustrezno obliko prodaje le-teh in tudi prodaje domačih narodnih motivov v primerni v ta namen urejeni trgovini v Dobrni in v Celju.

V nadaljnjem razvoju gostinstva bo odločilna vloga na strokovno sposobnem osebju. Zato je potrebno v bodoče posvetiti vso pozornost vzgoji gostinskih delavcev, ki se naj organizira v novo ustanovljeni šoli za gostinske učence, na strokovno izpopolnjevalnih tečajih s pomočjo štipendiranja učencev na Gostinski in na Hotelski šoli. Gostinska podjetja, ki imajo zaposlenih dovolj kvalificiranih delavcev, pa morajo obvezno sprejeti v uk določeno število vajencev, prav tako pa bo občina nudila vso pomoč novoustanovljeni šoli v Celju in bo štipendirala gostinske delavce na drugih šolah.

Zaradi predvidenega povišanja gostinskega prometa, novih kapacitet in močne fluktuacije je potrebno do leta 1961 vzgojiti okoli 200 gostinskih delavcev, in sicer 15 visokokvalificiranih, 120 kvalificiranih in 65 polkvalificiranih. Poleg izobrazbe gostinskega osebja mora biti poglavitna skrb gostinskih gospodarskih organizacij in Gostinske zbornice, da z dobro organizacijo dela in s pravnim nagrajevanjem dosežejo čim večjo storilnost. Način nagrajevanja mora biti tak, da bo stimuliral podjetje in posameznika za doseganje čim večjega prometa, za čim večje izkoriščanje kapacitet in za prodajo kvalitetnih uslug.

S pravilno vzgojo gostinskih in turističnih delavcev je potrebno doseči pravičen odnos do gosta in pravilno vrednotenje gostinskega poklica.

Dosedanja propaganda je sicer zadoščala, ker tujcev nismo mogli v večjem obsegu vabiti zaradi pomanjkljivih ali slabše urejenih kapacitet. Z obnovitvenimi deli v Dobrni, ki so že izvršena in z gradnjo novega hotela v Celju bo potrebno, razviti močnejšo in solidno turistično propagando, kateri je zagotoviti potrebna denarna sredstva. Olepševalna in turistična društva so se razvila v močne organizacije tako da jim je možno posvetiti vso skrb za turistično propagando ter jim poveriti tudi ostale naloge v zvezi s turizmom. Njihovo delo je potrebno materialno podpirati ter jim prepustiti turistično takso in nuditi pomoč v njihovem delu za zbiranje zasebnih turističnih ležišč na ta način, da se zasebna turistična ležišča ne obdavčijo z dohodnino ali podobnimi dajatvami.

Pregled gostinskega prometa za področje naše občine nam prav tako potrjuje pomembnost turizma in gostinstva v tem področju, saj dosega preko eno tretjino vsega gostinskega prometa in preko eno tretjino nočitev na področju celjskega okraja. Gostinski promet se je v preteklih letih na področju občine gibal tako-le:

v 000 din

Vrsta storitve	195	%	1956	%	1957	%
Alkoholne pijače	245.900	49,4	230.839	46,1	305.797	47,3
Brezalkohol. pijače	24.677	4,9	31.668	6,3	39.742	6,2
Jedila	191.264	38,6	197.382	40	253.695	39,3
Nočnine	17.299	3,4	26.391	5,4	33.909	5,2
Ostalo	18.673	3,7	10.669	2,2	12.496	2
Skupaj:	497.813	100	496.949	100	645.639	100

Dosedanji delež pri kupni moči prebivalstva, ki ga je doseglo gostinstvo, znaša okoli 15%. Z ozirom na povečanje kupne moči in povišanje turističnega prometa se bo promet v gostinstvu v prihodnjih 5 letih zvišal za 93% napram letu 1956, tako da bo doseženo v letu 1961 950 milijonov din prometa. Hkrati pa bo doseženo

z ozirom na nove zmogljivosti in podaljšanje turistične sezone 50% povečanje števila nočitev v primerjavi z letom 1956, in sicer 150.000 domačih, od tega 6.000 nočitev inozemskih gostov v letu 1961.

INVESTICIJE

Za izvedbo tega načrta je potrebno v letih 1957 do 1961 vložiti znatna investicijska sredstva v turistične in gostinske objekte. Po predloženem načrtu bo z investicijami pridobljeno:

105 ležišč z novogradnjami

80 postelj bo opremljenih in urejenih v obstoječih objektih

400 sedežev bo obnovljenih v obratih z družbeno prehrano

500 sedežev bo sodobno urejenih in opremljenih v obstoječih restavracijah in gostilnah

320 sedežev bo novih v novograjeni restavraciji in kavarni.

Potrebne so naslednje investicije:

Objekt	Potrebna sredstva v milijonih
1. Hotel B s 75 posteljami in restavracijo s 100 sedeži	120
2. Dograditev in oprema gledališke kavarne 240 sedežev	28
3. Rekonstrukcija in oprema expres restavracije	15
4. Ureditev 3 obratov za družbeno prehrano	120
5. Obnova Rebernikovega zavetišča	10
6. Novo weekend naselje v Dobrni 30 ležišč	12
7. Prostozračni bazen v Dobrni	10
8. Rekonstrukcija in obnova 10 gost. obratov	100
9. Ureditev dveh prostorov za taborjenje	2
Skupaj:	417

Pri sedanjem sistemu delitve dohodka in predvidenem povečanju prometa v gostinstvu bodo gospodarske organizacije v letih 1957 do 1961 imele na razpolago naslednja sredstva ali ustvaritve skladov pri občinskem ljudskem odboru:

Amortizacija za nadomestitev	34
Skladi za investicije gostinskih organizacij	77
Kreditni sklad ObLO	40
Kreditni sklad OLO	30
Sredstva drugih panog za družbeno prehrano	120
Skupaj:	301
Zvezni krediti	116
Skupaj:	417

Kakor je razvidno, bo možno z razpoložljivimi sredstvi izvesti le manjše rekonstrukcije in delno obnoviti opremo. Občinski ljudski odbor bo del sredstev, ki izvirajo iz plačil gostinstva za prometni davek za alkoholne pijače, uporabil za formiranje sklada za kreditiranje gostinstva. Manjkajoča sredstva v višini 116 milijonov od celotne potrebe bo potrebno zajamčiti iz zveznih in republiških kreditov ter bo občina in okraj dala svoja sredstva prvenstveno za soudeležbo na na-

tečajih za te kredite. Prav tako pa bodo iz okrajnih in občinskih kreditnih sredstev financirane rekonstrukcije najvažnejših gostinskih in turističnih objektov.

Občinski ljudski odbor bo upošteval pri odmeri družbenih obveznosti potrebe gostinstva in turizma ter bo z gospodarsko in finančno politiko do teh panog omogočal njun nadaljnji razvoj ter skrbel za formiranje sredstev za investicije tudi pri gospodarskih organizacijah.

XIII. poglavje

OBRT

Dosedanji razvoj obrti v celjski občini

Obrt je gospodarska panoga, ki s svojo dejavnostjo dopolnjuje industrijsko proizvodnjo, proizvaja izdelke po naročilu, vzdržuje industrijske proizvode, opravlja razne storitve in usluge. Njen razvoj in struktura sta odvisna od stopenj industrijskega razvoja ter splošnega družbeno-ekonomskega stanja. Razvoj industrije pospešuje razvoj obrti, obenem pa spreminja tudi njegovo strukturo: industrija stalno prevzema proizvodnjo določenih izdelkov od obrti, hkrati pa poraja potrebe po novih obrtnih delavnostih.

Razmeroma dobro razvita industrija in trgovina v Celju, kot posledici večjega prirodnega in upravnega središča, sta že pred drugo svetovno vojno ustvarili ugodne pogoje za razvoj obrti. Tako je bilo leta 1940 na območju takratne mestne občine Celje 506 obrtnih delavnic s skupno 1349 delovne sile in 449 vajenci. Povprečje 2,66 zaposlenih na eno delavnico je bilo torej precej nad takratnim republiškim povprečjem, ki je leta 1939 znašalo 1,75.

Vojna je tudi obrt močno prizadela. Registracija zasebnih obrti kaže v letu 1948 komaj 312 vpisov. Sistem racioniranja in razdeljevanja surovin v prvih povojnih letih ter nastajanje socialističnega sektorja obrti sta zavrla zasebno obrt, ki je v letu 1953 narasla komaj na 385 delavnic. To število v naslednjih letih ni bilo več preseženo.

Nasprotno pa je sprememba družbenega sistema po osvoboditvi vplivala na hiter razvoj socialističnega sektorja obrti. Ta se je začel razvijati predvsem iz prevzetih delavnic in obratov zasebnikov, v manjši meri pa tudi v novozgrajenih obrtnih delavnicah. Organizacijska oblika obrtnih gospodarskih organizacij se je v teku let večkrat menjala in se je v sedanji obliki samostojnih delavnic in podjetij ustalila šele pred nekaj leti.

Podatki o številu prebivalstva, ki je v letu 1956 odpadlo na obrt in zaposlenega v merilu FLRJ, LRS, v okraju Celje in v občini Celje, kažejo, da je obrt, kljub pomanjkanju obrtniških kapacitet, na območju sedanje občine relativno dobro razvita. To ponazoruje naslednji pregled.

	Število prebivalcev	
	na 1 obrat	na 1 zaposlenega
FLRJ	130	65
LRS	90	35
OLO Celje	109	32
ObLO Celje	95,6	23,6 brez vajencev

Pregled se nanaša na leto 1956 in zajema oba sektorja lastništva.

V družbenem sektorju obrti je odpadlo v letu 1956 na en obrat (skupno z vajenci) 24,8 zaposlenih, v zasebni obrti pa 1,6 zaposlenih na delavnico.

Zasebnih obrtnikov, ki so delali sami, ali pa samo z vajenci, je bilo 59,7%. Tuje delovne sile, brez mojstrov — lastnikov delavnic, je bilo 228.

Pomanjkanje poslovnih prostorov, boljši pogoji dela, zlasti pa večja materialna stimulacija ter znatne možnosti za zaposlitev kvalificirane delovne sile, posebno še mladega kadra, v industriji povzročajo znatno fluktuacijo delovne sile iz obrti.

Pomanjkanje obrtnih obratov in premajhne obrtne kapacitete pa imajo za posledico tudi močno šušmarstvo, ki dela pod ugodnejšimi pogoji na škodo skupnosti, legalnih obrtnikov in kvalitete.

Kadri v obrti:

V obrti obeh sektorjev lastništva je bilo v 1956. letu 1395 kvalificirane delovne sile — (mojstrov in pomočnikov) in 429 vajencev. Od kvalificirane delovne sile je odpadlo na družbeni sektor obrti 829, na zasebni pa 566 oseb.

Razmerje med kvalificirano delovno silo in vajenci je bilo 3,3 kvalificiranih delavcev na enega vajenca (povprečje za vse skupine dejavnosti).

Razmerje kvalificiranih delavcev: vajenci po posameznih skupinah dejavnosti kaže naslednji pregled:

Skupina dejavnosti	Kvalificirana delovna sila				
	Družb. sekt.	Zaseb. sekt.	Skupno	Vajen. obeh sekt.	Razmerje delavcev : vajen.
Kovinska	300	94	394	95	4,1:1
Elektrotehnična	29	14	43	31	1,4:1
Kemična	3	2	5	—	—
Zemlje—kamna —stekla	35	17	52	21	2,5:1
Gradbena	70	28	98	28	3,5:1
Lesna	61	69	130	42	3:1
Papirna	—	—	—	—	—
Tekstilna	84	145	229	93	2,5:1
Usnje	31	70	101	12	8,4:1
Živila	98	15	113	20	5,7:1
Osebne usluge	28	53	81	33	2,5:1
Ostale	89	46	135	54	2,5:1
Obrtom podobne	1	13	14	—	—
Skupaj:	829	566	1395	429	3,3:1

Iz pregleda je razvidno, da razmerje vajencev do kvalificiranih obrtnih delavcev v nekaterih skupinah dejavnosti ni bilo zadovoljivo, če upoštevamo veljavni normativ 2—3:1.

Ako izvezemo skupino predelave usnja, kjer je to razmerje objektivno podano z upadanjem te delavnosti, bo potrebno zlasti v kovinski skupini kot zelo pomembni, to razmerje v naslednjih letih privedi vsaj na 3:1. Tudi v živilski skupini bo potrebno, da se razmerje popravi vsaj na 5:1. Nasprotno pa je bilo razmerje 2,5:1 v tekstilni skupini in v skupini ostalih storitev preveliko, saj je znano, da dobijo bivši vajenci teh skupin obrtne dejavnosti kot pomočniki težko zaposlitev v svoji stroki. Omenjeno razmerje odraža poleg pritiska same mladine, zlasti ženske, v te obrti predvsem izkoriščanje vajencev po delodajalcih.

Vključevanje vajencev v letih 1954—57 kaže za razdobje petletnega načrta povprečje 157 novih vajencev letno. To število lahko smatramo z malenkostnim popravkom tudi kot nov prirast kvalificirane delovne sile. V petletnem razdobju torej 785 oseb, ali letno okroglo 9%. Dejansko pa narašča število kvalificirane delovne sile v obrti precej počasneje. Vzrokov za to

je več. Najbolj pomembna sta: izpad delovne sile zaradi bolezni, upokojitve in smrti ter beg iz obrti. Toda, medtem ko je izpad zaradi bolezni, starosti in smrti naraven pojav, pa je prehajanje delovne sile v druge gospodarske panoge — poleg nazadovanja nekaterih obrtnih delavnosti — predvsem posledica neurejenih tarifnih prilik v obrti z mnogo manj možnosti stimulacije kot pa je to v drugih gospodarskih panogah, zlasti v industriji in gradbeništvu.

Povečanje števila vajencev je močno odvisno od povečanja obrtnih kapacitet, t. j. od ustreznih novih delovnih prostorov. S predvideno razširitvijo obrtnih kapacitet v družbenem sektorju obrti pa bo ta problem le delno rešen. Neogibno nujno je zato, da se še v teku perspektivnega načrta pristopi h gradnji nove vajenske šole v Celju, ki bo imela tudi delavce ter internat.

Pri zasebnem sektorju obrti ne moremo računati s povečanjem števila vajencev. Zato pade skrb za izučevanje vajencev predvsem na družbeni sektor obrti, ki bo moral v naslednjih letih vključiti znatno več vajencev v uk.

Kako se bo v petletnem razdobju 1957—1961 povečalo število zaposlenih in vajencev v obeh sektorjih lastništva, kaže naslednji primerjalni pregled:

Sektor	Zaposleni			Vajenci		
	1956	1961	Indeks	1956	1961	Indeks
Družbeni	1195	1610	135	197	285	145
Zasebni	669	740	110	232	250	108
SKUPNO:	1864	2350	126	429	535	125

V družbenem sektorju obrti je predvideno naslednje povečanje zaposlenih v razdobju 1957—1961 (po skupinah dejavnosti):

Skupina dejavnosti	Zaposleni		Poveč. v %
	1956	1961	
Kovinska	378	482	28
Elektrotehnična	37	50	35
Kemična	11	22	100
Zemlje—kamna—stekla	98	122	30
Gradbena	81	105	30
Lesna	78	195	150
Papirna	—	—	—
Tekstilna	95	160	68
Usnje	31	35	15
Živila	185	203	10
Osebne usluge	26	34	30
Ostale	149	170	15
Obrtom podobne	26	32	25
Skupaj:	1195	1610	35

Perspektivni razvoj obrti:

V kovinski dejavnosti je predvideno povečanje kapacitet zlasti:

— z zgraditvijo novih proizvodnih prostorov za kovinsko podjetje »Klima«.

To podjetje se uvršča s proizvodnjo klimatizacijskih in ventilacijskih naprav (kaloriferiji, ventilatorji, kondenzni lonci, prirobniki stroji) med največja in najnovejša obrtna podjetja, ki prerašča polagoma že v industrijo. Njegova delavnost se deli na proizvodni del ter

montažo klimatizacijskih in ventilacijskih naprav ter na storitvene usluge inštalaterstva za centralno kurjavo in za vodovod. V prvo navedeni delavnosti je imelo podjetje v letu 1957 povprečno 61 zaposlenih, v drugi pa 90. Skupna vrednost proizvodnje in uslug je znašala v letu 1957 343,5 milijonov din. Obseg proizvodnje in zaposlenih pa narašča iz leta v leto.

Glede na to, da sedanja lokacija delovnih prostorov ne daje podjetju možnosti za razvoj in je tudi v urbanističnem pogledu neprimerna (bližina šol, pretežno stanovanjski predel), je podjetje začelo pripravljati načrte za novogradnjo. Načrti so pred dokončno potrditvijo, potrebna so le še sredstva za pričetek. Ta so v investicijskem planu zajeta v vsoto 124 milijonov dinarjev. Od tega odpade na gradbeni del 100 milijonov, ostalo pa na strojno in drugo opremo.

Po dograditvi novih delovnih in poslovnih prostorov je predviden porast zaposlenih za 58% in proizvodnje za 61% od ustreznega stanja v letu 1957.

— z ustanovitvijo specializiranega obrtnega obrata, ki bo nudil drugim gospodarskim organizacijam proizvodne storitve iz obrtnih strok: kovinsko-strugarstvo ter strojno in orodno ključavničarstvo. Obrat te vrste je — glede na velike potrebe in na skoraj popolno pomanjkanje teh kapacitet — nujen ter bo izpopolnil občutno vrzel v socialističnem sektorju obrti. Ta obrat bo predvidoma zaposlil do 12 visokokvalificiranih delavcev. Za opremo tega obrata je v investicijah predviden znesek 20 milijonov dinarjev.

Poslovni prostori za nov strojno-ključavničarski obrat so predvideni na Ljubljanski cesti, v sedanjih prostorih delavnice Avto-moto-servis. Ta delavnica se bo namreč s predvideno ustanovitvijo moderne avto-servisne delavnice umaknila iz svoje sedanje lokacije.

Ker je predvideno, da bi sedanji samostojni obrtni podjetji Avto-moto-servis in »Avtomehanika« dali osnovo za bodočo avtoservisno delavnico, vsaj v pogledu kadrov, se računa, da bo s koncentracijo delovnih sredstev obeh podjetij možno najti tudi za predvideno novo strojno-ključavničarsko delavnico del potrebnih osnovnih sredstev. Nova avtoservisna delavnica, ki bo ustanovljena in se bodo zanjo gradili novi delovni in poslovni prostori, bo nastala z združitvijo sedanjih samostojnih obrtnih podjetij: »Avto-moto-servis« in »Avtomehanika«.

Sedanje stanje s skrajno omejenimi prostornimi možnostmi v obeh avtomehaničnih podjetjih, ogromen porast cestnega prometa ter domačega in tujega turizma nujno terjajo, da se ustanovi tak obrat v Celju čimprej.

Pri določanju lokacije za to delavnico bo nujno, da bo upoštevan ne samo ugoden dostop ter bližina hotelskih objektov, ampak tudi nujnost, da dobi mesto prepotrebne javne garaže. V tej zvezi bo predstavljala gradnja avtoservisne delavnice le prvo fazo v perspektivnem reševanju tega perečega komunalnega problema mesta Celja.

Nova avtoservisna delavnica bo predvidoma zaposlila 50 do 60 ljudi. Potrebni strokovni kader se bo dobil — poleg kadra iz obeh avtomehaničnih podjetij — tudi še iz zasebnega sektorja.

V elektrotehnični dejavnosti se kaže potreba po določeni reorganizaciji sedanje obrtne delavnice: »Elektroinstalacije«. Iz te delavnice naj bi se izločil del kadra in organiziral v posebno enoto: »**Elektromehanika**«. Organizacijsko bi ta enota bila samostojna obrtna organizacija.

Poslovni predmet te enote je podan že v naslovu: »**Elektromehanika**«. V kooperaciji z obrtno delavnico »Finomehanika« bi popravljala tudi električne računske in druge stroje. Potreba po takem obratu je upravičena. Vedno večje število najrazličnejših električnih aparatov, strojev in naprav za gospodarstvo in gospodinjstvo zahteva posebno delavnico s specializiranim

kadrom, ki bo dorasel vedno večjim tehničnim dosežkom, še zlasti na polju elektrotehnike. Zato je predvideno, da bi se enemu ali dvema kvalificiranima delavcema te stroke omogočilo specializirano strokovno izpopolnjevanje doma in po potrebi tudi v tujini.

Končno se bodo kapacitete v tej dejavnosti povečale z ustreznim servisom pri trgovskem podjetju »Elektromerkator«. Ta servis bo popravljaj radio-aparate in druge električne naprave, stroje in aparate v času garancijske dobe.

V kemični skupini obrtne dejavnosti obstoja delavnica »Vulkanizacija«. Ta delavnica se bo morala s sedanje lokacije umakniti (urbanistični razlogi). Zato je predvidena novogradnja delavnice, ki naj omogoči tudi primeren razvoj. V novograjeni delavnici bo ta obrat uredil še protektorski oddelek, s čemer bo znatno razširila delavnica svojo delavnost. Delovna sila se bo z dograditvijo delavnice lahko trikratno povečala od sedanje.

Predvidena investicija v ta namen znaša 10 milijonov dinarjev.

V kemični skupini dejavnosti se je pri povečanju kapacitet računalo tudi na kemično čistilnico in barvarno, ki je bila ustanovljena tekom letošnjega leta.

Lesno predelovalna skupina obrti se je v letu 1957 močno povečala, ko se je dotedanji obrat lesno industrijskega podjetja »Savinja« v Kersnikovi ulici osamosvojil v obrtno podjetje »Pohišstvo«. Vendar se te kapacitete tega podjetja ne izražajo v izdelkih in storitvah za domače investitorje in potrošnike, ker je podjetje v celoti usmerjeno v izdelavo pohištva za izvoz. To usmeritev bo predvidoma zadržalo podjetje tudi v bodoče.

V tej skupini obrti je problematična samo mizar-ska stroka; konkretno se ta problematika izraža pri mizar-skem podjetju »Oprema«, kjer premajhni delovni prostori ne dovoljujejo razmaha in so delovni pogoji prav tako skrajno neprimerni.

Potrebe investicijskega opremljanja lokalov, delavnic itd., nakazujejo smer razvoja tega podjetja: služilo naj bi predvsem za zadovoljevanje večjih individualnih naročil za podjetja, ustanove, zavode itd.

Po perspektivnem planu je predvideno, da bo to podjetje gradilo nove obratne in poslovne prostore. Predvidena višina investicij (gradbenih in strojnih) je 35 milijonov dinarjev.

V skupini predelave papirja socialistični sektor obrti nima svojih kapacitet z izjemo knjigoveške delavnice Mestne knjižnice in Študijske knjižnice, ki pa je delavnica zaprtega tipa.

Skupina predelave tekstila je v socialističnem sektorju obrti dobro zastopana. Obstoja iz dveh podjetij za moško krojaštvo, dveh delavnic in žensko krojaštvo in iz podjetja »Vezenina«. Skupno v teh obratih je zaposlenih 99 oseb in 16 vajencev. Teh pet obrtnih obratov razpolaga skupno s 394 m² talne površine delovnih prostorov (vključno sprejemnice za stranke in vso opremo) in je — kar zadeva delovne prostore in delovne pogoje na zadnjem mestu med obrtnimi obrati socialističnega sektorja.

Hitro se razvijajoča konfekcija sili tudi te obrate v to smer, zlasti obe podjetji moškega krojaštva, ki že sedaj v veliki meri izdelujeta konfekcijo bodisi za razne ustanove, zavode in podjetja, bodisi za trgovinsko mrežo. Sodi se, da bo šel nadaljnji razvoj še bolj odločno in hitro v to smer in delovni kolektivi prizadetih podjetij se tega zavedajo. Po vzorcu Ljubljane in Zagreba predlagajo, da se tudi v Celju ustanovi močan konfekcijski obrat, ki bi v perspektivi lahko zaposlil

tudi do 200 delavcev. Računa se, da znaša v Celju promet s konfekcijo letno nad 600 milijonov din. Pri tem prometu so tudi naši krojaški obrati udeleženi s svojimi 40 milijoni dinarjev letno sedaj, ko njihovo delo še ni načrtno usmerjeno v konfekcijo. Potrebe ter sedanje nezadovoljivo stanje v konfekciji gotovih oblačil pa nudijo še izredne možnosti. Pri upoštevanju vseh možnosti in potreb gornja trditev glede perspektivne zaposlitve delavcev torej ni neupravičena. V smislu dane iniciative po predstavnikih prizadetih delovnih kolektivov za združitev sedaj samostojnih delavnic in podjetij (razen »Vezenina«) v eno podjetje, ki bi imelo poleg konfekcijskega oddelka tudi delavnice za delo po meri, izhaja naloga, da se to vprašanje temeljito prouči, da bi se ugotovila upravičenost takega ukrepa, njegove prednosti in razvojne možnosti. Za uresničitev te zamisli so — poleg ekonomskega elementa — najvažnejši delovni prostori. Kot začasna rešitev bi prišla v poštev mala dvorana v domu OF. Obulične prostore nekdanje restavracije v tem domu že uporablja podjetje »Moško in žensko krojaštvo«. Priključitev omenjene dvorane bi dala potrebno osnovo v nakazani smeri. Dokončno pa bi tako novo podjetje moglo dobiti svoje delovne in druge prostore na sedanjem sedežu kovinskega podjetja »Klima«. Ti prostori bi se mogli primerno urediti z razmeroma majhnimi stroški.

Prednost take ureditve bi bila — poleg ostalega — tudi v tem, da delavnica takega podjetja ne bi motila okolice, kot je to sedaj primer.

V skupini predelave usnja niso predvidene večje spremembe. Obstoječa čevljarska delavnica »Čevljarstvo« v glavnem zadovoljuje potrebe mestnega področja. Nujni bi bili le večji delovni prostori in manjše strojne investicije za modernizacijo obrata.

V krajevnem merilu se kaže potreba, da bi bila delavnica za popravilo čevljev tudi v delavskem centru v Gaberju. To ne bi bila samostojna obrtna delavnica, ampak delavnica v sestavu »Čevljarstva«, ki bi v tem primeru postalo obrtno podjetje. Želji prebivalstva bo v tej smeri slediti in delavnici »Čevljarstvo« pomagati, da jo realizira.

V živilski skupini obrti je v okviru mesarskega podjetja »Planina« zgrajena moderna predelovalnica z znatnimi kapacitetami, ki bo perspektivno zadoščala za daljšo dobo, ne samo za lokalne potrebe, ampak tudi v širšem merilu. Ta kapaciteta je sedaj izrabljena največ do ene tretjine. Po drugi strani pa je tu še podjetje »Mesnina«, ki ima sicer tudi svojo mesno predelovalnico, toda ta se nahaja v mestnem centru, v sanitarno in higiensko neprimernem okolju, ki bo morala prej ali slej prenehati z delom. Tako bo tudi to podjetje postavljeno pred nujnost, da gradi novo mesno predelovalnico. Toda, glede na to, da zmogljivost mestne predelovalnice pri podjetju »Planina« ni in tudi v prihodnje ne bo polno izkoriščena, je ekonomsko najboljša rešitev v tem, da se podjetji združita.

Zaradi sanitarno in higiensko neustreznih pogojev bodo morali postopoma prenehati tudi ostali klavniški in mesnopredelovalni obrati na območju občine.

Pekarske kapacitete na območju občine so zastarele in ne zadoščajo potrebam. V sanitarno-higienskem pogledu so v večjem delu neustrezne, poleg tega pa so razdrobljene v številu, krajevno ločene delavnice. Zato je predvideno, da se zgradi nova centralna pekarna z večjo kapaciteto, ki bo krila potrebe za daljše razdobje in bo omogočila, da se sedanje neustrezne delavnice ukinejo.

Ker se smatrajo pekarski obrati kot komunalne obrti, sta družbeni produkt in delovna sila za to dejavnost zajeta v komunalni dejavnosti.

Osebnne usluge (moško in žensko frizerstvo) so v socialističnem sektorju dovolj razvite. Potreba po novih kapacitetah pa nastaja v novem stanovanjskem predelu na »Otoku«, kjer je ustanovitev takega obrata — poleg še drugih — predvidena.

Neustrezní delovni prostori tako v moški, še bolj pa v ženski frizerski delavnici v Stanetovi ulici zahtevajo, da dobi ta uslužnostna dejavnost druge, sodobno opremljene lokale. Zato je v ta namen predvidena investicija v višini 8 milijonov dinarjev.

V skupini ostalih dejavnosti so obrtne delavnice: »Urarstvo-optika«, fotografske delavnice: »Lik« in »Ideal«, podjetje »Tapetništvo« in »Ortopedija«.

Majhni delovni kolektiv foto delavnice »Ideal« s skrajno neustreznimi delovnimi prostori in pomanjkljivo opremo v perspektivi ne more več obstojati. Zato je predvidena združitev obeh foto delavnic v novo podjetje.

Da pa bo novemu, združenemu podjetju dana tudi primerna materialna osnova za nadaljni razvoj, je v investicijskem delu predvidena investicija v znesku 6 milijonov din.

Podjetje »Tapetništvo« predstavlja s 36 zaposlenimi dokaj močan obrtni obrat z dobro perspektivo razvoja. Njegova delavnica je v prostorih bivše tovarne tehnic na Mariborski cesti. Ti prostori bodo odpadli, ker bodo po urbanističnem načrtu te zgradbe porušene. Ker tudi sicer sedanji prostori za to stroko niso primerni, je predvidena gradnja novih poslovnih prostorov. Z dograditvijo novih poslovnih prostorov bodo podjetju dane znatne možnosti za razvoj in računa se, da bo podjetje lahko zaposlilo do 60 oseb.

Podjetje »Ortopedija« opravlja svojo dejavnost v neprimernih, ločenih delavnicah s pomanjkljivo strojno opremo. Zato njegovo dosedanje delo ni v celoti služilo namenu, za katerega je bilo ustanovljeno.

Da bi se to stanje popravilo v skladu s pomembnostjo delavnosti, ki jo opravlja, je potrebno, da se v tem podjetju ustvarijo ustrezni delovni pogoji z zgraditvijo novih poslovnih prostorov, delavnice pa opremijo s primerno opremo.

Predvideno je, da preide podjetje »Ortopedija« v sestav Okrajnega zavoda za rehabilitacijo invalidov, ki bo podjetju omogočil tudi potrebne materialne pogoje za pravilno delo.

Obrtom podobne dejavnosti so v socialističnem sektorju obrti izjemen pojav. Obstojajo na območju priključene občine Vojnik kot pridobivanje peska na Frankolovem; v Celju je tak obrat v sestavu gradbenega podjetja »Beton«.

Zaradi povečane gradbene dejavnosti se bo tudi ta dejavnost ustrezno povečala in priključila k združenemu gradbenemu podjetju.

Spričo dejstva, da je bil doberšen del storitvenih obrti, ki delajo sicer praviloma za široke potrebe, vsa povojna leta v znatni meri vključen v investicijsko dejavnost, je zaostajanje zmogljivosti za potrebami nenehno naraščalo. Posledica je bila stalno in nesorazmerno naraščanje cen tem storitvam ne glede na to, da je nazadovala tudi kakovost storitev.

Porast investicij za družbeni standard v zadnjih letih, zlasti še stanovanjska izgradnja in napor za njeno pocenitev so nujno zahtevali, da se obrti, ki so v zvezi z gradnjo, ustrezno usposobijo, da bodo dorasle sedanjemu tempu gradnje. Zato je predvidena določena reorganizacija tako imenovanih gradbenih obrti z namenom, da se doseže v večji meri ločitev uslužnostno-storitvenega dela od dela za investicije.

Razvoj v tej smeri bodo pospeševale tudi nove ustanovsne skupnosti, ki imajo med drugim tudi naloge, da približajo obrtne storitve državljanom še z ustanavljanjem lastnih obrtnih delavnic. (Servisni obrti).

Naslednji pregled kaže, koliko je bilo v letu 1956 zaposlenih v nekaterih važnejših uslužnostno-storitvenih obrtih in kako je predvideno povečanje zaposlenih v razdobju 1957—1961, da bi se dosegla boljše skladnost med potrebami in povpraševanjem. Primerjava pove tudi, koliko prebivalcev je odpadlo na enega zaposlenega v posameznih obrtnih dejavnostih v letu 1956 ter odnosno razmerje v letu 1961.

STROKA	Stanje 1956		Predvideno stanje 1961	
	Število zaposlenih	Odpade na enega zaposl. prebivalcev	Število zaposlenih	Odpade na enega zaposl. prebivalcev
Kovači	12	180 x)	16	132 x)
Ključavničarji	17	2647	23	2390
Slikarji — pleskarji	37	1216	53	1038
Mizarji	88	511	127	453
Kolarji	12	3750	15	3667
Krojači — moški	139	324	174	316
Krojači — ženski	68	662	97	567
Čevljarji	81	556	95	579
Tapetarji	42	1071	62	887
Brivci — frizerji	26	1731	36	1528
Kemični čistilci	2	22500	10	5500

Opomba: Pri kovačih se podatek nanaša na število kmečkih gospodarstev na zaposlenega.

Družbeni bruto proizvod in narodni dohodek

V obdobju petletnega perspektivnega plana se računa v obrti naslednji porast družbenega bruto proizvoda in narodnega dohodka:

	Cena iz leta 1956 v 000 din		
	1956	1961	Indeks 61/56

Družbeni bruto proizvod:

Družbeni sektor	1,354.939	2,272.400	165
Zasebni sektor	249.610	275.000	110
SKUPAJ:	1,604.549	2,547.400	158

Narodni dohodek:

Družbeni sektor	478.700	833.300	173
Zasebni sektor	132.645	149.000	112
SKUPAJ:	611.345	982.300	161

Predvideno povečanje proizvodnje in uslug, računano v bruto proizvodu in narodnem dohodku, bo možno doseči z nakazanim povečanjem obrtnih obratov družbenega sektorja ustvarilo boljše ravnotežje med zmogljivostjo, z večjo storilnostjo dela, s stimulativnejšim nagrajevanjem ter s splošnim dvigom življenjskega standarda. V veliki meri pa bo na doseganje planiranega družbenega bruto proizvoda in narodnega dohodka vplivala struktura investicijskih vlaganj v obrtne gospodarske organizacije.

Porast družbenega bruto proizvoda in narodnega dohodka temeljita na predvidenem gibanju materialne proizvodnje in uslug v posameznih obrtnih strokah in na povečanju zaposlene delovne sile. Perspektivni plan računa z naslednjim gibanjem proizvodnje po posameznih strokovnih skupinah.

Družbeni bruto proizvod v družbenem sektorju obrti (v 000 din).

Strokovna skupina	1956	1957	1961	Indeks 61/56
Predelava kovin	442.573	620.288	757.000	171
Elektrotehnične obrti	32.060	41.882	58.000	181
Predelovanje zemlje-kamna	67.356	84.600	110.000	164
Stavbne obrti	18.333	23.075	30.000	164
Kemične obrti	7.948	9.557	11.500	145
Predelava tekstila	28.408	49.648	60.000	211
Predelava papirja	—	—	—	—
Predelava lesa	122.933	233.666	380.000	312
Predelava usnja	26.272	31.075	35.000	133
Prehranbene obrti	516.585	591.760	682.400	132
Osebne usluge	7.919	9.708	12.500	158
Ostale obrti	84.952	137.775	136.000	160
SKUPAJ:	1,354.939	1,834.073	2,272.400	165

Bistveno povečanje družbenega bruto proizvoda je v tem razdobju predvideno v skupinah predelave lesa, predelave kovin, elektrotehničnih obrti in v tekstilni skupini.

Produktivnost in zaposlenost:

Upoštevajoč povečanje proizvodnje in uslug na eni strani ter povečanje zaposlenih na drugi strani ugotovimo, da se bo povečala produktivnost dela v obdobju 1956—1961 za 24,5% ali povprečno letno za 4%.

Glede na povečano število zaposlenih za 26% in povečano storilnost se računa, da bo porast bruto proizvoda in narodnega dohodka na zaposleno osebo v obrti v letih 1956—1961 naslednji:

	v 000 din		
	1956	1961	Indeks 61/56
Družbeni proizvod na zaposlenega	1207	1504	124,5
Narodni dohodek na zaposlenega	426	552	128,9

V skladu s povečanjem proizvodnje in uslug bo porastel družbeni bruto proizvod v obrti na enega prebivalca od 39.900 dinarjev v letu 1956 na 53.800 dinarjev v letu 1961, ali za 35%; narodni dohodek pa se bo v istem razdobju dvignil od 14.400 din v letu 1956 na 20.200 dinarjev v letu 1961, ali za 40%.

Ker bo predvideno povečanje obrtnih obratov družbenega sektorja, z racionalnejšim izkoriščanjem ponudbo in povpraševanjem po obrtnih proizvodih in uslugah, se pričakuje v naslednjih letih večja stalnost cen za obrtne proizvode in usluge.

S povečanjem proizvodnosti se bodo v strukturi cene relativno znižali izdatki za materialne stroške in stalne prispevke družbeni skupnosti. S tem se bodo povečala sredstva za sklade in za presežke osebnih dohodkov, kar bo omogočilo hitrejšo izgradnjo obrti in boljše nagrajevanje zaposlenih.

Investicije:

Da bi se proizvodne kapacitete v obrti spravile v sklad s potrebami, je treba zagotoviti obrti ustrezni razvoj, zlasti v družbenem sektorju. To bo doseženo:

a) z novogradnjo in razširitvijo obstoječih poslovnih prostorov;

b) z ustanavljanjem novih obrtnih gospodarskih organizacij in

c) z rekonstrukcijo delovnih sredstev.

Ob upoštevanju planiranega povečanja proizvodnje in storitev za 65 % ter zaposlenih za 35 % je za razvoj obrti v družbenem sektorju potrebno zagotoviti 426 milijonov investicijskih sredstev in to:

za gradnje	250 milijonov dinarjev
za opremo in obratna sredstva	176 milijonov dinarjev

Potrebna sredstva bodo formirana iz naslednjih virov:

iz skladov podjetij	190 milijonov dinarjev
---------------------	------------------------

iz investicijskega sklada občine in okraja	236 milijonov dinarjev
---	------------------------

Program novogradenj poslovnih prostorov in razširitev le teh že pri obstoječih obrtnih organizacijah ter ustanovitve novih kapacitet obsega naslednje investicije:

	v milijonih din
gradb. oprema in dela obrat. sred.	

a) Obstoječe kapacitete:

Kovinsko podjetje »Klima« — novogradnje posl. prostorov	100	24
»Oprema« novogradnja — oprema poslovnih prostorov	25	10
Mestna pekarna — novogradnje pekarne — oprema	28	40
»Ortopedija« novogradnja — oprema	15	10
»Tapetništvo« novogradnje — oprema	20	5
»Vulkanizacija« novogradnja — oprema	5	5
Kemična čistilnica adaptacija — oprema	2	3
Mesno podjetje »Planina« mesno predelovalna obrt		7
Foto »Lik« in »Ideal« razširitev in oprema	2	4
Rekonstrukcije obrtnih delavnic	—	25

b) Nove kapacitete:

Avtoservisna delavnica novogradnja — oprema	40	15
Moška in ženska česalnica adaptacija — oprema	5	3
Moška in ženska konfekcija adaptacija	5	—
Strojno ključavničarstvo	2	18
Elektromehaniha adaptacija — oprema	1	7

Ekonomski ukrepi in razvoj obrti:

Za odpravo sedanjega neustreznega stanja v obrti in za doseg predvidenega razvoja je potrebno:

— da obrtne gospodarske organizacije skrbijo za povečanje delovne storilnosti in za popolno izkoriščanje kapacitet;

— da skrbje za vzgojo strokovnega kadra. V deficitarnih poklicih je treba s pravilnim nagrajevanjem zagotoviti ustrezni dotok novih vajencev;

— da trgovska podjetja z industrijskim blagom ustanavljajo svoje servisne delavnice za popravilo in vzdrževanje gospodarskih in drugih aparatov ter skrbijo za nadomestne dele;

— da občinski ljudski odbor z ekonomskimi ukrepi stimulira obrtne delavnice, ki se ukvarjajo s storitvami;

— da z dotacijami storitvenim delavnicam omogoči njihovo opremo in modernizacijo;

— zasebna obrt se mora perspektivno usmeriti na uslužnostno dejavnost;

— obrtna investicijska dela naj gredo preko socialističnih obrti, da se doseže vskladitev gradbenih in obrtniških del.

XIV. poglavje

KOMUNALNA DEJAVNOST

Gradnja stanovanj in komunalnih naprav v preteklih letih ni potekala vzporedno z naglim naraščanjem prebivalstva in z razvojem industrije. Nujno je zatorej to problematiko vskladiti in preiti k pospešeni izgradnji stanovanj in komunalnih naprav. Potrebno je smotrno in načrtno delo.

1. URBANIZEM

Osnova vsakemu pravilnemu razvoju mesta kakor občine so ustrezne in dobre urbanistične osnove, ki jih pa žal naša občina še nima. Za mesto Celje je sicer izdelan osnutek generalnega urbanističnega načrta, ki pa še ni potrjen od pristojnega republiškega organa. Pa tudi ko bo potrjen, s tem zadeva še ni rešena. Osnutek bo terjal podrobne in temeljite obdelave, če sar se bo treba nujno lotiti. Zagotoviti moramo v la namen sredstva, ustrezni strokovni kader in prostore, kjer bodo ti ljudje lahko delali.

Do konca leta 1961 mora imeti mesto Celje brez-pogojno svoj urbanistični načrt, za ostale predele v občini pa morajo biti izdelani ustrezni in podrobni zazidalni načrti. Urbanistični načrt mesta mora posebej upoštevati zavarovanje in izgradnjo starega mesta, predvsem pa mora nakazati rešitev cestnega prometa in celjskega železniškega vozlišča, ki je zaenkrat ovira planskemu razvoju mesta. Poleg urbanističnega načrta za mesto se morajo izdelati podrobni zazidalni načrti, odnosno dosednji že obstoječi načrti vskladiti z novimi predpisi o urbanističnem načrtovanju. Poleg gradbenega okoliša mesta se naj gradi v naslednjih gradbenih okoliših, vendar šele potem, ko bodo odobreni zazidalni načrti — in sicer: Polule, Lipa (Store), Vojnik in Dobrna. Občinski ljudski odbor mora s posebnim sklepom določiti vrstni in časovni razpored izdelave zazidalnih elaboratov.

Gradnja naj bo res smotrna, z zemljišči pa je do skrajnosti varčevati, predvsem v Celju in najbližji okolici.

Za izvedbo teh nalog se mora ustanoviti urbanistični urad, potrebno pa bo 5 milijonov dinarjev sredstev.

2. INVESTICIJSKE IZGRADNJE

Sredstva za investicije se smejo trošiti v skladu s smernicami, ki jih je ljudski odbor že ali pa jih bo še prejel.

Sredstva gospodarskih investicij se bodo morala trošiti predvsem za stanovanjsko izgradnjo, za zgradbe prosvetne in zdravstvene dejavnosti ter za komunalne naprave (ceste, ulice, vodovod, kanalizacija, mostovi, javna razsvetljava, kopališča, pokopališča zelene površine, parke in sl.).

3. STANOVANJSKA IZGRADNJA

Stanovanjska stiska predstavlja enega največjih problemov sploh. V začetku leta 1957 nam je primanjkovalo 1900 stanovanj, vsako leto pa potrebujemo najmanj 170 novih stanovanj.

Predvidevamo, da bom zgradili v obdobju 1957 do 1961 skupno 1550 stanovanj in sicer:

garsonier	63 ali 4 %
stanovanj z 2—3 ležišči	501 ali 32 %
stanovanj s 3—4 ležišči	479 ali 31 %
stanovanj s 4—5 ležišči	464 ali 30 %
stanovanj s 5—6 ležišči	25 ali 1,6 %
stanovanj s 6—7 ležišči	18 ali 1,4 %
stanovanj skupaj	1550 ali 100 %

Ta obširen program pa bo možno izvesti le ob maksimalnem finančnem sodelovanju sredstev sklada za financiranje stanovanjske izgradnje in lastnih sredstev investitorjev družbenega, združenega in zasebnega sektorja.

Predvidevamo naslednja sredstva za stanovanjsko izgradnjo:

v milijonih

Leto	Skupna potrebna sredstva	Sredstva sklada	Lastna sredstva investit.	% lastnih sredstev investit.
1957	649	528	121	20 %
1958	537	414	123	23 %
1959	620	420	200	32 %
1960	695	435	260	37 %
1961	750	460	290	38 %
Skupaj	3252	2257	995	30 %

Da pa bo možno ta program stanovanjske izgradnje izvesti ter osigurati smotno izgradnjo in uporabo stanovanjskega fonda, mora občinski ljudski odbor sprejeti posebne predpise, s katerimi bodo določeni

a) splošni pogoji, program in način stanovanjske izgradnje;

b) dodeljevanje kreditov iz sklada za kreditiranje stanovanjske izgradnje;

c) izgradnja komunalnih naprav in plačilo komunalnega prispevka;

č) dodatna stanovanjska najemnina;

d) skrb in razdeljevanje stanovanj;

e) financiranje stanovanjske izgradnje;

f) smernice za racionalno projektiranje in racionalno izgradnjo.

Predvsem pa bo potrebno sodelovanje in razumevanje delovnih kolektivov in skrajno skrbno gospodarjenje z razpoložljivimi sredstvi.

Če nam bo uspelo plan stanovanjske izgradnje izpolniti, bo koncem leta 1961 stanovanjska stiska že omiljena, še vedno pa bo pereča, ali primanjkovalo nam bo še vedno 1350 stanovanj, kar je že 550 manj, kakor v začetku leta 1957.

Potrebno je podvzeti vse možne in dopustne ukrepe, da se do skrajnosti omeji mehanski prirastek prebivalstva v zvezi s tem pa pokreniti vse potrebno, da naj podjetja, zavodi in ustanove zaposlujejo le tisto delovno silo, ki jo nujno in brezpogojno potrebujejo. Podjetja naj racionalizirajo svoje delovne postopke, kar bo znatno zmanjšalo zaposlitve nove delovne sile in s tem tudi pritisk na stanovanja.

V kolikor nam bo uspelo tudi v bodoče razvijati stanovanjsko izgradnjo v takem obsegu, smemo upati, da bo stanovanjska stiska v Celju v glavnem odpravljena do leta 1971.

4. KOMUNALNE NAPRAVE

Enako pereč problem kakor pomanjkanje stanovanj so komunalne naprave, ki v zadnjih letih niso dohajale izgradnje niti skromnega števila novozgrajenih stanovanj. K temu pa prištetni še porazno dediščino, ki sta nam jo zapustila bivša Jugoslavija in okupator.

Gradnja komunalnih naprav mora potekati vzporedno s stanovanjsko izgradnjo, istočasno pa je še nadoknaditi zamujeno. Z uvedbo novega komunalnega prispevka, s cestnim skladom, s proračunskimi dotacijami in lastnimi sredstvi komunalnih organizacij računamo sredstva v znesku 1,070 milijonov dinarjev. Od tega predvidevamo, da bo občinski ljudski odbor Celje zagotovil v svojih proračunih 208 milijonov, OLO Celje 20 milijonov, cestni sklad 70 milijonov, komunalni prispevek 212 milijonov sredstva komunalnih organizacij z razširjeno reprodukcijo in lastna sredstva 270 milijonov in krediti 290 milijonov.

Stanje mestnega vodovoda, kakor tudi oskrba z vodo v ostalih krajih naše občine je porazna. V Celju primanjkuje vode že ob prvih toplih dnevih, kanalizacija je skrpana skozi stoletja in imamo v uporabi celo še nekatere rimske kanale. Stanje naših cest je zelo slabo, njih dolžina pa znaša okoli 500 km, za vzdrževanje pa imamo običajno sredstev le za 100 km.

Nadaljnjo komunalno problematiko predstavljajo povsem dotrajane klavniške naprave, zastarela plinarina, slabi mostovi, nedograjeno kopališče, slabo vzdrževane športne naprave in končno tudi pokopališča, ki so vse prej kakor urejena.

Vodovod

Stanje oskrbe z vodo je kritično v mestu, kjer je pred 50 leti zgrajeni vodovod končno doslužil, kakor tudi v ostalih krajih naše občine, ki povečini nimajo vodovoda. Za mesto Celje je nujna radikalna rešitev: zgraditi je vodohram na ustrezni višini ter pripeljati novi vod iz Vitanja. V okviru razpoložljivih sredstev pa je pričeti graditi lokalne vodovode v Prekorjih, Zagradu, Košnici, Rakovi stezi, Dobrni (ti vodo-

vodi so že v gradnji) na Polulah, Pri Sv. Ani, Štorah, Kompolah, Teharjih, Škofji vasi, Veliki raven, Gmajna in Lipa — Frankolovo. Poleg tega pa bo treba razširiti še omrežje odnosno zajetje nekaterih že obstoječih vodovodov. Stroški za vsa navedena dela bodo znašali okoli 700 milijonov dinarjev, vendar pa se bo izvedba teh del zavlekla na časovno obdobje še nadaljnjih pet let tako, da je za vodovodne gradnje potrebno v obdobju 1957—1961 350 milijonov dinarjev. Teh sredstev je zagotovljenih 150 milijonov v skladih za razširjeno reprodukcijo celjskega vodovoda. Za manjkajočih 200 milijonov dinarjev pa bo potrebno v glavnem najeti kredit, ker bodo interesi lahko zagotovili le manjši znesek kot svoj prispevek.

Da se da možnost gašenja v krajih, ki sedaj ne razpolagajo v tej ali oni obliki s požarno vodo, se mora zgraditi ustrezne rezervoarje po tipu, kot jih gradi Rdeči križ Slovenije — Male asanacije. Sprejet je namreč enoten tip takega rezervoarja, ki služi preskrbi prebivalstva z vodo, napajanju živine in potrebam požarne varnosti.

Kraji, ki pridejo v poštev za izgradnjo rezervoarjev so: Slatina, Smartno v Rožni dolini, Gorica pri Smartnem, Vrhe, Prožinska vas, Lipovec, Šmiklavž, Razgorje, Bovše in Črešnjice. Zajezitve oziroma ureditev dostopa do vode in možnost odvzema tekoče ali stalne vode se mora izvršiti na Lopati pri ribniku, Pristavi in Leskovcu. V poštev pa pride tudi podaljšanje hidrantnega omrežja od Ostrožnega do Lopate.

Ceste

Ceste IV. reda na območju naše občine so v slabem stanju in so tudi nezadostno vzdrževane. Skupna dolžina (Celje in Vojnik) znaša okoli 500 km. Predvsem je potrebno zagotoviti večja sredstva za vzdrževanje obstoječega cestnega omrežja, vzporedno pa zgraditi prepotrebne nove ceste. V Celju se mora razširiti Mariborska cesta, urediti kolesarsko stezo in pločnike na Ljubljanski cesti, asfaltirati Leskoškova ulica, Ulica 29. novembra, Trubarjeva ulica in še nekatere manjše ulice in trgi. Dograditi je treba krožno cesto Štore—Svetina—Celjska koča Celje ter rekonstruirati še nekatere ceste v skupni dolžini ca. 10 km. Na območju sedanje občine Vojnik se mora zgraditi odnosno rekonstruirati okoli 11 km cest, od katerih sta najzahtevnejši Lipa—Soka in Tomaž—Pristava. Za asfaltiranje gradnje in rekonstrukcije cest je potrebno letno 25 milijonov dinarjev ter znači za 5 let 125 milijonov dinarjev. Le tretjina teh sredstev je zagotovljenih s cestnim skladom.

Mostovi

Mostovi v naši občini so v slabem stanju, nekaj pa so jih morali upravni organi zaradi nevzdržnega stanja, v izogib nesrečam, celo zapreti. V tem obdobju se morajo zgraditi: novi most čez Hudinjo na cesti v Trnovlje, most pri Joštovem mlinu, generalno obnoviti pa se mora okoli 10 mostov na območju sedanje občine Celje, pet mostov na območju občine Vojnik, kjer je še potrebno zgraditi 3 nove mostove in sicer v Ivenci, na cesti Lipa—Soka in v Dobrni.

Potrebna sredstva za izvedbo tega programa znašajo 70 milijonov dinarjev in je od tega zneska porabljenih že 35 milijonov za dela, izvršena do jeseni 1958.

Kanalizacija

Mestna kanalizacija je grajena skozi stoletja, od rimskih časov naprej. Njeno stanje je skrajno slabo in je potrebna generalna rekonstrukcija, kateri je dodati

še gradnjo čistilnih naprav, ki jih Celje nujno potrebuje. Tega dela v tem obdobju ni možno izvesti, ker bo zahtevalo milijardno investicijo, vsekakor pa je potrebno izdelati vse načrte. Vsekakor pa se mora v obdobju 1957—1961 zgraditi kanalizacija v Štorah (v glavnem zgrajena), na Lipi (Štore), Skalni kleti, Ljubljanski cesti, na Otoku, Selcah, na Mariborski cesti od Zidanška do nove šole na Hudinji, na območju občine Vojnik pa je razširiti kanalizacijo v Vojniku, Strmcu in na Dobrni. Za kanalizacijska dela po tem programu je potrebnih 60 milijonov dinarjev.

Plinarna

Glede plinarne mora v tem obdobju občinski ljudski odbor zavzeti najprej načelno stališče in se odločiti za eno izmed inaič:

1. ali plinarno sploh ukiniti ter preusmeriti preskrbo potrošniku na butan,

2. zgraditi novo plinarno v industrijskem predelu.

Vsekakor je odločitev nujna. Sedanja plinarna izkazuje letno pet do šest milijonov izgube, plin je slab, naprave v celoti dotrajale.

Javna razsvetljava

Javno razsvetljavo v Celju je predelati v polnočni sistem, kar bo stalo okrog 5 milijonov dinarjev, povzročilo pa poldrugi milijon prihranka na tokovini vsako leto. Od novih predelov se mora urediti javna razsvetljava v Leskoškovi in še nekaterih mestnih ulicah, v Trnovljah in na Otoku ter razširiti na Lipi v Štorah in še v nekaterih predelih. Na območju sedanje občine Vojnik pa se mora razširiti in rekonstruirati javna razsvetljava v Vojniku, Strmcu, Frankolovem in na Dobrni.

Za javno razsvetljavo je potrebno 60 milijonov dinarjev sredstev.

Ureditev predelov, javni nasadi

Predvsem se morata urediti center Štor in pa »Otok«, kar bo terjalo znatna sredstva. Poleg omenjenih je potrebno urediti še nekaj manjših nasadov v Celju, Vojniku in na Dobrni.

Skupna potrebna sredstva znašajo 90 milijonov dinarjev. Od tega zneska odpade samo na Otok v Celju preko 20 milijonov dinarjev.

Elektrifikacija

Na območju nove občine Celje še ni elektrificiranih 25 naselij, od tega 21 na območju bivše občine Vojnik. Elektrifikacijo bodo izvajali režijski odbori v lastni režiji in z lastno finančno in delovno udeležbo. Do konca leta 1961 bo možno elektrificirati polovico naselij, ki so še brez električne energije. Stroški za ta dela bodo znašali okoli 50 milijonov dinarjev, interesi pa bodo prispevali eno tretjino.

Vzporedno s stanovanjsko izgradnjo se morajo zgraditi nove transformatorske postaje in omrežje predvsem na Otoku v Celju. Stroški za ta dela so preračunani na 35 milijonov dinarjev in bodo kriti s komunalnim prispevkom.

Klavniške naprave

Mestna klavnica v Celju je povsem dotrajala in jo je treba generalno obnoviti. Rekonstrukcija se mora izvesti po odobrenem projektu. Najprej pa je obnoviti hladilnik in nabaviti novi kompresor. V tem obdobju potrebujejo 100 milijonov dinarjev, ki jih bo Mestna klavnica morala zagotoviti s kreditom, saj je kreditno sposobna.

Do konca tega obdobja je opustiti tudi vse manjše klavnice na območju naše občine in se naj v bodoče kolje le v celjski mestni klavnici, kjer je zagotovljen ustrezen nadzor in sanitarno tehnični pogoji.

Mestni promet

V letu 1960 mora biti uveden mestni avtobusni promet. Potrebno bo dvojne večjih vozil, proga pa naj poteka mimo postaje v Gaberje, Novo vas, Ostrožno, Medlog in po Ljubljanski cesti spet do postaje. Avtobusa bi nabavilo podjetje Avtobusni promet ob manjši dotaciji občine Celje, ki bi dotirala ustrezeni znesek za kritje izgube v prvem letu obratovanja.

Dotacija bi znašala 10 milijonov dinarjev.

Snaga — javne naprave

Naše mesto je znano po tem, da je čisto in snažno. Vendar je to danes zagotovljeno pod skrajnimi napori in z najprimitivnejšimi delovnimi sredstvi ter z minimalno, dotrajano mehanizacijo. V tem obdobju se mora nabaviti predvsem avtomobil za odvažanje smeti z ustreznim številom pločevinastih posod ter še en avtomobil za škropljenje ulic. Stroški za nabavo obeh avtomobilov ter za osnovno število posod za smeti bodo znašali 25 milijonov dinarjev. K ostalim napravam s tega delovnega komunalnega področja je omeniti še javne tehnice, od katerih je danes sposobna za obratovanje samo še ena. Prav tako pa bodo potrebne večje rekonstrukcije v toplovodnem kopališču. V te namene bi bilo potrebnih še nadaljnjih 5 milijonov dinarjev.

Pokopališča in pogrebna oprema

Pokopališča na našem območju so v skrajno slabem stanju. Potrebna so nujna popravila, gradnja novih mrtvašnic, nabava novega avtofurgona itd. Nekaj sredstev za ta dela in nabave bo zbral Pogrebni zavod na svojih skladih, nekaj sredstev se bo zbralo z najemninami grobov, vsekakor pa bi se moralo v občinskem proračunu zagotoviti vsako leto vsaj znesek 4 milijone dinarjev za vzdrževanje pokopališč, kar bi omogočilo, da bi v desetih letih spravili v sklad in v primerno stanje pokopališča in pogrebne naprave.

Krajevni odbori

Izredno važna naloga je namenjena krajevnim odborom, da sami ali pa s pomočjo režijskih odborov, ki jih bodo ustanovili, izvedejo manjša komunalna dela. Že dosedanja praksa je pokazala, da je tak način dela uspešen, saj zainteresirani pomagajo tako z delom, sredstvi in tudi z materialom.

Krajevnim odborom je tako poverjena važna naloga, dano pa jim je hvaležno delovno področje. Predvidevamo, da bodo krajevni odbori odnosno njihovi režijski odbori v obdobju tega perspektivnega plana elektrificirali 11 naselij, zgradili tri transformatorske postaje, zgradili 5 lokalnih vodovodov, 7 javnih vodnjakov, rekonstruirali 7 km cest ter zgradili 11 manjših mostov, 3 zaščitne škarpe ter še nekatera manjša dela. Vrednost teh del znaša 65 milijonov dinarjev. 20 milijonov dinarjev bodo zbrali interesi sami, 45 milijonov pa bo prispevala občina iz proračuna v letnih obrokih po 9 milijonov dinarjev. Z letnimi družbenimi plani pa bo določen vrstni red posameznih del.

Komunalne organizacije

Doslej poslujejo naslednje komunalne organizacije:

1. Uprava za ceste in kanalizacije;
2. Plinarna-vodovod-razsvetljava;
3. Javne naprave (Snaga);

4. Pogrebni zavod;

5. Mestna vrtnarija;

6. Biro za stanovanjsko in komunalno izgradnjo.

Tem organizacijam se mora še v letu 1958 priključiti Urbanistični urad, ki bo skrbel za izdelavo urbanističnega načrta, zazidalnih načrtov ter za pravilen urbanistični razvoj v naši občini.

Že obstoječe komunalne organizacije pa se morajo organizacijsko utrditi, sodobneje opremiti ter nekatere dobiti nove poslovne prostore.

Uprava za ceste mora dobiti nove poslovne prostore na Lavi. Dela se lahko izvajajo postopoma. Potrebno bi bilo 50 milijonov dinarjev v letnih obrokih po 10 milijonov dinarjev, tretjino sredstev bi prispevala organizacija sama iz svojih skladov.

Plinarna-vodovod-razsvetljava se mora reorganizirati in sicer tako, da se obrat javna razsvetljava ali osamosvoji, ali pa priključi podjetju Elektro; osamosvojiti se mora tudi vodovod, ki naj bi bil v bodoče komunalni zavod, plinarna pa se naj osamosvoji kot komunalno podjetje, ali pa ukine. Enako se naj osamosvoji obrat javni nasadi od Mestne vrtnarije ali pa preda Olepševalnemu društvu, kar bi bilo najcenejše.

Pogrebni zavod mora dobiti nove poslovne prostore, enako velja tudi Javne naprave. Pogrebni zavod bo lahko namestiti v kakšnem primernejšem lokalu v mestu, dočim morajo Javne naprave pripraviti načrte za svoje nove poslovne prostore z ustreznimi garažami in ostalimi prostori. Gradnja teh prostorov bi stala 30 milijonov dinarjev, tretjino bi prispevala organizacija sama.

Biro za stanovanjsko in komunalno izgradnjo in Urbanistični urad morata dobiti primerne prostore, opremo, predvsem pa je za ti dve organizaciji zagotoviti ustrezen, kvaliteten, strokovni kader.

Za organizacijske potrebe komunalnih zavodov je potrebno 70 milijonov dinarjev, tretjino tega zneska pa bodo krile organizacije same.

Za komunalno dejavnost potrebna sredstva.

Sredstva, ki so potrebna za izvedbo navedenih nalog, pa so naslednja:

	v milijonih
1. Urbanistični načrt	5
2. Vodovodi	350
3. Ceste	125
4. Mostovi	70
5. Kanalizacija	60
6. Javna razsvetljava	60
7. Ureditve — nasadi	30
8. Elektrifikacija	95
9. Klavnica	100
10. Mestni promet	10
11. Snaga	30
12. Pokopališča	20
13. Krajevni odbori	45
14. Komunalne organizacije	70
Skupaj	1,070

Od gornje vsote 1,070 milijonov bo financirano:

— iz proračuna občinskega ljudskega odbora	208 milijonov
— iz sredstev OLO	20 milijonov
— iz cestnega sklada	70 milijonov
— iz komunalnega prispevka	212 milijonov
— iz sredstev komunalnih organizacij	270 milijonov
— iz kreditov	290 milijonov

Za stanovanjsko izgradnjo potrebna sredstva:

Predvidevamo naslednja sredstva za stanovanjsko izgradnjo v tem petletnem razdobju za zgraditev 1550 stanovanj:

lastna sredstva investitorjev	995 milijonov
sredstva kred. stanovanjskega sklada	2257 milijonov
Skupaj	3252 milijonov

XV. poglavje

UKREPI ZA IZVAJANJE PLANA

A) Splošna načela

1. Neogibni pogoj za uspešno uresničitev tega plana je nadaljnje razvijanje socialističnih družbenih odnosov ter razširitev in krepitev družbenega samoupravljanja gospodarskih organizacij in ustanov. Z razvijanjem iniciative zaposlenega prebivalstva in njihovih organov družbenega upravljanja je treba močneje razvijati materialne osnove družbenega upravljanja in tudi večati odgovornost v razpolaganju s sredstvi, ki jih gospodarske organizacije dosegajo. V zvezi s tem je treba v teku ostvarjenja tega plana s kreditno politiko in z drugimi načini razpolaganja splošnih družbenih sredstev omogočiti, da bo pri izvajanju investicij, trošenju sredstev za osebno porabo in za družbeni standard ter za druge namene zagotovljeno neposredno sodelovanje organov družbenega upravljanja gospodarskih organizacij in ustanov, sindikalnih organizacij itd., na podlagi česar se bo večala tudi odgovornost delovnih ljudi in njihovih organov pri uresničevanju tega plana.

2. V gospodarskih dejavnostih, v katerih prevladujejo zasebna sredstva za proizvodnjo, kot so kmetijstvo in obrtništvo, je treba zagotoviti ostvarjenje tega plana s krepitvijo socialističnih družbenih odnosov in s povečanim obsegom dodeljevanja sredstev za proizvodnjo iz družbenega sektorja tem delavnostim po združnih in drugih organizacijah, s katerimi upravljajo sami proizvajalci. V ta namen je treba zlasti razvijati zadruge in dalje pospeševati proces širokega sodelovanja zadrug in drugih kmetijskih organizacij z individualnimi proizvajalci.

3. Razdeljevanje razpoložljivih sredstev v občini je treba podrediti ciljem in smernicam tega plana, zlasti pa najožje povezati osebne dohodke delavcev z uspehom gospodarskih organizacij.

4. Zaradi izpolnjevanja nalog tega plana naj gospodarske organizacije, ob upoštevanju smernic ljudskih odborov in splošnih koristi, zagotovijo medsebojno tesno sodelovanje in združevanje na poslovni osnovi z namenom, da se na ta način zagotovi povečanje delovne produktivnosti in tehnične ravni proizvodnje ter dalje razvoja enotnost tržišča. Na tej podlagi je treba odobravati tudi lokacije, sestavljati investicijske programe itd.

B) Letni družbeni plan

1. Tekoči (letni) družbeni plani občine in družbeni plani gospodarskih organizacij bi morali zagotoviti izvajanje nalog v skladu s smernicami plana perspektivnega razvoja federacije, republike, okraja in družbenega plana gospodarskega razvoja občine Celje.

2. Družbeni plani občine morajo v bodoče najkonekretneje nakazati naloge na vseh področjih gospodarskega in družbenega udejstvovanja, da bi tako dobili operativni karakter.

a) plani morajo nakazati konkretne naloge za vse panoge gospodarskih podjetij, in sicer v proizvodnem in akcijskem smislu, tako da se s planom samim predvidijo tudi vse potrebne mere, da bodo planske naloge izvršene;

b) plani morajo na osnovi redne ocene sredstev priznati prioriteto tistim investicijam, za katere so vsa investicijska dela pravočasno končana. Tako stališče bo pripomoglo k večji skrbi za pravočasno preskrbo elaboratov, kar je tudi garant boljše kvalitete in ekonomičnosti istih;

c) plani morajo končno nakazati tudi konkreten akcijski načrt (program dela) občinskega ljudskega odbora, zbora proizvajalcev, posameznih svetov in krajevnih odborov v cilju, da bi se delo istih odvijalo po določenem načrtu.

3. Družbeni plani podjetij:

a) sestavi družbenih planov podjetij morajo v bodoče delavski sveti in vodstva podjetij posvetiti posebno pozornost z uveljavljanjem načela, da je sestavljen predvsem z aspekta notranje uporabnosti v podjetju ter da ima kot tak proizvodni in mobilizacijski karakter.

b) sestava letnih družbenih planov mora biti vzporedno med podjetjem in komuno. Dolžnost podjetij je, da v skladu s smernicami družbenih planov višjih enot sestavijo svoje plane tako, da upoštevajo realne maksimalne možnosti.

Občinski ljudski odbor mora ob sestavi svojega letnega plana plane podjetij odobriti. Dupliranje plana ni dopustno. Podjetje mora imeti samo takšen plan, ki je vsklajen s planom komune.

c) Da bi družbeni plani podjetij odigrali res polno svojo vlogo, morajo vsebovati:

I. Pregled razvoja podjetij in mobilizacija proizvodnje v preteklem letu.

II. Smernice razvoja za planirano leto.

1. Proizvodni

- količinsko in vrednostno;
- produktivnost in zaposlenost;
- korišćenje kapacitet.

2. Družbeni brutoprodukt in njegova delitev:

- material in storitve;
- amortizacija;
- dohodek in njegova delitev;
- čisti dohodek in njegova delitev;

3. Plan potrošnje lastnih sredstev podjetja:

- po namenu;
- po virih.

4. Investicije:

- po namenu;
- po virih.

III. Akcijski program:

- ukrepi za dvig produktivnosti dela;
- ukrepi za izboljšanje pogojev dela;
- ukrepi za vzgojo kadrov;
- ukrepi za izboljšanje življenjskih pogojev delavcev.

IV. Za kontrolo izvajanja plana in akcij so odgovorni:

- delavski svet in upravni odbor podjetja;
- strokovni kolegij.

C) Posebne naloge

1. Občinski ljudski odbor, njegovi organi, gospodarske organizacije in zavodi morajo v vsem svojem delu določiti maksimalne napore za dvig produktivnosti, rentabilnosti in ekonomičnosti proizvodnje.

V tem cilju je naša skupna naloga:

a) da širimo obzorje občinskih organov, delavskih svetov, družbenih organov itd. tako, da bodo pozitivna dognanja sodobne organizacije dela in poslovanja postala čim širšemu krogu naših delovnih ljudi razumljiva. Na takšni osnovi bo potrebno pričeti akcijo, da takšna dogajanja najdejo najsodobnejšo uporabo na vsakem delovnem mestu;

b) da organizirano širimo koristna izkustva naprednejših organizacij in kolektivov s tem, da jih posredujemo kjer koli je potrebno in koristno.

2. Občinski ljudski odbor mora posvetiti tudi polno pažnjo racionalizaciji poslovanja svoje administracije. V tem cilju je potrebno še izboljšati kvaliteto kadrov ter napraviti ustrezne organizacijske ukrepe.

XVI. poglavje

Dokumentacija k planu je sestavni del plana.

Ta družbeni plan velja od dneva objave v Uradnem vestniku okraja Celje. Odnosi in rezultati, ki so bili doseženi na podlagi družbenega plana za leto 1957 in za leto 1958 se štejejo v izpolnilo tega plana.

Št. 01/1-9876/1-58.

Celje, dne 26. decembra 1958.

Predsednik
Občinskega ljudskega odbora
Celje
Franc Rupret l. r.

65.

Po 12. členu zakona o proračunskem prispevku iz osebnega dohodka delavcev (Ur. list FLRJ, št. 52-647/57), 57. členu pravilnika o obračunavanju in plačevanju prispevkov iz osebnega dohodka iz delovnega razmerja (Uradni list FLRJ, št. 12-193/58 in 28-551/58) in 2. točki 10. člena statuta občine Celje je Občinski ljudski odbor Celje na seji občinskega zbora in na seji zbora proizvajalcev dne 23. marca 1959 sprejel

ODLOK

o uvedbi dopolnilnega proračunskega prispevka iz osebnega dohodka delavcev za leto 1959.

1. člen

Na območju občine Celje se uvede dopolnilni proračunski prispevek iz osebnega dohodka delavcev,

2. člen

Gospodarske organizacije na območju občine Celje plačujejo dopolnilni proračunski prispevek od rednega proračunskega prispevka iz osebnega dohodka.

Če je pri gospodarski organizaciji razmerje med dohodkom, zmanjšanim za minimalni osebni dohodek in minimalnim osebnim dohodkom:

- a) do 150%, ne plača dopolnilnega proračunskega prispevka;
- b) če je razmerje nad 150% do 250%, plača 5%;
- c) če je razmerje nad 250% do 350%, plača 8%;
- č) pri razmerju nad 350%, plača 10%.

3. člen

Podrobnejša pojasnila in navodila za izvršitev tega odloka daje oddelek za finance Občinskega ljudskega odbora Celje.

4. člen

Ko začne veljati ta odlok, neha veljati odlok o uvedbi dopolnilnega proračunskega prispevka iz osebnega dohodka delavcev za leto 1959 (Uradni vestnik okraja Celje, št. 1-2/59).

5. člen

Ta odlok se objavi v Uradnem vestniku okraja Celje in velja od prvega dne naslednjega meseca po objavi.

Št. 04-32-35/1-59.

Celje, dne 23. marca 1959.

Predsednik
Občinskega ljudskega odbora
Celje
Franc Rupret l. r.

66.

Po 16. členu zakona o nacionalizaciji zgradb in gradbenih zemljišč (Uradni list FLRJ, št. 52-890/58) je Občinski ljudski odbor Laško na seji občinskega zbora in na seji zbora proizvajalcev dne 28. marca 1959 sprejel

ODLOK

o tem, katere zgradbe se štejejo kot zgradbe za počitek in oddih lastnika.

1. člen

Za zgradbe, ki služijo za počitek in oddih lastnika po prvem odstavku 16. člena zakona o nacionalizaciji zgradb in gradbenih zemljišč, se štejejo zgradbe, ki so bile zgrajene za počitek in oddih lastnika zgradbe oziroma njegovih družinskih članov:

1. če skupna uporabna površina stanovanjskih prostorov ne presega 70 m², pri čemer se ne štejejo stranski prostori;

2. če zgradbo lastnik in njegovi družinski člani sami uporabljajo za počitek in oddih oziroma jo dajejo za počitek in oddih na razpolago tudi drugim osebam.

2. člen

Če je bila stanovanjska ali poslovna zgradba preurejena v zgradbo za počitek in oddih, se lahko šteje za zgradbo po prvem odstavku 16. člena zakona tudi, če presega 70 m² skupne uporabne površine, če so izpolnjeni ostali pogoji 1. člena tega odloka.

3. člen

Kot zgradbe za počitek in oddih po prvem odstavku 16. člena zakona se ne štejejo takšne zgradbe, ki so glede na gradbeni načrt in način gradnje konstrukcijske elemente, gradbeni material, razporeditev prostorov, instalacijske naprave in podobno) zgrajene tako, da lahko trajno služijo kot redno stanovanje.

4. člen

Ce je bila zgradba, ki izpolnjuje pogoje iz 1. oziroma 2. člena tega odloka z odločbo stanovanjskega organaodeljena kot stanovanje drugi osebi, se ne glede na to šteje kot zgradba za počitek in oddih, vendar s tem niso prizadete pravice stanovanjskega upravičenca.

5. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem vestniku okraja Celje.

Št. 04/1-33-8/1959.

Laško, dne 28. marca 1959.

Predsednik
Občinskega ljudskega odbora
Laško
Stane Brinovec l. r.

67.

Občinski ljudski odbor Laško je po 15. in 50. členu zakona o občinskih ljudskih odborih (Uradni list LRS, št. 19-88/52), 18. členu uredbe o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov in njihovih organov (Uradni list FLRJ, št. 52-650/57) in 3. členu uredbe o spremembah in dopolnitvah tarife prometnega davka (Uradni list FLRJ št. 3-16/58, 19-298/58, 39-671/58, 1-15/59 in 6-92/59) na seji občinskega zbora in na seji zbora proizvajalcev dne 27. januarja 1959 sprejel

ODLOK

o dopolnitvi odloka o pobiranju občinskega prometnega davka na območju občine Laško.

1. člen

V odloku o pobiranju občinskega prometnega davka na območju občine Laško (Uradni vestnik okraja Celje, št. 3-14/59) se doda v II. delu — Tarifa v poglavju I. za 7. točko nov odstavek, ki se glasi takole:

»Od prometa s pivom po stopnji 10%.

Za tem odstavkom se doda nova 8. točka, ki se glasi takole:

»Podjetja, ki se bavijo s prodajo piva na drobno privatnikom, plačajo od prometa s pivom po stopnji 10%.«

V poglavju II. se v odstavku »Storitve« za točko 1. doda točka 2, ki se glasi takole:

»Od prometa s pivom v privatnih gostiščih in gostilnah po stopnji 10%.«

Dosedanja točka 2. postane točka 3., dosedanja točka 3. pa postane točka 4.

2. člen

Ta odlok začne veljati z dnem objave v Uradnem vestniku okraja Celje.

Št. 04/1-533/9-59.

Laško, dne 27. januarja 1959.

Predsednik
Občinskega ljudskega odbora
Laško
Stane Brinovec l. r.

68.

Po 2. členu uredbe o spremembah in dopolnitvah uredbe o pravici ljudskih odborov, da lahko predpisujejo takse in prometni davek (Uradni list FLRJ, št. 52-897/58) 12. členu uredbe o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov in njihovih organov (Uradni list FLRJ, št. 52-650/57), 15. in 50. členu zakona o občinskih ljudskih

odborih (Uradni list LRS, št. 19-88/52), 24. členu statuta občine Mozirje in 7. točki odredbe o plačevanju turistične takse (Uradni list FLRJ, št. 4-55/59) je Občinski ljudski odbor Mozirje na seji občinskega zbora in na seji zbora proizvajalcev dne 26. marca 1959 sprejel

ODLOK

o turistični taksi.

1. člen

S tem odlokom se uvede turistična taksa za osebe, ki kot turisti začasno bivajo na območju občine Mozirje. Z začasnim bivanjem je mišljeno bivanje, ki traja do 30 dni.

2. člen

Za turista se šteje vsakdo, ki nima na območju občine Mozirje stalnega bivališča in prenoči vsaj enkrat v obratih, navedenih v prvem odstavku 4. člena tega odloka.

3. člen

Turistična taksa se pobira od prenočnin.

4. člen

Turistično takso so dolžni plačevati turisti, ki prenočujejo v družbenem, zadrudnem ali zasebnem gostišču oziroma gostinskem podjetju ali v registrirani turistični sobi proti plačilu ustrezne prenočnine, in sicer znaša taksa za osebo:

- a) v času od 1. julija do 31. avgusta 40 din na dan;
- b) v ostalem času 20 din na dan.

5. člen

Turistično takso so dolžna pobirati podjetja oziroma zasebniki istočasno s prenočnino in jo odvajati občinskemu ljudskemu odboru v mesečnem obračunu najkasneje do 5. dne v mesecu za pretekli mesec.

6. člen

Turistične takse so popolnoma oproščeni:

1. otroci do dopolnjenega 15. leta starosti;
2. vojaški vojni invalidi;
3. člani Zveze slepih;
4. dijaki in študenti, kadar v skupinah prebivajo v letoviščih, ki jih organizirajo šole oziroma fakultete;
5. udeleženci ekskurzij, ki jih organizirajo šole oziroma fakultete;
6. osebe na letnem dopustu pri svoji ožji družini;
7. uslužbenci tujih diplomatskih in konzularnih misij v Jugoslaviji.

7. člen

Za 50% zmanjšano turistično takso plačujejo:

1. delavci in uslužbenci ter člani njihovih družin med letnim dopustom;
2. delavci in uslužbenci na službenem potovanju;
3. tisti, ki jih organizacija socialnega zavarovanja napoti ali jim priporoči prebivanje v turističnih krajih zaradi zdravljenja ali okrevanja;
4. druge osebe, ki so glede prevoznih ugodnosti na prometnih sredstvih izenačeno z delavci in uslužbenci na letnem dopustu (upokojeanci, odvetniki in dr.) ter člani njihovih družin;
5. imetniki »Partizanskega spominskega znaka 1941« in odlikovanci s »Karadjordjevo zvezdo« ter člani njihovih družin;
6. tuji — koristniki tujega socialnega zavarovanja ob pogoju vzajemnosti.

8. člen

Člani Počitniške zveze Jugoslavije, Zveze izvidniških organizacij Jugoslavije, Zveze za telesno vzgojo »Partizan« in Planinske zveze Jugoslavije, ki prebivajo v lastnih letoviščih ali letoviščih, ki so jih organizirale omenjene zveze, plačujejo turistično takso, ki znaša vse leto 10 din na dan.

9. člen

Osebe iz 6., 7. in 8. člena tega odloka, ki želijo biti oproščene oziroma uživati ugodnosti po tem odloku, morajo dokazati svojo pravico do teh ugodnosti z ustreznimi listinami.

10. člen

Turistična taksa je proračunski dohodek občinskega ljudskega odbora in se sme uporabljati le za pospeševanje turizma.

11. člen

Ta odlok velja od dneva objave v Uradnem vestniku okraja Celje.

Z uveljavitvijo tega odloka preneha veljati odlok o vpeljavi turistične takse na območju občine Mozirje (Uradni vestnik okraja Celje, št. 9-232/56).

St. 01/1-32-56/1.

Mozirje, dne 26. marca 1959.

Nadomešča
predsednika
Občinskega ljudskega odbora
Mozirje
Hinko Cop l. r.

69.

Po 16. členu zakona o nacionalizaciji zgradb in gradbenih zemljišč (Uradni list FLRJ, št. 52-890/58) je Občinski ljudski odbor Slovenske Konjice na seji občinskega zbora in na seji zbora proizvajalcev dne 27. marca 1959 sprejel

ODLOK

o tem, katere zgradbe se štejejo kot zgradbe za počitek in oddih lastnika.

1. člen

Za zgradbe, ki služijo za počitek in oddih lastnika po prvem odstavku 16. člena zakona o nacionalizaciji zgradb in gradbenih zemljišč, se štejejo zgradbe, ki so bile zgrajene za počitek in oddih lastnika zgradbe oziroma njegovih družinskih članov:

1. če skupna uporabna površina stanovanjskih prostorov ne presega 70 m², pri čemer se ne štejejo stranski prostori;

2. če zgradbo lastnik in njegovi družinski člani sami uporabljajo za oddih in počitek oziroma jo dajejo za počitek in oddih na razpolago tudi drugim osebam.

2. člen

Ce je bila stanovanjska ali poslovna zgradba preurejena v zgradbo za počitek in oddih, se lahko šteje za zgradbo po prvem odstavku 16. člena zakona tudi, če presegajo 70 m² skupne uporabne površine, če so izpolnjeni ostali pogoji 1. člena tega odloka.

3. člen

Kot zgradbe za počitek in oddih po prvem odstavku 16. člena zakona se ne štejejo takšne zgradbe, ki so glede na gradbeni načrt in način gradnje (konstrukcijske elemente, gradbeni material, razporeditev prostorov, instalacijske naprave in podobno) zgrajene tako, da lahko trajno služijo kot redno stanovanje.

4. člen

Ce je bila zgradba, ki izpolnjuje pogoje iz 1. oziroma 2. člena tega odloka z odločbo stanovanjskega organa dodeljena kot stanovanje drugi osebi, se ne glede na to šteje kot zgradba za počitek in oddih, vendar s tem niso prizadete pravice stanovanjskega upravičenca.

5. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem vestniku okraja Celje.

St. 01-33-13/2-1959.

Slovenske Konjice, dne 27. marca 1959.

Predsednik
Občinskega ljudskega odbora
Slov. Konjice
Adolf Suc l. r.

70.

Po 5. točki odloka o spremembah in dopolnitvah odloka o evidenci in kontroli cen določenih proizvodov (Uradni list FLRJ, št. 39-678/58) ter po odredbi o proizvodih, za katere morajo občinski ljudski odbori predpisati najvišje cene na drobno (Uradni list LRS, št. 35-185/58) izdaja Svet za blagovni promet občine Šoštanj skladno s pooblastilom Občinskega ljudskega odbora Šoštanj po sklepu seje z dne 18. marca 1959

ODREDBO

o določitvi najvišjih cen na drobno oziroma načinu njihovega oblikovanja za posamezne proizvode.

1.

Občinski ljudski odbor Šoštanj določa na svojem območju najvišje cene na drobno naslednjim proizvodom, oziroma določa najvišje stroške trgovine na drobno.

Trgovska podjetja in trgovine formirajo maloprodajno ceno tako, da k določeni nabavni ceni prištejejo stroške prevoza in določene stroške trgovine po tej odredbi.

Krompir:	
merkantilni	za kg 1 din
sorte Merkur	za kg 1 din
beli jedilni	za kg 1 din
Cebula	za kg 5 din
Suhi fižol:	
struški in tetovski	za kg 7 din
gradiščanec in češnjavec	za kg 7 din
mešani	za kg 7 din
Jabolka:	
visokokvalitetne sorte:	
a) za kvaliteto ekstra	za kg 5 din
b) za kvaliteto I	za kg 5 din
c) za kvaliteto II	za kg 5 din
kvalitetne sorte:	
a) za kvaliteto I	za kg 4 din
b) za kvaliteto II	za kg 4 din
c) za kvaliteto III	za kg 4 din
navadne sorte:	
a) za kvaliteto I	za kg 3 din
b) za kvaliteto II	za kg 3 din
c) za kvaliteto III	za kg 3 din
Orehi v lupinah:	
a) za kvaliteto I	za kg 10 din
b) za kvaliteto II	za kg 10 din
c) za kvaliteto III	za kg 10 din
Orehi v jedrcih	za kg 40 din
Suhe slive	za kg 15 din
Suhe gobe:	
a) za kvaliteto I	za kg 10%
b) za kvaliteto II	za kg 10%
c) za kvaliteto III	za kg 10%

2.

Določijo se maloprodajne cene v trgovini na drobno, ki ne smejo biti višje, za:

limone grškega porekla	za kg 286 din
pomaranče (izraelske, maroške in ciprske)	za kg 240 din

Te maloprodajne cene veljajo za količine, ki so bile sedaj uvožene.

Sveže goveje meso	za kg 270 din
Sveže svinjsko meso	za kg 340 din
Slanina s kožo	za kg 330 din

3.

Za tropinovo žganje na drobno se prodajna cena na drobno določa na ta način, da se za eno alkoholno stopnjo računa 2,80 din. K tako dobljenemu znesku se prištejejo dajatve, stroški kmetijskih združenj do 20% in pa marža v trgovini na drobno do 15%.

4.

Najvišje cene na drobno so določene v skladu z dogovorom o cenah in na podlagi kalkulacije stroškov glede na kakovost blaga. Maloprodajne cene na tržnicah v So-

štanju in Velenju ne smejo biti višje, kot so določene maloprodajne cene v trgovini na drobno.

5.

Ta odredba začne veljati z dnem objave v Uradnem vestniku okraja Celje. Razglasi se tudi na občinskih razglasnih deskah.

Odredba o proizvodih za katere se predpisujejo najvišje cene na drobno na območju občine Soštanj pod št. 04/1-2270/6-58 z dne 6. novembra 1958 preneha veljati.

St. 04/1-36-35/1-59.

Soštanj, dne 18. marca 1959.

Predsednik

Občinskega ljudskega odbora

Soštanj

Stane Ravljen l. r.

Predsednik

sveta za blagovni promet

Avgust Jeriha l. r.

IZVOLITVE, IMENOVANJA IN RAZREŠITVE

OKRAJNI LJUDSKI ODBOR CELJE

Okrajni ljudski odbor Celje je po 27. členu statuta okraja Celje na skupni seji obeh zborov dne 20. marca 1959 sprejel naslednje

SKLEPE

I

Spremeni se sestav komisije za revizijo investicijskih programov kmetijskih gradenj, tako, da je komisija sedaj sestavljena takole: ing. Križnik Veljko, Institut za hlumeljarstvo Zalec, kot predsednik komisije; ing. Cizej Dolle, okrajni kmetijski inšpektor Celje, kot tajnik komisije; Zupan Ivan, okrajni kmetijski inšpektor Celje, kot član komisije; ing. Jenštrle Anton, direktor Kmetijske šole Sentjur pri Celju, kot član komisije; Pirkmajer Fedor, uslužbenec OZZ Celje, kot član komisije; dosednji člani komisije in njihovi namestniki se razrešijo.

II

Dosedanji upravni odbor Internata šole za medicinske sestre v Celju se razreši in se imenuje novi upravni odbor v naslednjem sestavu: dr. Kožar Zofija, zdravnica Bolnišnice Novo Celje; Alt Tatjana, gojenka Šole za medicinske sestre Celje; Opeka Franc, zastopnik SZDL in ZVVI Celje; Jerin Marjan, šolski upravitelj Osnovne šole Celje; Marinko Dominika, zastopnica društev medicinskih sester Celje; prof. Janežič Anton, Ekonomska srednja šola Celje in Skrabec Slava, ravnateljica Šole za medicinske sestre Celje. Upravni odbor izvoli izmed sebe predsednika.

III

Članstvu v šolskem odboru Šole za medicinske sestre v Celju se razreši Antloga Franja, zastopnica OKZKS Celje zaradi preselitve in imenuje na njeno mesto Šnid Jožica, pravica iz Celja kot zastopnica OKLMS Celje.

REGISTER FINANČNO SAMOSTOJNIH ZAVODOV

VPIS

1. Besedilo: Dom oskrbovancev v Polzeli

Ustanovitelj: Občinski ljudski odbor Celje, odločba številka 05/1-DO-55/1-59 z dne 23. marca 1959. Za zadeve in naloge zavoda je pristojen Svet za zdravstvo in socialno varstvo ObLO Celje. Organ zavoda je upravni odbor, ki šteje sedem članov.

Upravnik zavoda je Pregelj Ludvik iz Polzele.

Delovno področje in naloge zavoda so: oskrbovanje onemoglih državljanov.

Zavod zastopa in zanj samostojno podpisuje upravnik Pregelj Ludvik, listine finančnega značaja pa sopolpisujejo ločeno Škerlj Ljuba in Sorč Slavka iz Celja oziroma iz Polzele.

St. 04-DO-56/1-59.

Celje, dne 25. marca 1959.

SPREMEMBE

1. Besedilo: Dijaški dom Vransko

Izbrise se Golob Franc kot dosednji podpisnik in vpiše Plavčak Mihael, predmetni učitelj in član upravnega odbora dijaškega doma.

St. 02/1-DI-6/1-59.

Zalec, dne 20. marca 1959.

POPRAVKI

Pri primerjanju z izvirnikom se je ugotovilo, da je v besedilo odloka ObLO Vojnik o uvedbi občinskega prometnega davka od prometa na drobno (Uradni vestnik okraja Celje, št. 18-193/58) zašla napaka, zato se daje

POPRAVEK,

tako da se 9. člen odloka ObLO Vojnik o uvedbi občinskega prometnega davka od prometa na drobno glasi pravilno takole:

2. Besedilo: Mestno gledališče Celje.

Izbrise se dosednji naziv zavoda »Mestno gledališče Celje« in vpiše novi naziv zavoda »Slovensko ljudsko gledališče Celje«.

St. 04-SO-49/1-59.

Celje, dne 19. marca 1959.

I Z B R I S

1. Besedilo: Zdravilišče Dobrna

Izbrise se dodatni vpis, ki se tiče razširitve predmeta poslovanja pri finančno samostojnem zavodu Zdravilišče Dobrna, kakor sledi:

a) Mizarska delavnica z gradbeno ekipo:

Vrši vsa mizarska dela, vključno nove izdelke za potrebe zavoda ter po naročilu za stranke izven območja zavoda. Gradbeni ekipa vrši zidarska popravila zgradb (manjša), ki so last zavoda ter po naročilu za stranke izven območja zavoda (manjša popravila).

b) Mehanična delavnica:

Vrši vsa mehanična, elektroinstalaterska, vodoinstalaterska, kleparska in kovaška dela za potrebe zavoda ter po naročilu za stranke izven območja zavoda.

c) Kino:

predvaja vse vrste normalno — in ozkotračnih domačih in tujih filmov ter diapozitivov.

d) Ekonomija:

proizvaja vse kmetijske proizvode prvenstveno za potrebe zavoda.

POPRAVEK

Pri primerjanju z izvirnikom se je ugotovilo, da je v besedilo odloka ObLO Sentjur pri Celju o občinskem prometnem davku (Uradni vestnik okraja Celje, št. 6-46/59) napaka v tar. št. 24, kjer mora biti pravilna davčna stopnja od prometa s pivom 10% in ne 20%.

Izdaja finančno samostojni zavod »Uradni vestnik okraja Celje« v Celju — Ureja uredniški odbor pri Okrajnem ljudskem odboru Celje — Odgovorni urednik Gorenjak Ludvik — Tiska CP »Celjski tisk« v Celju — Uredništvo in uprava v Celju, Trg svobode št. 9 — Telefonska št. 26-06, interna 47 — Naročnina znaša letno 1200 din, cena posamezni številki 50 din — Tek, račun: 603-70/2-599